

སེ་ར་རྩེ་བཙུན་པའི་གསུང་འབྲུག་།

། བ།

ཨ་ར་ལྷོ་རྩེ་བཙུན་པའི་གསུང་འབྲུག་།

၂၄၆၇ --- ၂၄၈၈

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིམ་ཡང་།

SJRB-0459

པར་ཅུ་མེར་བྱེས་ལྷ་ཚང་ནས་འབྲེམས་སྒྲིལ་གནང་བའི་དཔེ་བསྐྱར་མ་ཡིན།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཏོགས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྒྲིལ་བྱས།

༢༠༢༥ ཟླ་གསུམ་པར་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཟླ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

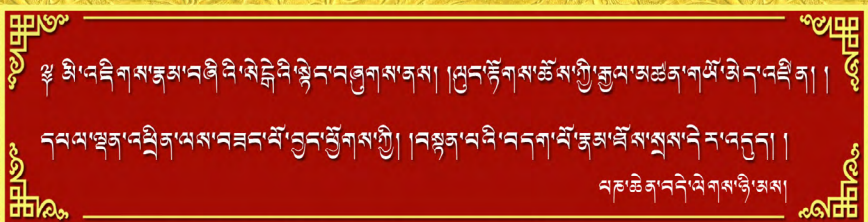
ཡིག་འབྲེལ་ཟླ་བྱང་།

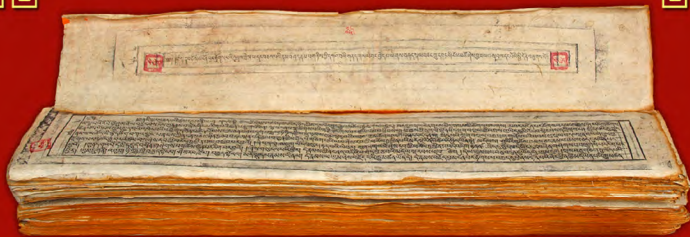
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གསལ་བཤད།

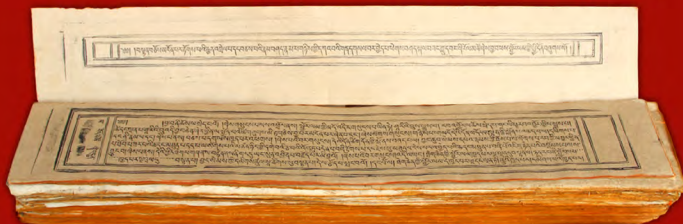
འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་ལྷ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པར་ཅུ་གནང་སྟེ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་གནང་དོན་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོམ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་དེ་ལྷ་མཁུག་མཆན་ཏུ་བཀོད་པ་རྣམས་ལྟ་བུའི་ཆེད་མཐའ་མཆན་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་གའི་སྤྱི་མཆོངས་ཀྱི་རྒྱབ་ལ་སྤྱད་པ་སོགས་ལས་གཞན། པར་ཅུ་སོར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

པར་སྐྱབ་བྱི་བདག་དབང་མེར་བྱེས་ལྷ་ཚང་ལ་ཡོད།

ལྷ་གར་མེར་བྱིས་ལྷ་ཆོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

ལྷ་གར་མེར་བྱིས་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ།

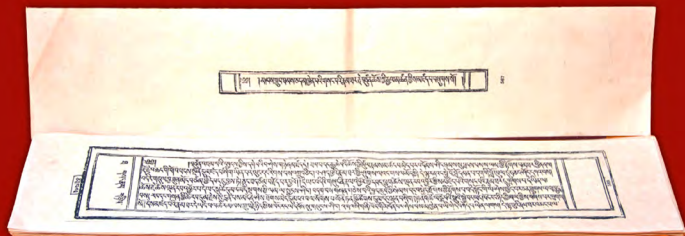
ལྷ་གར་མེག་ས་མོ་སྒྲིབ་དྲུ་བཞུག་བྱས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ།

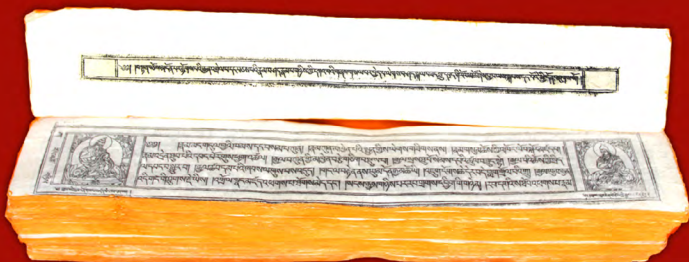
འབྲས་མཛོད་མ་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

མཁའ་མགྲིན་གསུམ་པའི་རྩི་བརྒྱན་ཡིན་ཆ།

གཙང་པར་གསུམ་པའི་རྩི་བརྒྱན་ཡིན་ཆ།

མཁའ་མགྲིན་གསུམ་པའི་རྩི་བརྒྱན་ཡིན་ཆ།

THE DALAI LAMA

༄༅། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུལ་ནི་ཆེན་པོ་དང་སྤྱོད་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལུགས་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགྲོ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྲུལ་གི་ལན་བདེའི་ཅ་བར་བྱུང་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་གཞན་ལས་ལས་བཞུང་པའི་རིམ་པ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་བཅས་རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཟེ་ཅིང་རྒྱ་ས་
 བར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཤིས་སྟོན་པ་སྤྱི་འགྲོ་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྤྱད་
 གཙོས་དཔལ་རྣམས་ལྷེ་ལྷེའི་པཎ་བྱུང་བཅུ་བདུན་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱིར་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་མཁས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུང་རྒྱལ་པོ་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་པོ་པཎ་བཀའ་འདིན་ཅན་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རི་སྟོན་ཅིག་པོ་དང་རྒྱ་དུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་མཁས་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་ཤིར་དར་རྒྱས་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སྤྱིར་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྱི་མེད་
 བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་རྒྱས་འཕྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོག་སྤྲུལ་དང་། སྤྱིར་བསྟན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་པ་ལ་འཕགས་པོ་དུ་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་པ་ལས་རྗེ་
 བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་བར་རྒྱས་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཀའ་བ་ཆད་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྒྱལ་ས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའགཙུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེས་རང་གྲགས་
བའང་རྒྱས་བསྐྱེས་འཆོས་ཞིང་ཐོགས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རིགས་ལས་ཀྱི་སློང་ཤེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཐབ་
པས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་ལན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་བ།

ད་ལས་སེར་གྲེས་མཁས་སྤྱན་ལྷ་ཆང་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་སོད་ལྷ་སོགས་ཡིག་ཆ་
ཁག་གི་མ་དཔེ་རྩ་ཕྱི་གང་བྱུང་ཕྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྤྱིག་པར་སྤྱན་
བཅུས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱེས་བརྗོད་དང་། འབད་པས་བསམགས་པའི་ལེགས་
བྱས་ལ་བསྟོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྐྱན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
ཆེར་ཡོང་བའི་སྟོན་ལས་དང་བཅས། རྒྱ་པའི་ལྷ་མར་འབོད་པ། རྒྱ་ཡི་དགེ་སློང་ཆོས་སྤྱོད་བསྐྱན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཙུང་དུན་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡༡
ཚེས་ ༥ ལ།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་མེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཙམ་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྙིང་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་པར་ཤིང་
 གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་མཛད་རྣམས་
 ཐར་གཅིང་བཟུལ་གྱིས་སྦྱོན་པོར་པར་སྦྱོན་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྦྱོན་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་
 བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྣང་མཛོད་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་བར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་
 ཀྱང་བལྟས་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རུས་པའི་བཅོས་སྣང་མང་དུ་སྣང་། འདིར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བཞིས་སྦྱོན་པོའི་པར་མ་ལ་
 བཟུང་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྦྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟུང་། མེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་
 བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར་། མེ་བཙུན་གྱིས་
 གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྤངས་སྟེ།
 གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བཟུང་། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར་། ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་གི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་
 བཙུང་གི་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟུང་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འགྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་།
 སྐྱར་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུག་གཅིག་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་
 པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་མེ་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་བྱས་གྲ་ཚང་དུ་སྣང་བོད་ནས་
 གདན་ཏུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གསུ། བར་པེས་སྦྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྦྱི་དོན་དང་། རིགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

སྤྱི་དོན་དང་། སྤྱི་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་ལུང་བས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་རྒྱུ་བཞོལ་དང་། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་།
 འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དང་། སྤྱི་ལན་ལྷ་དན་སྤྱི་ལམ་སྤྱི་
 དང་། སྤྱི་ལན་གནས་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་ཆ་ཆར་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྷོངས་ཀྱི་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྒྱུ་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་
 བྱེད་སྤྱི་ལམ་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་རྒྱུ་བཞོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཆར་དང་། དབུ་མ་དང་།
 འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆར་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཐའ་གྲུབ་རིན་པོ་
 ཆའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་རོལ་མཆོད་བཅས་ཆ་ཆར་བཞུགས།

གསུམ་པ་ཀྱི་གར་སྤྱོད་སྤྱི་ལམ་སྤྱི་ལམ་དཔེ་མཛོད་ལང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་བྱེད་སྤྱི་
 མཐའ་དཔྱོད་རྒྱུ་བཞོལ་ཆ་ཆར་དང་། གྲུབ་དོན་སྤྱི་ལམ་བཅས་ཆ་ཆར་བཞུགས།

བཞི་པ་སྤྱི་ལམ་པར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྤྱི་ལམ་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆར་བཞུགས་
 བསྐྱར་མཆོད་དུ་བཞོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྷོངས་ཀྱི་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྒྱུ་གས་ཀྱི་
 བར་བྱེད་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གྱིས་ཆོང་དུ་སྤྱི་ལམ་པོ་དཔེ་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
 དུ་བཞུགས་པའི་བར་བྱེད་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐར་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤྱི་ལམ་པོ་
 མཆོད་ཅན་ལྷན་ཟུང་བའི་ཡིག་

ལྷན་ཟུང་ཡིའི་བར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དང་། སྤྱི་ལན་ལྷ་དན་སྤྱི་ལམ་སྤྱི་ལམ་སྤྱི་
 སྤྱི་ལན་གནས་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་པ་བསྐྱར་གཞིའི་གས་སུ་བཞུགས།

དུག་པ་རྒྱུ་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོད་སྤྱི་ལམ་པར་མ་བར་བྱེད་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆར་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་སྤྱི་ལམ་
 པའི་སྤྱི་ལམ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆར་དང་། སེར་བྱེད་སྤྱི་ལམ་དང་དགའ་བྱུང་གྲུ་ཆོང་བཅས་ནས་སྤྱི་ལམ་
 སྤྱི་ལམ་གནང་བའི་གས་ནས་པོ་དཔེ་ཆ་ཆར་དང་། ཐེན་ཐོན་ནས་པར་སྤྱི་ལམ་པའི་དགག་ལན་སྤྱི་ལམ་དང་གྲུབ་དོན་
 སྤྱི་ལམ་སྤྱི་ལམ་གཞན་པོ་དཔེ་ཆ་ཆོང་བཅས་རྒྱུ་རྒྱའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

བདུན་པ་འདིར་བསྐྱར་གཞི་དང་རྒྱུ་རྒྱའི་གས་སུ་མ་འཁོད་པར་རྩི་བཅུན་ཡིག་ཆ་ཆོང་ཞིག་ཉིན་ཉིད་དུ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེན་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲུ་ཆོང་དུ་
 བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཛུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྟར་གཞི་དང་རྩལ་མཆན་གང་གི་གྲས་སུའང་མེད།

༡༽ ལུང་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྲུར་ལྟར་ལྟར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
 བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེ་བ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་བོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་
 པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྒྱག་པ་ཤོག་གངས་ཡིག་གེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
 ན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༧། ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ༡༩། ༢༠། ལྷ་བུ་ཡིན། འདིས་
 བསྟན་འགྲུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་ཀྱས། གཉིས་པ་བོད་མཁས་པས་བཅུམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟར་ལྟ་
 མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་བོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཆན་དང་།
 བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གངས་ཐེག་གེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐུ་འབྱུང་པར་མ།
 གསུང་འབྱུང་ཅ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྲེང་། ༡༩༧༠། ལྷ་བུ་ཡིན།

༢༽ བསྟར་མཆན་འགོད་སྤངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྤར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱལ་དགོས་རིགས་
 ལ་མདུན་ཉགས་ (ན) དང་རྒྱལ་ཉགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྟན་ལྟར་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་ལྟར་
 ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་
 བསྟན་བཅོས་ཇི་ཡོད་ཅོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དམིགས་བསལ་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྩེ་བཙུན་པའི་
 པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་པར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལུང་བརྒྱུད་མར་བྲངས་པ་རྣམས་
 ཡིན་ཡང་། འདིར་ལུས་པར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་
 བཀོད་ཡོད་པས་འགྲུར་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྟན་བྱུང་སྤང་།

༣༽ དཔེ་བསྟར་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། སྤར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གྲས། སེར་
 གྲེས་གྲུ་ཆོང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཞིམ་རྒྱུད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཉག་ཉེད་དང་། སེར་གྲེས་དཔེ་
 མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་ཉག་ཉེད་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
 ཆ་ལ་ཉག་ཉེད་དང་། ལྷ་པོའི་པར་མ་ལ་ཉག་ཉེད་དང་། སྐུ་འབྱུང་པར་མ་ལ་ཉག་ཉེད་དང་། རྒྱག་པའི་པར་མ་ལ་ཉག་ཉེད་དང་།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་རྒྱུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཆོམས་སྤྱ་ཆང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་སྤོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དཔྱུས་སྤྱ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
 རིམ་ལོན་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་རྒྱུན་བསྐྱར་འབྲས་སྤྱ་ ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆོག་
 རིས་དང་སྐར་ནས་ཆོག་གསལ་མོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་རྟགས་དང་ལྷག་རྟགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད།
 རྟོར་མཆོན་དང་ལུང་མཆོན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆོན་བཅས་ལ་ཨང་རྟགས་སྟོར་བྲིམ་མ་འདི་(1)(2)འདྲ་སྤྱོད་
 བྱས་ཡོད།

༤༽ རྟོར་མཆོན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྟོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁུན་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འཁུམས་གྲིས་
 བ་སོགས་རྟོར་བ་རྒྱུན་འབྲམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྟོན་བྱུང་བ་
 ཞག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་གྲིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
 རྟོར་དེས་ཅན་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་ཟེན་པ་བརྟག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
 བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འཁྱར་བ་བཏང་མེད། རྟོར་བ་ངོ་ཤེས་དེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆོན་སྐར་
 བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆོན་བཏགས་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་རྟོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆོམས་ལ་ས་འཆོམས་གྲིས་པ་ལྟ་
 བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་རྩེད་ལས་ཐམས་ཅད་མཆོན་དུ་བཀོད་མེད། བྱ་ཆོག་ཡིག་གཟུགས་མི་
 མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་
 དཔྱུས་སྤྱ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་རྟོར་
 གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱ་གང་བྲངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་ཤོག་གངས་
 རྟེན་སྟེང་བཅས་བྱུང་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་རྟོར་བའི་རིགས་
 ལ་གསལ་བཤད་ལྷང་ཅམ་དེས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

༥༽ དག་གཅིག་འཁྱར་ཀྱི་སྟོར། སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་མོད་ལྗེའི་ནང་གསལ་ལ་དག་གཅིག་འཁྱར་མ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

[illegible]

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele: +91-8223-258435
Fax : +91-8223-258781
Email: office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

བྱང་པར་མ་ཟད། སར་ཁྱིན་ཁྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལ་འདུག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་
ན། ཉག་ས་བསལ་ཉག་ས་གསལ། རོས་སྐལ་རོ་སྐལ། མའོན་འལྱར་པ་མའོན་ལྱར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
དཔྱད་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམ་ས། རླེག་འྲིག་ཤ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པར་སྣང་། འདི་ནི་རྩེ་
བརྩན་ཡིག་ཆ་གཅིག་སོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འདུངས་ཁུབ་རྩོམ་བྱས་
ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་
ཆེན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འདོག་ན་དགེ་མཆན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་པ་བཞིན་སྐར་
བཅོས་ཐེན་ལྟམ་ལུས་བྱུང་པ་བྱུད་གཞན་སང་རྗེས་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

[illegible]

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྗེ་བཙུན་པའི་ཆུང་མར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཆུང་མར་ གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་
བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབྱ་ནས་སྤྱན་ལྡན་མདོན་ཤེས་བར་དང་།
པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྐྱོད་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྗེ་གས་བར་དང་། པོད་བཞི་
པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྔ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
དོན་དང་། པོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚོས་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆར་དང་། པོད་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(S)(V) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နိဗ္ဗာနဝေဒနာသုတ္တံ

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆེན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྟར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོན་མཁན་ལྟ་བུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན། ལྷ་པ་དེབ་གཟུགས་སྟོན་མཁན་དང་ལྷན་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྟར་བ་པལ་ཆེ་བ་ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་ཉིད་དང་དབྱེ་མ་གསར་ཉིད་དང་པར་ཕྱིན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྷའི་ནང་ནས་ལོ་སྟ་མའི་རྒྱལ་སྐོར་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན་ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྒྱམས་ཡིན། མོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྒྱམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འབྲ་བ་རྒྱམས་དང་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་ལེགས་པར་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པས་ཐ་མའི་བསྟར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོན་མཁན་ལྟ་བུ་བསྟོན་མཁན་པར་བྱིན་རྗེས་བསྟར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྟར་ནས་བསྟར་སྟོན་ཐངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་སྐོར། ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱེ་ཆོས་རྒྱལ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྲག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པ་དང་། དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆེད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆད་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྟར་དུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྒྱལ་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྟར་བྱེད་སྟོན་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐན་རིན་ཆེན་སྤངས་ཤད་འགོད་སྤངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༣ དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤.༡.༡༤ ཉིན་
 སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

དཀར་ཆག

རྩི་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་རྩོད་མཛོད་བསྐྱས། ix

དགེ་འདུན་ཉི་ཤེས་མཐའ་དབྱེད།

དབང་པོ་རྩལ་དང་རྩོན་པོ་དག། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	༡
༡ རྩོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་བཤད་པ།	༡
༢ རྩོན་བྱེད་ཀྱི་དགེ་འདུན་བཤད་པ།	༡༡
དབང་པོ་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	༡
༡ དགེ་སྦྱོང་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག།	༡
༢ དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག།	༡༤
གཉིས་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།	༡༤
༡ སྦྱིར་བཤད་པ།	༡༤
༢ སོ་སོར་བཤད་པ།	༡༥
དབང་པོ་སྦྱིར་བཤད་པ་ལ་ལྟ།	༡༤
༡ དབང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཞུགས་གནས་གང་ལ་བཞག་པ།	༡༤
༢ འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པ།	༡༥
༣ ཆགས་བྲལ་སྦྱོན་སོང་པ།	༡༥
༤ སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ།	༡༦
༥ སྤང་བྱ་གཅིག་ཅར་པའི་ཞུགས་གནས་གང་ལ་བཞག་པ།	༡༦

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཞི།	༡༥
༡ ་ རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་གནས།	༡༥
༢ ་ སྤྱིར་ཡོད་ཞུགས་གནས།	༤༤
༣ ་ སྤྱི་མི་ཡོད་ཞུགས་གནས།	༢༥
༤ ་ དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་གནས།	༡༡༩
དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས།	༡༥
༡ ་ ཞུགས་པ་བཤད་པ།	༡༥
༢ ་ འབྲས་གནས་བཤད་པ།	༥༣
དང་པོ་ཞུགས་པ་ལ་གཉིས།	༡༥
༡ ་ གཞན་ཕྱགས་དགག་པ།	༡༥
༢ ་ རང་ཕྱགས་བཞག་པ།	༥༡
གཉིས་པ་རང་ཕྱགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས།	༥༡
༡ ་ རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་བཤད་པ།	༥༡
༢ ་ རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བཤད་པ།	༥༣
དང་པོ་ཞུགས་པ་ལ་གསུམ།	༥༡
༡ ་ མཆོན་ཉིད།	༥༡
༢ ་ དབྱེ་བ།	༥༡
༣ ་ ས་མཆོམས།	༥༣
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།	༥༡
༡ ་ དབང་པོའི་སྒྲོན་པ།	༥༡
༢ ་ སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་པ།	༥༩
༣ ་ སྤྱི་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་པ།	༥༣
གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ་བཞི།	༥༣

༡ ་ མཚན་ཉིད།	༥༣
༢ ་ དབྱེ་བ།	༥༤
༣ ་ ས་མཚན་ས།	༥༥
༤ ་ སྒྲ་བཤད་བ།	༥༥
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་བྱུག་	༥༤
༡ ་ དབང་པོའི་སྒྲོན་ས།	༥༥
༢ ་ སྒང་བྱ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས།	༥༥
༣ ་ སྒྲོང་བའི་སྒྲོན་ས།	༥༥
༤ ་ སྒངས་པའི་སྒྲོན་ས།	༥༥
༥ ་ རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ས།	༥༥
༦ ་ སྒྲེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས།	༥༥
གཉིས་པ་སྒང་བྱ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།	༥༥
༡ ་ སྒང་བྱ་གཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བཤད་བ།	༥༥
༢ ་ སྒང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བཤད་བ།	༥༥
དང་པོ་སྒང་བྱ་གཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་གཉིས།	༥༥
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༥༥
༢ ་ དབྱེ་བ།	༥༥
སྒང་བྱ་གཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་གཞག་བཤད་བ་ལ་གཉིས།	༥༦
༡ ་ བཤད་བྱའི་ཕྱང་འཁོད་བ།	༥༦
༢ ་ ཕྱང་གི་དོན་བཤད་བ།	༥༦
གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་བཤད་བ་ལ་གཉིས།	༥༦
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་བ།	༥༦
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་བ།	༥༦

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས།	༢༥
༡ ་ སྤྱིར་ཁོང་ལུགས་པ་བཤད་པ།	༢༥
༢ ་ དེའི་འབྲས་གནས་བཤད་པ།	༢༩
དང་པོ་སྤྱིར་ཁོང་ལུགས་པ་བཤད་ལ་བ་གསུམ།	༢༥
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༢༥
༢ ་ དབྱེ་བ།	༢༥
༣ ་ ས་མཚམས།	༢༥
གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་གནས་ལ་གསུམ།	༢༩
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༢༩
༢ ་ དབྱེ་བ།	༢༩
༣ ་ ས་མཚམས།	༢༡
གསུམ་པ་སྤྱིར་མི་ཁོང་ལུགས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	༢༡
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	༢༡
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	༤༩
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས།	༤༩
༡ ་ སྤྱིར་མི་ཁོང་ལུགས་པ་བཤད་པ།	༤༩
༢ ་ དེའི་འབྲས་གནས་བཤད་པ།	༩༠
དང་པོ་སྤྱིར་མི་ཁོང་ལུགས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	༤༩
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༤༩
༢ ་ དབྱེ་བ།	༤༩
༣ ་ ས་མཚམས།	༩༠
གཉིས་པ་སྤྱིར་མི་ཁོང་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ་ལྟ།	༩༠
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༩༠

༡ ་ དབྱེ་བ།	༤༡
༢ ་ སོ་སེའི་རང་བཞིན།	༤༥
༣ ་ ས་མཆོམས།	༡༠༩
༤ ་ སྤྲ་བ་འད་བ།	༡༠༩
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་བཞི།	༤༡
༡ ་ དབང་པོའི་སྒོ་ནས།	༤༡
༢ ་ འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས།	༤༡
༣ ་ སྒྲོར་བའི་སྒོ་ནས།	༤༣
༤ ་ འབགས་ཆོས་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས།	༤༣
གནས་གཅོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་བྱེད་དགོས་ན་དེ་གང་ཞེ་ན།	༤༤
༡ ་ དེ་ལ་སྤེལ་སྒོམ་བྱེད་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག	༡༠༠
༢ ་ ཁམས་གང་དུ་སྤེལ།	༡༠༠
༣ ་ དང་པོར་གང་སྤེལ།	༡༠༠
༤ ་ སྤེལ་བའི་དགོས་བ།	༡༠༠
༥ ་ སྤེལ་སྒོམ་གྱི་དབྱེ་བ།	༡༠༡
༦ ་ སྤེལ་སྒོམ་གྱུ་བ་པའི་ཆད།	༡༠༣
བཞི་པ་དབྱེ་བ་ཆོམ་ཞུགས་གནས་བའད་པ་ལ་གཉིས།	༡༡༣
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་བ།	༡༡༣
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་བ།	༡༡༣
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས།	༡༡༩
༡ ་ དབྱེ་བ་ཆོམ་ཞུགས་པ་བའད་བ།	༡༡༩
༢ ་ དེའི་འབྲས་གནས་བའད་བ།	༡༡༩
དང་པོ་ཞུགས་པ་བའད་པ་ལ་གསུམ།	༡༡༩

༡ ་ མཚན་ཉིད།	༡༡༤
༢ ་ དབྱེ་བ།	༡༡༤
༣ ་ ས་མཚམས།	༡༡༤
གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	༡༡༤
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༡༡༤
༢ ་ དབྱེ་བ།	༡༡༤
༣ ་ ས་མཚམས།	༡༡༥
གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	༡༡༥
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་བ།	༡༡༥
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་བ།	༡༡༦
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ།	༡༡༦
༡ ་ མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི།	༡༡༦
༢ ་ དབྱེ་བའི་གྲངས།	༡༡༦
༣ ་ དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པ།	༡༡༧

བསམ་གཞུགས་མཐའ་དབྱེད།

བསམ་གཏན་གཞུགས་མཐའ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	༡༡༩
༡ ་ རྒྱ།	༡༡༩
༢ ་ རོ་བོ།	༡༢༠
༣ ་ འབྲས་བྱ།	༡༢༠
དང་པོ་རྒྱ་ལ་གཉིས།	༡༡༩

༡ ་ བའ་ལ་སྐྱེ་བ་ལུས་རྟེན་བཤད་པ།	༡༣༣
༢ ་ བའ་ལས་སྐྱེས་པ་སེམས་རྟེན་བཤད་པ།	༡༣༧
བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འབྲུག་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	༡༤༤
༡ ་ རྒྱ།	༡༤༤
༢ ་ རོ་ལོ།	༡༤༥
༣ ་ འབྲས་བྱ།	༡༤༥
དང་པོ་རྒྱ་ལ་གཉིས།	༡༤༤
༡ ་ བའ་ལ་སྐྱེ་བ་ལུས་རྟེན་བཤད་པ།	༡༤༤
༢ ་ བའ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སེམས་རྟེན་བཤད་པ།	༡༤༤
དང་པོ་བའ་ལ་སྐྱེ་བ་ལུས་རྟེན་བཤད་པ་དང་ལ་གསུམ།	༡༤༤
༡ ་ འཕྱོ་བ་རིགས་བྱུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ།	༡༤༤
༢ ་ ས་གོང་ལོག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ།	༡༤༧
༣ ་ སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ།	༡༤༨
གཉིས་པ་བའ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སེམས་རྟེན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	༡༤༤
༡ ་ ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ།	༡༤༤
༢ ་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	༡༥༠
༣ ་ ཉེར་བསྟོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།	༡༥༣
གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བཞི།	༡༥༠
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༡༥༠
༢ ་ དབྱེ་བ།	༡༥༠
༣ ་ སོ་སའི་རང་བཞིན།	༡༥༤
༤ ་ ཡིད་བྱེད་བྱུག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཞིར་བསྟུ་ཚུལ།	༡༥༩
གཉིས་པ་རོ་ལོ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	༡༥༥

༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་བ།	༡༥
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་བ།	༡༧
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ།	༡༧
༡ ་ དངོས་ཀྱི་དོན།	༡༧
༡ ་ དབྱེ་བ།	༡༥
༡ ་ བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་བ།	༡༧
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།	༡༧
༡ ་ རྩ་སྟོན་ལ་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་བ།	༡༧
༡ ་ འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་བ།	༡༧
གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་བ་ལ་དུག	༡༧
༡ ་ བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་བ།	༡༧
༡ ་ རྩ་སྟོན་ལ་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་བཤད་བ།	༡༧
༡ ་ དག་པ་བ་བཤད་བ།	༡༧
༡ ་ ཟག་མེད་བཤད་བ།	༡༧
༡ ་ བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་བ།	༡༧
༡ ་ གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཤད་བ།	༡༧
གཉིས་པ་སྟོན་ལ་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་བཤད་བ་ལ་གསུམ།	༡༧
༡ ་ གང་ལ་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི།	༡༧
༡ ་ གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་བའི་ཆོས།	༡༧
༡ ་ ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་བའི་ཚུལ།	༡༧
ལྔ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་བ་ལ་གསུམ།	༡༧
༡ ་ དབྱེ་བ།	༡༧
༡ ་ བསྟུ་བ།	༡༧

༣ ་ སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།	༣༣༩
གཉིས་པ་བསྐྱ་བ་ལ་གཉིས།	༣༣༩
༡ ་ མཛོད་པའི་ལུགས།	༣༣༩
༣ ་ ཀུན་བརྟམ་གྱི་ལུགས།	༣༣༩
གསུམ་པ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།	༣༣༩

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད།

དེ་ནས་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་བ།	༣༣༩
༡ ་ རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།	༣༣༩
༣ ་ ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ།	༣༤༠
དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	༣༣༩
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༣༣༩
༣ ་ དབྱེ་བ།	༣༣༩
༣ ་ སྐྱ་བཤད་བ།	༣༤༠
གཉིས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བཞི།	༣༤༠
༡ ་ སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས།	༣༤༠
༣ ་ གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས།	༣༤༡
༣ ་ འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས།	༣༤༡
༤ ་ རང་ལུགས་བཞག་བ།	༣༤༢
བཞི་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས།	༣༤༢
༡ ་ བཤད་བྱའི་མདོ་འཁོད་བ།	༣༤༢

༡ མདོའི་དོན་བཤད་པ།	༣༥༡
གཉིས་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	༣༥༡
༡ མདོའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ།	༣༥༡
༡ གུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་བཤད་པ།	༣༥༣
གཉིས་པ་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་བཤད་པ་ལ་བཟུ།	༣༥༣
༡ སྤྱིའི་མཆན་ཉིད།	༣༥༣
༡ སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ།	༣༥༣
༣ གོ་ཤིམ་ངེས་པའི་ཚུལ།	༣༥༠
༤ གངས་ངེས་པའི་ཚུལ།	༣༥༣
༥ རྟེན་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ།	༣༥༤
༦ རང་རང་གི་བྱེད་ལས།	༣༥༢
༧ ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་བཤད་པ།	༣༥༤
༨ ས་མཚུངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག	༣༥༣
༩ ཇི་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ།	༣༥༤
༡༠ ཇི་ལྟར་བསྟོམ་པའི་ཕན་ཡོན།	༣༥༠
གཉིས་པ་སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ་ལ་གསུམ།	༣༥༣
༡ དབྱེ་བ་དངོས།	༣༥༣
༡ སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།	༣༥༤
༣ བསྟུ་བ་བཤད་པ།	༣༥༢
གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་བཟུ་གཉིས།	༣༥༤
༡ མ་རིག་པ།	༣༥༤
༡ འདུ་བྱེད།	༣༥༣
༣ རྣམ་ཤེས།	༣༥༤

༤༽ མིང་ག་བྱུགས།	307
༥༽ སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་ཅི་རིགས་པ།	308
༦༽ རིག་པ།	308
༧༽ ཆོར་བ།	308
༨༽ སྤེད་པ།	311
༩༽ ལེན་པ།	312
10༽ སྤེད་པ།	312
11༽ སྐྱེ་བ།	312
12༽ ག་ལོ།	316
དང་པོ་མ་རིག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	317
1༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	317
2༽ རང་ལུགས་བཞག་པ།	318
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས།	318
1༽ མ་རིག་པ་སྐྱེ་ལེ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	318
2༽ སྐབས་འདིའི་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	319
གཉིས་པ་སྐབས་འདིའི་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	319
1༽ མཚན་ཉིད།	319
2༽ དབྱེ་བ།	319
3༽ རོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།	319
གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	319
1༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	319
2༽ རང་ལུགས་བཞག་པ།	321
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས།	321

༡ ་ འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་བཤད་པ།	༣༤༧
༣ ་ ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ།	༣༤༨
དང་པོ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	༣༤༧
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༣༤༧
༣ ་ དབྱེ་བ།	༣༤༧
༣ ་ རོ་ཐོག་ཡིན་དབྱེད་པ།	༣༤༨
གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	༣༤༩
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	༣༤༩
༣ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	༣༥༠
བཞི་པ་མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	༣༥༡
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༣༥༡
༣ ་ དབྱེ་བ།	༣༥༡
ལྔ་པ་སྤྱི་མཆོད་བྱུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཉིས།	༣༥༣
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༣༥༣
༣ ་ དབྱེ་བ།	༣༥༣
དྲུག་པ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཉིས།	༣༥༣
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༣༥༣
༣ ་ དབྱེ་བ།	༣༥༣
བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཉིས།	༣༥༣
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༣༥༣
༣ ་ དབྱེ་བ།	༣༥༣
བརྒྱད་པ་སྤོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	༣༥༥
༡ ་ མཚན་ཉིད།	༣༥༥

༡ ་ དབྱེ་བ།	༣༡༡
གསུམ་པ་བསྟུ་བ་བཤད་པ་ལ་བཞི།	༣༡༢
༡ ་ ཡན་ལག་བཞིར་བསྟུ་བ།	༣༡༤
༡ ་ ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ།	༣༡༥
༢ ་ སྟག་ཀྱན་གཉིས་སུ་བསྟུ་བ།	༣༡༦
༣ ་ རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཉིས་སུ་བསྟུ་བ།	༣༡༧
བདུན་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྩོགས་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	༣༡༨
༡ ་ གཞན་ལྷགས་དགག་བ།	༣༡༩
༡ ་ རང་ལྷགས་བཞག་བ།	༣༢༠
བརྒྱད་པ་ས་མཚུངས་པའི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	༣༢༡
༡ ་ གཞན་ལྷགས་དགག་བ།	༣༢༢
༡ ་ རང་ལྷགས་བཞག་བ།	༣༢༣
པར་བྱང་སྟོན་ཆིག་	༣༢༤

༡༡། །དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཉི་མཐའ་གཙོ་བོ་རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 དཔལ་བཟང་མོ་དེ་གསུང་རྩོམ་དྲི་མ་མེད་པ་མཁས་
 བའི་མགྲུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ། །

དབང་པོ་རྩལ་དང་རྩོན་པོ་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཆོན་བྱེད་
 དཔེ་དགེ་འདུན་བཤད་པ་དང་། མཆོན་བྱ་དོན་ཀྱི་དགེ་འདུན་བཤད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་^༡ གཞག་
 དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་^༢ གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་
 ལས། ^༣ དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་
 དེ་གང་། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
 རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དོན་དམ་པའི་དགེ་སྦྱོང་དུ་མཆོན་བར་བྱེད་
 པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་སྦྱོང་
 ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཆད་

^༡ ག་ཏ་བ་ཏ་རྣམ་བཞག །བ་ཏ་བ་ཏ་རྣམ་བཞག །

^༢ ག་ཏ་བ་ཏ་རྣམ་བཞག བ་ཏ་བ་ཏ་རྣམ་བཞག

^༣ མདོ། ཉི་ཤུ་ག ༡༣༠ བ་མ།

མེད་ལམ་དགེ་སྤྱོད་གི་རྒྱལ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་སྤྱོད་
རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དགེ་སྤྱོད་གི་རྒྱལ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེའི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་སོགས་བཞེར་གསུངས་པའི་དོན་རིམ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། མཆོན་གྱི་དཔེའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་དགེ་
སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞེར་འདུ་
བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་པོ་དེར་འདུ་བ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐར་བ་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་མཐོང་^༡སྤང་
ཀུན་སྤྱོད་གསུམ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལ། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལ་ནམས་
སྤྱོད་པ་ལས། དང་པོ་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་
རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། གཉིས་པ་པལ་ཆེར་
སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཕྱིར་འོང་གི་
འབྲས་བུ་དང་། དེ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་
གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། གསུམ་པ་སྤངས་པས་
རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུགས་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

^༡ ག་ན་ན་ཉ་སྤང་པ་ན་ན་སྤོང་།

དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེའི་འབྲས་བུ་
དེ་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདུས་བྱས་ནམ་
གྲོལ་ལམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ནམ་གྲོལ་ལམ་ལ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་
སྤངས་པའི་དེ་བརྒྱད། སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བྱ་གཅིག་སྤངས་པའི་དེ་བྱ་
གཅིག་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་
ཀྱི་སྐྱལ་བསྐྱལ། ཀུན་འབྱུང་། འགོག་པ། ལམ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བཞི་
སྤངས་པའི་དེ་བཞི་དང་། བོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དེ་བཞི་སྤངས་པའི་དེ་
བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་
ཉོན་མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ།
གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ་ནམས་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ། །དེ་བཞིན་
དུ་ནམ་མཁའ། ནམ་ཤེས། ཅི་ཡང་མེད། སྲིད་ཅེའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་
ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་དགུ་སྟེ་བྱ་གཅིག་སྤངས་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་
བྱ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་བདེན་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་
དགུ་ཡོད་པར་རིགས་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། །དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་
ནི་བྱི་མེད་ལམ། །འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །དེ་དག་བརྒྱད་
ཅུ་ཅ་དགུ་ལོ། །གྲོལ་ལམ་ཟད་^༡ པ་ནམས་དང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ མཛོད་པ་ཀུན་བཞུགས་དཔེ་དེ་ལྟེན་གཉེན། མཛོད། ༤༡༤

^༢ ག་པ་པ་པ་ཟད་པ། པ་པ་པ་ཟད་པས།

ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞི་པོ་དེ་དག་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་བཞི་པོ་དེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་
མཆན་རྣམས་པ་ལྟ་ཆང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆན་ལྟ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་
དེ་རང་རང་གི་ཞུགས་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བ། ཞུགས་པ་ལས་གཞན་འབྲས་
གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ། མཐོང་^༡སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤངས་པའི་
བྲལ་ཐོབ་གཅིག་རྟེན་པ་ལྟ་བུའི་ཟད་པ་སྟོམ་པ། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཐོབ་པ། མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བཞག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། ^༡འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམས་བཞག་པ་ནི།
།རྒྱ་ལྟ་དག་ནི་སྤྱད་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྟོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་
ཐོབ་པ་དང་ཟད་སྟོམ་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམས་པ་
བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་པལ་ཆེར་སྤངས་པ་དང་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་
ལ་འབྲས་བུ་གསར་ཐོབ་བཞག་^༢ རས་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ལ་དེ་ལྟར་
མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འདོད་
ཉོན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། དེ་ལས་སྤྱོད་དུ་འདའ་བར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཅི་ན།

^༡ ག་ན་བ་ན་སྤང་པ་ན་ན་སྤྱོད།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༣ མཛོད་པ་གྲུ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་མཛོད། ༤༧།

^༤ ག་ན་བ་ཆ་བཞག་པ་ན་ན་ཆ་བཞག་།

འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་
མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་
ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་
ཀལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་
བུ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་ཐོབ་
པའི་སེམས་རྟེན་ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀལ་བའི་ཕྱིར་འོང་
གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་
གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཐོད་
ཀལ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་འབྲས་
བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་དགོས། དེ་
གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་
བཤད་ལས།¹ མཐར་གྱིས་ཐོབ་ན་སེམས་རྟེན་སྤྲ་མ་དང་འབྲས་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

¹ ལྷ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཤེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་བྱུང་། ༡༩༡༩

ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་
ཡོད། དེར་གྱུར་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
སེམས་གང་རུང་མེད། དེར་གྱུར་བའི་འདོད་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞིག །ལམ་སྤྲོ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་སོར་ནས་དཀའ་བ་ཉེར་བསྟོགས་དང་སྤྲོད་ཅེས་སེམས་ལ་བརྟེན་
པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱི་སྐྱད་
ལ་འདོད་སེམས་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཟག་མེད་ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་
སྟེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་ན་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་
ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱེད། གཟུགས་མེད་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ན། གཟུགས་མེད་
དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་མཐོང་སྒྲོམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེ་ན།
རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་སྟེ། དེ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་གཉིས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་མཐོང་

ཤས་ཆེར་སྒྲིད་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་
བུ་དེ་འདོད་ཉོན་བྱུག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
དངོས་སུ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞི་པོ་དེ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཅེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པའི་ཕྱིར་འོང་།
འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
དང་བཞི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་ལམ་
རྗེས་བཟོད་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་ཅིང་། བཞི་པ་སྟོན་ཉོན་དགུ་
པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཞི་
གནས་ཤས་ཆེར་སྒྲིད་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འཛིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་
བུ་ཡང་ཡོད། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་
པོ་དེ་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་ཅེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་
འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་སྟེ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གང་རུང་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཉེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཐོབ་པའི་དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་སྟེ། ཁམས་གོང་མའི་
རྟེན་ལ་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་
གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད། དེའི་རྟེན་ལ་འབྲས་
བུ་ཐོད་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོད་
ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ལུས་
རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་
རྟེན་ཅན་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། ཁམས་
གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་
ཐོས་དག་བཙུང་བའི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ།
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་དེ་མཛོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་
སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་སོགས་ལྟ་བོ་དེས་འདོད་པའི་
ཁམས་འདིར་བརྩམས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་
པ་ལུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་
ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དག་བཙུང་བའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།

མཛོད་ལས།¹ འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུའོ་གོང་ན་
མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་ཚོམ་ཞིང་། །དེར་མཐར་ཕྱིན་
ཅེས་འབྲུང་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
པར་ཐལ། འགོག་བདེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་
གི་ཚུལ་དེ་རང་གི་འབྲས་བུའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགེ་
སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་ལོ། །རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ལས་
སྐྱེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱན་ཞུགས་ལས་སྐྱེས་ན་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་ཞུགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་རྒྱད་ལྗན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་
རུས་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་མཚན་ནམ་པ་ལྔ་ཆང་བའི་དགེ་
སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་

¹ བསྟན་འཕྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ །མཛོད་པ་ཀུ་སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༡༡༤

ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།^༡ ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
འདི་བཤད་པའི་ཆེ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱན་ཞུགས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་
པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། དེ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་
མཁེན་སོགས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་མ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བུ་མ་བ་རྣམ་པར་^༢ བཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཀྱང་དེ་
ལས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ལྷོ་ལྷོར་བ་རྣམ་པར་འདོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་
སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རོང་རྒྱུག་པ་ན་ཅེ། དག་སྦྱང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་
བུ་དེ་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་པས། དང་པོ་དེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ཞུགས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། སྐྱོམ་སྤང་ལ་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤང་དང་ཁམས་གོང་མའི་
སྐྱོམ་སྤང་གཉིས་ལས། དང་པོ་པལ་ཆེར་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་ཕྱིར་འོང་
གི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་མ་ལུས་^༣ པ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
འབྲས་བུ་དང་། གོང་མའི་དེ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་
པའི་འབྲས་བུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མཐོང་སྤང་སྤངས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

^༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༩༩མདོ་སྤེལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་མཚན་བར་འབྱུང་བ། ༡༩༩༡

^༢ ག་ལ་བཤ་བཞག་བྱའི། བ་ཤ་བ་ཤ་བཞག་བྱའི།

^༣ ག་ལ་བ་ཤ་མ་ལུས་པར་ཤ་བ་ལ་མ་ལུས་པ།

མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་གོང་མའི་སྒྲོམ་སྤང་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲོམ་སྤང་
སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །དར་རྒྱུ་གི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །འབྲས་བྱ་རིམ་
གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་དུག་པའི་ས་བོན་སྤངས་པས་བྱུག་
འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་
སྤངས་པས་བྱུག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་སྤྱོད་རུས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་
འོང་གི་འབྲས་བྱ་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་
ལས།^༡ གལ་ཏེ་གང་ཟག་དེ་ཞི་གནས་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པ་ལ་གོམས་པ་ཞིག་
ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་འཕྲོལ་པར་
བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། གསེར་འཕྲང་ལས།^༢ དེའི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ན་
ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤྱོད་པ་དགོས་ཞེས་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་

^༡ སྤྱ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱོད་རྒྱན། ༡༥༡༤

^༢ སྤྱ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཙ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། གསེར་ཟེང་། ༣༠༡༥

སུ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འཐོབ་བྱེད་
ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་
གྱུར་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་
གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོད་གི་མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ། ཏུ་བ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་དངོས་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེས་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་
སུ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། འདུས་བྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་བརྒྱུད་^༡རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྲས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་
སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དངོས་སུ་ཐོབ་ཁ་མའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་
ལ་འདས་ལམ་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དངོས་སུ་སྦྱེས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁམས་བོད་མའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྟོམས་དངོས་སུ་སྦྱེ་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁམས་བོད་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
སྟོམས་དེ་དེའི་རྟེན་ལ་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་རྒྱ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་

^༡ ག་ཡ་ན་ཨ་རང་གི་རྒྱུད་པ་༩་ན་༩་རང་གི་རྒྱུད།

སྒྲ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡ འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་^༢ ཉན་དུ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ།
དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་
བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་བྱ་རིམ་
གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་སྒྲོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དགུ་གཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་^༣ བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ཉོན་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་
པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་དུ་གྱུར་
པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་དུ་
གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲེ་བ་མེད་
པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་སྒྲེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་
ཞིག །འདོད་ཉོན་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་
རིམ་གྱིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོམ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ མཛོད་པ་གྲུ་སྒྲོལ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་མཛོད། ༡༩༥

^༢ ག་ཡ་བ་༣དང་པོ་མི་ཉན་དུ། བ་༤་བ་༣དང་པོ་མི་ཉན་དུ། ཚ་བར་དང་པོར་མི་ཉན་དུ་ཞེས་འབྱུང་།

^༣ ག་ཡ་བ་༤་སྤངས། བ་༤་བ་༤་སྤོང་།

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་
གྱིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། འདོད་ཉན་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲོམ་
སྤང་ཉན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་
ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་
པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་བྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་
མཐོང་སྤང་ཉན་མོངས་ལ་རྒྱུ་འབྱེང་ཆེན་པོ་དགུའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྤོང་ཐབས་དགུའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལམ་ཆོས་བཟོད་དེས་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་ཉན་མོངས་
རྩོགས་པར་སྤོང་པའི་^༡ དངོས་གཉེན་གྱི་དབྱེ་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་གཉིས་པ་ལ་
རིགས་འགྲེ། ཅ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ནི་ཇི་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་

^༡ ག་ཇ་ན་ལ་བཞི་པ་མ་ཉ་ལ་ལྟ་བུའི་

འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་རང་
དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་
དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་
རྗེས་སུ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་རྒྱུ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་
ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པ་གང་ཞིག། །དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོ་
ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་དེ་རྒྱུ་དུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་མེད་པར་
ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་སོང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་
པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་དངོས།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་
དག་བཅོམ་ཞུགས་པས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེ་
བསྒྲགས་ཐོབ་པ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་
པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་
ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲུབ་ཅིག །འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མེད་དེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་

འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་
འདས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་། ཟག་བཅས་
ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སློབ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་འདས་
ལམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་
ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་རྣམ་
དག་སྒྲིམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་རྣམ་དག་མ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འབྲུག་དག་པ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།^༡འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། དག་
པ་དེ་ནི་དེས་སྤོང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཛོད་
ལས།^༢འཕགས་ལ་བྲལ་བས་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་
དང་ཟག་མེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་
ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས།^༣བར་པ་གཉིས་མཐོང་
ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཐོབ་བར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་གང་ཟག་དེ་ནི་གནས་ཤས་
ཆེར་སྤྱོད་པ་ལ་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་རགས་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་འཐོབ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ།
འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་
ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁོ་ན་དེ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་
དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་བར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་
པའི་ནི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་
བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རང་འཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་

^༡ བརྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ མཛོད་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།མཛོད། ༡༡༡༧༥།

^༢ བརྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༣ མཛོད་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།མཛོད། ༩༦༡༡།

^༣ སྤྱི་འབུམ་དབར་མ།གསུང་འབུམ་ཁ་རྒྱལ་ཆབ་རྩི་རྣམ་བཤད་སྤྱིར་རྒྱན། ༡༡༡༧།

སྐྱར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། ཁོ་ན་རེ།
དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་འབྲས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། འདོད་ན། དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། སྐྱིར་
བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་
ཞུགས་གནས་གང་ལ་བཞག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒྱལ་བ་དང་། ཆགས་
བྲལ་སྡོན་སོང་དང་། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པ་དང་། སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་ཞུགས་
གནས་གང་ལ་བཞག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་འབྲའི་ཞུགས་གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡོད་དེ། དེ་འབྲའི་རྒྱུན་ཞུགས་
ཡོད། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་འོང་ཡང་ཡོད། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡང་ཡོད། དེ་འབྲའི་དག་
བཅོམ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་རིམ་གྱིས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་
ཕྱིར་འོང་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་

ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ།
འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད། དེ་ཡིན་
ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་རྒྱན་ཞུགས་མེད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་
གྱི་འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུ་བཞིའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་འོང་
ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་དགྲ་བཅོམ་མེད་དེ།
དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུ་བཞིའི་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱན་ཞུགས་མེད་དེ། མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་ལ་ཆགས་བྲལ་
བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་འོང་མེད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་
སོང་ཞེས་པའི་ཆགས་པ་དེ་སྦྱིར་འདོད་ཉོན་དང་། བྱད་པར་དུ་འཛིག་རྟོན་
པའི་སྟོམ་སྤང་དུ་སྦྱར་པའི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་
ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་འཛིག་རྟོན་པའི་སྟོམ་སྤང་དུ་སྦྱར་པའི་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར་

༡ ག་པ་ན་པ་རྒྱན་པ་ལ་བ་པ་རྒྱན།

ཏེ། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་བསམ་བློ་བྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་
སོང་ཞེས་པའི་ཆགས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་དེ་སྤངས་^༡ པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་
དགྲ་བཅོམ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོན་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་སྤང་
བྱའི་གཙུག་པོ་^༢ ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་
སྤིང་ཉོན་དགུ་བ་སྤོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ནི། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་
གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་དུ་དགུ་རིམ་ཅན་ཏུ་སྤོང་བའི་རྒྱན་
ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རུང་ཡིན་ན། སྤང་
བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་དང་སྤིང་ཉོན་བྱུག་པ་
ཅིག་ཅར་ཏུ་སྤངས་^༣ པའི་ཕྱིར་འོང་ཡང་མེད། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་དང་སྤིང་
ཉོན་དགུ་བ་ཅིག་ཅར་ཏུ་སྤངས་^༤ པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས། “ འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཅིག་ཅར་བ་བཞག་ཏུ་མི་
རུང་སྟེ། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་སྤོང་བའི་ཆོ། སྤིང་ཅེའི་སྒྲོམ་སྤང་བྱུག་པ་དང་།

^༡ ག་པ་ན་ལ་སྤང་བའི་བ་ཏུ་ཏུ་སྤང་བའི།

^༢ ག་པ་ན་ལ་གཙུག་པོ་ལ་བ་ཏུ་ཏུ་གཙུག་པོ་ལ་དེ།

^༣ ག་པ་ན་ལ་སྤང་བ་ཏུ་ཏུ་སྤང་བ།

^༤ ག་པ་ན་ལ་སྤང་བ་ཏུ་ཏུ་སྤང་བ།

^༥ སྤྱི་འབྲས་དབར་མ་གསུང་འབྲས་ཁ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཞེ། རྣམ་བཤད་སྤིང་རྒྱན་༡༥༣༥

འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤྱོད་བའི་ཆེ། སྤྱིད་ཅིད་དགུ་པ་སྤྱོད་བ་མི་སྤྱིད་པས།
འབྲས་བྱ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ཁོན་ལ་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ནི། སྤྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་
གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་འཁྱུར་བྱ་དགུ་གཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བའི་
རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་གྱུར་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་དེ། དེ་དགུ་
གཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་^༡པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་
ཅིག །སྤྱོད་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་གང་
ཞིག །རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་རྩིས་སུ་འབྲས་བྱ་བྱི་མ་གསུམ་གང་
རུང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་བྱས་པ་གང་རུང་། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། སྤྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་
ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
བྱིར། དང་པོ་སྤྱ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྩིས་སུ་དེ་གསུམ་གང་རུང་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བྱ་དང་པོ་གསུམ་རིམ་གྱིས་
མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁོན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱང་
བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱང་བྱ་ཅིག་
ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་

^༡ ག་པ་བ་པ་སྤྱང་། བ་ཀུན་པ་སྤྱང་།

མངོན་དུ་བྱས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གཅིག་ཅར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་གཅིག་ཅར་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །དེ་གང་ཞིག །རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་
དུ་མ་བྱས་པར་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་དུ་བྱས་སམ་
བྱེད་པ་གང་རུང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྱིས་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་འདུན་གྱི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྱིས་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་
སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་སྒྲ། འདོད་ན། དེ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྱིས་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཐོད་
ཀྱིས་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲས་
བུ་ཐོད་ཀྱིས་བའི་དག་བཅོམ་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་དེ།
འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྱིས་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་མཆོན་ཉིད། ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྱིས་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་
གི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། ཕྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། ཁ་ཅིག །ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་
ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་བདུས་ཀྱི་དར་རྟེན་ལས། འདི་ལ་ཡང་

མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་བལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྒོམ་
ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྡེ་མ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དུ་འདོད་
བ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བ་
དང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དོན་གཅིག་གམ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གིས་དོན་མི་
གཅིག་སྟེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམ་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཐོད་
ཀླལ་བ་ཡིན་ཡང་། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་
སྟེ། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་དགྲ་བཙུམ་པའི་འབྲས་
བུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུབ། དེ་བཞིན་
དུ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་བྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱིར་
མི་འོང་དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་རིམ་
གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མཛོད་
ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྤང་བྱ་གཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་
ཞུགས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བར་པ་
གཉིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། འབྲས་
བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་བྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱིར་མི་འོང་དེ་
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་བུ་རིམ་
གྱིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་བྱིར་འོང་གི་
རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་

པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འབྲས་བུ་
རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་པའི་ཕྱིར་
མི་འོང་ཞུགས་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་
པར་ཅན་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བར་
བ་གཉིས་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ་ལས།^༡ འབྲས་བུ་བཞི་
མཐར་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བཤད། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་པའི་ཕྱིར་
འོང་གི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བ་དང་
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་གང་རུང་མ་ཡིན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དེ་གཉིས་
གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་
ཅན་དེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་
ཕྱིར་འོང་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་བྲག་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་
གཙོ་བོ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རོལ་^༢ ཉུ་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ མཛོན་པ་ལྟ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ^༢ ༧༩༠

^༣ ག་ལ་བ་ལ་སྤྲོ་རོལ་བྱུ་བ་ཉ་ན་ཉ་སྤྲོ་རོལ་བྱ།

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མི་འཐད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཞེས་པའི་ཆགས་
པ་དེ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམན་པ་ས་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་
འོང་གི་མཆོན་ཉོན་ལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
སྤྲོ་རོལ་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་ཁམས་གོང་དུ་སྦྱེ་བ་སྦངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
སྤྲོ་རོལ་ཏུ་དར་སྦྱེ་བ་^༡ སྦངས་སྦྱོང་བའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག །ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རོལ་^༢ ཏུ་རང་གི་
སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་
མི་འོང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་
སྤྱིད་ཉོན་དགུ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རེ་ཞིག་དེའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་ཐ་
མའི་ཆ་མཐུན་སྤྲོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། དེའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་

^༡ ག་༡༠ན་༡་སྦྱེ་བ་ལོན། ག་༡༡ན་༥་སྦྱེ་བ་ལོན།

^༢ ག་༡༠ན་༡་རོལ་དུ་བ་༡༡ན་༥་རོལ་དུ།

དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་
གང་ཞིག །རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་
གསུམ་གང་རུང་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་རུང་ཡང་ཡིན།
ཁྱོད་ཡིན་པའམ་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་
སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་
དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དགྲ་བཙུགས་གང་རུང་མེད་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་དགེ་འདུན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་
བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་བྱས་པ་གང་རུང་གི་རིགས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་གནས། ཕྱིར་འོང་
ལྷགས་གནས། ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་གནས། དགྲ་བཙུགས་ལྷགས་གནས་
བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་
གནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པས་
རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྒྲོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་
གང་ཟག །རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་ལྷགས་ཡིན་
ན་ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཛིག་ལྟ་གྲུབ་སྒྲོར་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་
ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་^༡ འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་
སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ^༢ ལྟ་ཅིག་བྱེད་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར། །སྤངས་ནའང་སྲིད་
པ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །མཐོང་སྤང་གྲུབ་སྒྲོར་
གསུམ་སྤོང་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་གང་ཟག། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། དེ་སྤོང་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ཁྲུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་
བཞིན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །ཁྲུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག །འབྲས་
བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མི་བཙོན་པར་རྒྱུན་ཁྲུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་གང་ཟག །དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་
ཁྲུགས་ཁྲུགས་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་ཕྱིར་
དུ་མི་བཙོན་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཁྲུགས་ཁྲུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱུན་ཁྲུགས་ཁྲུགས་པ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཁྲུགས་

^༡ ག་༡༠་བ་ན་གྱིས་༡༣་ན་༡་གྱི།

^༢ བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦་ཆོད་མ་ཅིད་པལ་ལྟན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། ༡༩༩

ལྷགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཀུན་བདུས་ལས།¹རྒྱུ་དུ་ལྷགས་པའི་
འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་
པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་གང་
ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྲས་ལས།²ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དང་པོའི་འབྲས་
བུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།³ས་མཆོམས་⁴སྦྱོར་
ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་རྒྱུ་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཞེས་དང་། རྫོགས་ལ་བགྲོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་
ལས།⁵ དེ་ལྟར་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་པ་ནི་མི་རིགས་ཉེ། དབྱེད་
པར་བྱ་བའི་གཞི་རྒྱུ་ལྷགས་ལྷགས་པ་གཅིག་ཤུའི་སྟེང་དུ་མི་མ་ཐུན་པ་
གཉིས་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་ཀ་མི་འཐད་ན་གང་ངེས་པའི་དོན་
དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྦྱོན་དུ་འཇུར་བའི་ཕྱིར། ལྷགས་
དང་པོ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་ལུགས་དེ་
ཁོ་ན་མ་མེད་པ་ཡིན་ཉེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། དེ་དགོས་པར་
ཐལ། དེའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་

¹ བསྟན་འཇུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 26 སེམས་ཅམ་ལེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། 264

² བསྟན་འཇུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 26 སེམས་ཅམ་ལེ་སྦྱོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲས། རྒྱལ་པོའི་སྤྲས། 276 29

³ སྤྱི་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ་རྣམ་བཤད་སྟེང་རྒྱ། 2123

⁴ ག་22 ན་ཀ་ས་འཆོམས། བ་23 བ་ཀ་ས་འཆོམས།

⁵ སྤྱི་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རི་ཅོང་ཁ་བ། རྫོགས་ལ་བགྲོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས། 1329

མ་ཁྲབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དགོ་འདུན་
དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་
སེམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། དགོ་འདུན་ལ་སངས་
རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ། ཞེས་པ་ནས། རང་སངས་
རྒྱས་དང་ལྷན་ཅིག་བརྒྱད་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འཕགས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།^༡ འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་
པ་རི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རང་
སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་མིང་ཅན་གྱི་
བྱང་སེམས་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་འོག་ཏུ།
རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཉི་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་
སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་
མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་ཅིག་བརྒྱད་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་བདེན་
འཛིན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ།^༢ གཏི་ཐུག་རང་བཞིན་སློབ་ཕྱིར་ཀུན་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠དབུ་མ་འདུག་ལ་ལྟན་ཐུག་གི་འཇུག་པ། ༥༥༢༡

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠དབུ་མ་འདུག་ལ་ལྟན་ཐུག་གི་འཇུག་པ། ༥༢༣༠

རྩོམ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ན་
འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན། བརྒྱད་པའི་
ས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།^༡ རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བརྒྱད་པའི་ས་
དང་། མཐོང་བའི་ས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཙམ་
བའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཐེན་པ་ཆོས་ཙན། བརྒྱད་པའི་ས་ཡིན་
པར་ཐལ། རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུ་པ་
ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་བརྒྱད་པའི་སའི་སྐྱ་བཤའ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས།^༢ སྐྱ་བཤའ་དང་བསྐྱུན་ན་ཅིག་ཙམ་བ་ལ་སྤེའི་དོན་
མེད། ཅས་དང་། རྣམ་བཤའ་ལས།^༣ མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་པོ་རྒྱུ་
ཞུགས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་ཆོས་ཙན། བརྒྱད་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
དང་། མཐར་གྱིས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཅི་ཆོས་ཙན། མཐོང་བའི་
ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཐར་གྱིས་པ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པའི་
མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཙན། བརྒྱད་པའི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཀྱི་ས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཙན། རིགས་ཀྱི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་པོ་རྣམ་

^༡ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༣༩ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ང་། རྟོན་པ་བཙེམ་ལྟན་འདས། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ༡༠༧/༡༩

^༢ སྐྱ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཅ། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ། གསེར་སྤེང་། ༦༥༩ །

^༣ སྐྱ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ་རྒྱལ་ཆོས་རྗེ་རྣམ་བཤའ་སྟོང་རྒྱལ། ༣༠༡༥

བར་མཐོང་བའི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་
ལྟངས་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཉན་ཐོས་སོ་སྐྱེའི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་སོ་སྐྱེའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་
ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་སོ་སྐྱེའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲབ། དེར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་སོ་སྐྱེའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདྲིར་མ་ཁྲབ་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོད་
ཀླུ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་། དེ་འབྲས་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐོད་ཀླུ་བའི་ཞུགས་པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་
ལྟར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་མ་སྟོང་
བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་མ་སྟོང་བའི་རྒྱན་
ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་དེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། དེས་ཤེས་
པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཀྱན་བཅུས་
ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་

¹ སྐྱེ་འབུམ་དབར་མ་གསུང་འབུམ་ཁ་རྒྱལ་ཆབ་ཇི་རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༡༤༥

ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། དེའི་
དངོས་གཉེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་གཞན་དུ་འཆད་དོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དང་པོར་
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད། དེ་རྗེས་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད། དེ་རྗེས་འགོག་པ་
ཆོས་བཟོད། དེ་རྗེས་ལམ་ཆོས་བཟོད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུང་རབ་ལས།^༡
དང་པོར་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ། དེ་རྗེས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། དེ་རྗེས་
འགོག་བདེན། དེ་རྗེས་ལམ་བདེན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་
ལས།^༢ རྣམ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་
ལམ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་གོ་རིམ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་
ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་གི་དེ་སྤངས་པས་
བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སེམས་
བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་
གོང་གི་དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འབྲས་

^༡ ག་༡༩ན་༤་གསུངས། ག་༡༩ན་༣་གསུངས།

^༢ སྤྱ་འབྱུང་དཔར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ་རྒྱུལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ་༡༣༠༣

བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
འདོད་ཉོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་ལ་
གནས་པའི་ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་
སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱལ་གནས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་
བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་དེ་དག་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་
གནས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པའི་
འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱལ།

ཁ་ཅིག གཏུག་སྟོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་རྟ་ཕྱེ་བའི་དག་སྟོང་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱལ་གནས་པའི་གང་ཟག དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁོང་དུ་བཀག་ཟེར། ཁ་
ཅིག མཐོང་སྤང་གཏུག་སྟོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་རྟ་ཕྱེ་བའི་དག་སྟོང་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱལ་གནས་པའི་གང་ཟག དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་
ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ།

༡ ག་༡༣་བ་༤་བཀགས། ག་༡༤་བ་༤་བཀགས།

མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་
དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་ལྔ་
པ་སྤངས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དར་ཐལ། རྒྱུ་ཞུགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུ་བ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་དྲུག་པའི་
དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤངས་
པའི་སྒྲོམ་སྤང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་
པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དར་ཐལ། རྒྱུ་ཞུགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཤེས་དེ་མཐོང་སྤང་
ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་ཚུ་ལ་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་གང་
ཐག་ཡིན་ན། མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
དགེ་སྦྱོར་ཚུ་ལ་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པའི་གང་ཐག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱུ་ཞུགས་གང་ཞིག །ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱོར་བ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་ལམ་
དུ་འབྲུག་པར་ངེས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་ཀྱིས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཆོས་ཅན།

མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱལ་སྟེ། དེས་དེ་དགུ་པོ་
 དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
 བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་། དེ་འབྲ་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་མེད་
 དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་དང་། དེ་འབྲ་བའི་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས་སུ་
 གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟམ་ལས།^༡འདི་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་
 འབྲས་བྱ་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ལ་གདགས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་འབྲ་བའི་འབྲས་གནས་ལ་
 དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྤང་
 བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
 བའི་རྒྱན་ཞུགས་དེ་རང་གི་ཞུགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་འབྲ་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དེ་རྒྱ་མཚན་རྣམ་པ་ལྡ་ཆང་བའི་དགེ་
 སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་
 ཞུགས་ཀྱི་ཞུགས་པ་ཡོད་ན་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་
 པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་ཀུན་
 སྟོར་གསུམ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་
 རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་^༢ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། བསལ་བ་ཁྱོད་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༩ མེས་ཅན་ལེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀུན་བརྟམ། ༣༥༡

^༢ ག་༡༣་བ་༤་ཞུགས་གླི། བ་༡༩་བ་༣་ཞུགས་གླི།

རང་ལ་དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ཞུགས་པ་ཡོད་ན།
སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་
པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡ དབྱེ་བ་འདི་ནི།
མཐར་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྦྱོན་མེད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་
བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། དག་བཅོམ་ཞུགས་
པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་བྱ་
ཅིག་ཅར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་
ཅན་དེ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ཞུགས་པ་དེ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་རིམ་
གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
བའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཁ་མའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། ཁ་ཅིག །སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་
སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྒྱན་ཞུགས་གང་ཞིག །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་ཚུང་དུ་དགྲ་རིམ་གྱིས་སྟོང་བ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་

^༡ སྦྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ་རྒྱལ་ཆབ་ཟེ་རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༡༥༡

ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱི་དུ་པ་ལན་བརྟན་པ་དང་རྒྱུན་
ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་མ་
ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་སྤྱང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་
རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་
ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྤྱི་རྒྱུན་ལས།^༡ ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཐེག་དོན་མཐོང་
དང་མ་མཐོང་དག། །དོན་མཐོང་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་། །འདོད་ཆགས་
བྲལ་མེད་འདིར་དམན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དེ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགུ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཅིག་ཅར་
དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་
ཐལ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་
པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འབྲེང་ལས།^༢ མཐར་གྱིས་པ་ལ་
དབྱེ་བ་འདི་དག་རུང་བ་ནི་ཁོན་ཏུ་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་འདོད་པར་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བ་རྒྱུད་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། གྲླེ་མེས་ཅན་གྱི་རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན་མདོ་སྤྱི་རྒྱུན། ༡༣༩

^༢ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ་གསུང་འབུམ་ཅི་རྒྱུ་ཅོང་ཁ་བ་གསེར་མེད། ༣༡༩

མར་བསྟེན་པས་བྲལ། འདོད་པར་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བ་རྒྱུད་མར་བསྟེན་
པའི་འཕགས་པ་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
ལས།^༡ འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྲུང་པའི་འཕགས། །ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་
བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་གངས་མ་ངེས་
པར་ཐལ། ཆེ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་
སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་འདོད་
པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་དེར་
མ་ངེས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ལྷ་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་ལྷ་པ་སྤངས་པའི་
སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཡོད། དེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས།^༢ རྣམ་ལྡེའི་བར་བཅོམ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཞུགས་སྤང་
བ་ལན་བདུན་པ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་ཉོན་ལྷ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡོད་ཟེར་
ན། འབྲས་གནས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་
དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ མཛོན་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༢༤

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༤ མཛོན་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༢༤

སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ་། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་གྱིས་ཉན་
 རྟོག་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་
 རྒྱུད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་
 ཉན་རྟོག་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤང་བྱ་
 རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་
 དེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཉན་རྟོག་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་
 དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་གོ། འོ་ན། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་རྒྱན་ཞུགས་
 ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་སུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱན་
 ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག་ཕྱིར་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡོད་
 ཟེར་ན། འབྲས་གནས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་
 ཆེ་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཕྱིར་འོང་གིས་སྤང་འདས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་
 ཐག །རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་རྟོག་ཆོག་གས་

༡ ག་༡༩་བ་༣་ཐལ། བ་༡༩་བ་༥་ཐལ་ལོ།

ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། དེ་ཐོབ་ལ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་དང་། དེ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་
གང་ཟག་གང་རུང་གང་^༡ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
དེས་དེ་ཐོབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་འདྲ་བའི་འཕགས་
པ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་ལྷགས་^༢ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་འཕགས་
པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཐོབ་པའི་
འཕགས་པ་གང་ཞིག །དེ་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་
སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་
ལ་དབང་པོའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་དད་
མོས་པ་དང་དེ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད། སྤྱིར་བའི་སློན་ནས་ཙམ་བྱང་
གཉིས་ཡོད། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སློན་ནས་རྒྱུན་ལྷགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་
པ་བ་དང་དེ་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་
རྒྱུན་ལྷགས་གང་ཞིག །རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མི་བཙོན་པ།
སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་བུ་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མཆོན་ཉིད།
དེ་གང་ཞིག །དེའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པ་དེ། དེ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་

^༡ ག་༡༥་ན་གང་རུང་གང་ཞིག བ།༡༤་ན་༥་གང་རུང་ཞིག

^༢ ག་༡༥་ན་༣་ལྷགས་གྱི། བ་༡༤་ན་༦་ལྷགས་གྱི།

གནས་ཅམ་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དེ་གང་ཞིག་ །རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མི་གནས་པ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག་ །དེའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ། གཉིས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ན། རང་གི་
གོང་མའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་
ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས། དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་
པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ །དེ་བརྒྱད་པ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་
པ་ངེས་པར་སྤོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པར་ལས་
ཉོན་གྱིས་སྦྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་དགུ་
པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇིག་

རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྟོགས་པའི་
ཁྱད་པར་རྒྱུ་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། སྤང་བའི་ཁྱད་པར་
འདོད་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་
ཀྱི་ཁྱད་པར་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་བདུན་ལེན་པར་ངེས་
པ། རྒྱུ་ལྷགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
རྒྱུ་ལྷགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་
སྐྱེ་སྤྱོད་བདུན་ལེན་པས་མ་ཁྲལ། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་
འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡིན་ན། འོག་མིན་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁྲལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་ཐུབ་སྟེ། མཛོད་
འབྲེལ་ལས།^༡གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐྱབས་སུ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་
ལས་འདར་རུང་བར་བལྟའོ། །འོག་མིན་དང་སྤྱོད་པའི་ཅེ་མའི་མཐར་ཐུག་
པ་ཉིད་^༢ནི། བན་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན། རྒྱུ་ལྷགས་
ལྷགས་པ་མཆོག་དུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དེ་ངེས་པའི་རྒྱུ་ལྷགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ངེས་པའི་རྒྱུ་ལྷགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆེ་འཕོས་
ནས་འདོད་པའི་བར་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི་རྒྱུ་ལྷགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ^༢ མཆོན་པ་ཁྲམས་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འབྲེལ་དོན་གསལ། ^༣ ༣༧

^༤ ག་༡༥་བ་^༥ཉིད་ན། ག་༤ན་ཉིད་ན།

བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྒྱུན་ཞུགས་གང་ཞིག །རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ཉེན་ལ་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
སྲིད་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ལེན་པར་ངེས་པ། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་མ་ངེས་པ། མ་ངེས་
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མཆོན་
ཉིད་དང་ལོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་
པ་བ་ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྲིད་པ་ལན་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ལེན་པས་
མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་གསུམ་པའི་ཉེན་ལ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་
མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་
པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་འོང་
ལ་དེས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་
པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་སྒྲངས་ཟེན་
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་དེ་མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་

ཉོན་དང་པོ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ལ་ཁྲབ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཛོད་ལས།^༡ འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །རེ་
^༢ ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །ངེས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་
བ་ཡིན་ན། རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
དང་རྒྱུ་ཞུགས་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་
དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ངེས་པའི་རྒྱུ་
ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ^༣ འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་
བྱ་མ་ཟད། །ཅེས་སྒྲོས་ནས། འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་བྱ་མི་བཙོན། །ཞེས་
མ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་^༤ གསུངས། འོན་ཆེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤང་
བར་ངེས་པའི་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངེས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་
བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱིད་བདུན་ལེན་པས་མ་ཁྲབ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ མཛོད་པ་ཀླ། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༥ ༡༩

^༢ ག་༡༩་ན་༢་དེ་ལྟར་པ་༡༩་བ་༢་དེ་ལྟར།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། མཛོད་ཀླ། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༥ ༡༩

^༤ ག་༡༩་བ་༣་གསུང་། བ་༣༠་ན་༣་གསུང་།

བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། གསེར་^༡འབྲེང་ལས། ཉོན་མོངས་
གཅིག་སྤངས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་ནས་ནི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་གོ
།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་གང་ཞིག །རྒྱན་
ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཉོན་དེ་ལ་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་
སྤྱིད་གཉིས་ལེན་པར་ངེས་ཤིང་ལྷ་མི་ལེན་པ། རྒྱན་ལྷགས་རིགས་ནས་
རིགས་སྐྱེ་འཛིན་ཉིད། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱིད་བཞི་ལེན་
པའི་རྒྱན་ལྷགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད། རྒྱན་ལྷགས་རིགས་
ནས་རིགས་སྐྱེ་དང་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་བུ་ནས་ཅམ་པོ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་
ཡོད། ལམ་རྩེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་
མ་སྤངས་ཞེས་ཟེར་ན། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཆེ་གཉིས་
གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་པའི་^༢ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི། ཆེ་
གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་པ་འདིས་རྒྱན་ལྷགས་རིགས་
སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་གཅིག་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ།
འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱིད་བཞི་ལེན་པའི་རྒྱན་ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

^༡ ག་༡༩་བ་༩་གསེར་འབྲེང་པ་༡༠ན་༩་གསེར་ཐེང་།

^༢ སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ།གསུང་འབུམ་ཙཱ་མི་ཙོང་ཁ་བ།གསེར་ཐེང་། ༣༠༡༩

^༣ ག་༡༩་བ་༡་ཞེས་པའི་ནང་པ་༡༠་བ་༡་ཞེས་པའི་དོན།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱལ་ཁྲུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་
འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱང་བཞི་མི་ལེན་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར།
དེས་ན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྤྱང་གསུམ་
མྱེད་ས་ནས། སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་སྒོན་དུས་ཀྱི་སྤྱང་པའི་རྟེན་ལ་མྱེད་
འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁྲུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡང་ཡོད། འཛམ་བུ་སྤྱིར་
པའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྤྱང་གསུམ་མྱེད་ས་ནས། ལུས་འཕགས་པོའི་སྒོན་དུས་ཀྱི་
སྤྱང་པའི་རྟེན་ལ་མྱེད་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁྲུགས་རིགས་སྐྱེ་
ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་བྱུབ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། རིགས་
ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་
སྐྱེ་བ་ནི། ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་རིགས་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་འཁོར་ནས་
ལྷའི་རིགས་དེའམ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་མྱེད་ལས་འདའོ། །མིའི་རིགས་
ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི། མི་དག་གི་ནང་དུ་རིགས་གཉིས་སམ་གསུམ་
དུ་འཁོར་ནས་སྤྱིར་དེའམ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་མྱེད་ལས་འདས་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་
རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྤྱང་གསུམ་མྱེད་ས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་མྱེད་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་
དང་། དེར་སྐྱེ་སྤྱང་གཉིས་མྱེད་ས་ནས་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་སྒོན་དུས་ཀྱི་
སྤྱང་པའི་རྟེན་ལ་མྱེད་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་
ཡོད་པ་ལྱུང་དང་པོའི་དོན་དང་། འཛམ་བུ་སྤྱིར་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྤྱང་གསུམ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ² མཛོན་པ་ལྷ་སྐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ³ ༣༠༡

སྒྲངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་མྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེར་སྐྱེ་སྤྱིད་
གཉིས་སྒྲངས་ནས་ལུས་འཕགས་པོའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པའི་རྟེན་ལ་མྱུང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པ་
ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་པར་
ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་
རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་^༡ དངོས། གཞན་ཡང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ^༢སྟོན་ཚུལ་པ་
གསུམ་དང་བཞི་པ་སྤངས་^༣ པའམ། བདུན་དང་བརྒྱད་སྤངས་པ་འབྲས་
བྱ་ཐོབ་པ་ནི། ཇི་སྤྱིད་དུ་འབྲས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་མ་
བྱས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་བའམ་བར་ཆད་གཅིག་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་
སྐྱེ་ཡིན་ན། འབྲས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པས་མ་བྱུང་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་ཙམ་པོ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

^༡ ག་༡༥་བ་༡འདོད་ན་དངོས། བ་༢༡ན་ཅ་འདོད་པ་དངོས།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༥མངོན་པ་ཁྱེའོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ^༥༣༡༤

^༣ ག་༡༥་བ་༡༡ སྤངས་པ་ལས། བ་༢༡ན་ཅ་སྤངས་པ་ལས།

ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཉོན་བཞི་པ་སྤངས། ལྷ་པ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་
རིགས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱང་པར་ཅན་ཡིན་པར་
ཐལ། རྒྱུ་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། དེ་འདོད་ཉོན་ལྷ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག །དེས་འདོད་ཉོན་བཞི་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆེ་དེ་ལ་འདོད་
ཉོན་ལྷ་པ་སྤོང་ངེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཆེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤོང་
ངེས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཆེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་ལྷ་པ་སྤོང་རུས་སུ་
མཐོང་ན་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས། ཆེ་དེ་ལ་འདོད་
ཉོན་དུག་པ་ཡང་ངེས་པར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

མཛོད་འགྲེལ་ལས།^༡ ཅིའི་ཕྱིར་ནམ་པ་ལྷ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞེ་
ན། དེ་སྤངས་ན་དུག་པའང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ནམ་པ་
གཅིག་གིས་ནི། བར་ཆད་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་ལ་གོགས་བྱ་བར་
མི་རུས་ཏེ། ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གོང་དུ་འདོད་ན། ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱེད་ངེས་སུ་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྒྱུ་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན།
རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཇེས་སུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་

^༡ བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ ལམ་ཛོན་པ་ལྷ་སྤོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ^༢ ༢༩༡༠

མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་
པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཛིག་
ཉེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་བཞི་པ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་
དང་། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་ཉོན་བཞི་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདོད་ཉོན་ལྔ་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། འདོད་ཉོན་དྲུག་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག །རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་
འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་སྤིང་གཉིས་ལེན་པར་ངེས་ཤིང་། བཞི་མི་
ལེན་པར་ངེས་པ། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
རྒྱན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེའི་ཉོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤིང་གཉིས་སྤངས་ཟེན་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་དེ། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡིན་ན།
རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྡེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་ལྔ་
པ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་སྡེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་བྱས་
ཏེ། མཛོད་ལས།^༡ རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་བཤད་པ། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་
གནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་
དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྷགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །མཐོང་སྤང་
ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་
སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱུན་ཆགས་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག །རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་ས་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དབང་རྒྱལ་
དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དེ་དབང་རྣོན་ཚས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཡོད་དེ།
མཛོད་ལས།^༢ དབང་པོ་རྣོན་རྒྱལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཚས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ།
བདེན་པ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་
པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དེ་དང་པོ་དང་། རང་ཉིད་གྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ མཛོན་པ་ཀུ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༢༡༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ མཛོན་པ་ཀུ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༢༡

འབྲང་སྟེ། བདེན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་རྒྱུན་ཞུགས་
 ཞུགས་པ་དབང་རྟོན་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུན་བརྟུས་ལས།^༡ དད་པའི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཆོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་པ་རོལ་
 གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཆོགས་
 བསགས་པ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་བདག་ཉིད་གྱིས་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་། སྤང་བྱ་
 རིམ་གྱིས་པ་གཉིས། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གང་ཞེ་ག །ཁམས་གསུམ་གྱི་
 སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་དུ་འི་རྒྱུང་དུ་དགྲུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རིགས་
 ཅན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞེ་ག །དེ་དགྲུ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་རིགས་ཅན་དེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་
 རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་སྤང་^༢ བྱའི་སྒོ་ནས་འདོད་
 ཉོན་དང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ནས་དེ་ལ་
 སྤངས་པའི་དེའི་བར་དུ་ག་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་དུ་ག་པ་མ་སྤངས་

^༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤ སེམས་ཅམ་འི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། གྲུན་བརྟུས། ༡༤༡༩

^༢ ག་ཉ་བ་པ་སྤངས། བ་ཉ་བ་སྤང་།

པས་ཁྱབ་སྒྲེ། མཛོད་ལས།¹སྒྲོམ་པའི་²སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བྱ་དང་
པོ་ལ་ཞུགས་པ། །རྣམ་ལུང་བར་བཅོམ་གཉིས་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྒྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་རྒྱེ་བ་གཅིག་
ཀྱང་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པ་ནས། །འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་
རྒྱེ་བ་བདུན་ལེན་པའི་བར་ཡོད། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་
འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་ནི། ངེས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་སྤིང་བ་ལན་བདུན་པ་བའི་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་
བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ས་མཆོམས་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས། །ལམ་རྗེས་
བཅོད་ཀྱི་བར་ན་ཡོད།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་
མཆོམས། རྒྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་གནས་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་
ཞིག །མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་
སུ་གནས་པའི་དགེ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་
དེ། རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པའི་
ཆ་ནས་རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱར་འདོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མདོ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ² མཛོན་པ་ཀྱུ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༡

³ ག་ཀྱེན་ཀྱུ་སྒྲོམ་པས། བ་པ་ན་ན་ཀྱུ་སྒྲོམ་པས།

ལས།^༡ གྲུན་ཏུ་སྒྲུར་བ་གསུམ་སྤངས་ནས་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་
བྱ་མཛོན་ཏུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གསུམ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་
གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

འོན་མཐོང་སྤང་གྲུན་སྒྲུར་གསུམ་དེ་གང་། དེས་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཛིག་
ལྟ་གྲུན་^༢ བཏགས། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་
མོངས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱིས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་
པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེས་བདག་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཛིགས་པས་
བྲངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐར་བ་འཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད། གཉིས་པས་ལམ་
ནོར་བ་འཁྲིད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐར་བ་འཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད། གསུམ་པས་
ལམ་རྣམ་དག་རྟེན་གྲུང་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཛོད་ལས། ^༣ འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། །ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དེ་
སྟེད་ཅིག །ཐར་བར་བསྐྱོད་ལ་གོགས་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོ་ནས། སྤང་བྱ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས། སྒྲུར་
པའི་སྒྲོ་ནས། སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས། ཉོགས་པའི་སྒྲོ་ནས། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༩ ཉི་ཁྱི་གཤམ་ལྷན་འདས་ཉི་མེ་ ༡༥༥

^༢ བ་ ༡༤ བ་ ༤ གྲུན་བཏགས་པ་ ༡༩ བ་ ༢ བཏགས།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༩ མཛོན་པ་གྱུ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ ༤༠༤

གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བྱུག་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་དང་
མོས་བ་དང་། མཐོང་ཐོབ་བ་གཉིས་ཡོད། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་གང་
ཞིག །རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་བ་དབང་རྩལ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོགས་བ་
སྡོན་དུ་སོང་བ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་
བ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོགས་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡དེ་ཆེ་དབང་པོ་རྗེ་རྩལ་དག །དད་བས་མོས་
དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་དང་། གྲུན་བརྟམ་ལས།^༢ དད་བས་མོས་བ་
གང་ཞེ་ན། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གང་། འབྲས་བྱའི་དུས་
ནའོ། །མཐོང་བས་ཐོབ་བ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་
གང་། འབྲས་བྱའི་དུས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བཤད་
བ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བཤད་བ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ལྷགས་
འབྲས་གནས་གང་ཞིག །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྩུང་དུ་འི་
རྩུང་དུ་དགྲུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རིགས་ཅན། དེའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་བ་
དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་
དང་། དེ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡/༤མཛོན་བ་ཀྱུ་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།མཛོད།༢༡༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡/༤མེས་ཅམ་རི།འབགས་བ་ཐོགས་མེད།གྲུན་བརྟམ།༢༤༡༤

པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་དང་
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དོན་གཅིག །

སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་
འགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བདུས་
ལས།^༡ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱེན་པ་ནི། གང་བདེན་པ་རྣམས་མདོན་པར་
ཉོགས་པར་བྱས་ནས། མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་
དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །པལ་ཆར་
ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་སམ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། ཀུན་ཤེས་པ་འཕྲོལ་བར་བྱེད་
དོ། །གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ན་ཡང་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྟེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འབྲུང་བ་མེད་
ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་ཅིག་
ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དགུ་པོ་དེ་
དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྤོང་ཞེན། དེས་དེ་དགུ་པོ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཇེས་སུ་སྤོང་
བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་དེ་སྤོང་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་ལ་
ཏུ་མིན་ཉོན་དགུ་པ་སྤོང་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ཞེས་པ་ནས།
མདོན་པར་ཉོགས་པ་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩མཐས་ཅའ་ལྟེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀུན་བདུས་༥༩༡

ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་ཞེན། དེས་དེ་དགུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་།
ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེས་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཞེས་པས་འཆད།

ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་ན། འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་སྟེ།
དེ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་། ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་
ནས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་ཉོན་དགུ་བ་སྤོང་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཞེས་པས་འཆད།

ཚུལ་རི་ལྟར་སྤོང་ཞེན། དེས་དེ་དགུ་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་
སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་ནས། དེ་ཚུང་
དུའི་ཚུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་སྟེ། ཞེས་པས་འཆད།

དེ་ཞུགས་གནས་གང་ལ་བཞག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཞུགས་གནས་ཐོག་མཐའ་
གཉིས་ལ་ཡོད་ཅིང་བར་པ་གཉིས་ལ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འདི་ནི་ཞེས་པ་
ནས་གདགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་པལ་ཆེ་བས་མཐོང་ལམ་

ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ལ་མ་བྱས་ན་འདོད་པའི་
བར་སྤྲོད་ཀྱི་ཉེན་ལ་བྱེད། དེ་ལ་མ་བྱས་ན་འདོད་པའི་སྤྲོད་སྤྲོད་དུ་སྤྲོད་བ་
སྤངས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་སྤྲོད་ན་དེའི་ཉན་ཐོས་དང་། མ་སྤྲོད་ན་རང་
རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ནི་པལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་^༡ གྱིས་
འཆད། དེ་ཡང་པལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་
ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་བལྟན། འཆེ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་དེ་
བར་འདའ་བ་དེ་བལྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག །ས་དགའའི་སྒོམ་
སྤང་^༢ ཉན་མོངས་རྒྱུད་དུ་འཁྱུར་དུ་དགའ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྲོང་^༣ བའི་རིགས་ཅན།
སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

གསུམ་པ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་བྱུང་པར་
ཅན་གཉིས། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག །རང་གི་གོང་མའི་
འབྲས་བུར་མ་ཞུགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྲོད་བ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །དེ་ལ་ཞུགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྲོད་བ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
མངོན་ལས། ^༤ འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་བྱུང་པར་གྱི། །ལམ་ཐོབ་མེད་པས་
དེ་ཡི་ཕྱིར། །འབྲས་གནས་བྱུང་པར་བུ་བའི་ཕྱིར། །མི་བཅོན་པ་ནི་ཞུགས་

^༡ ག་ཤོ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་འཆད། ག་ཤོ་ན་ཤོ་སོགས་ཀྱི་འཆད།

^༢ ག་ཤོ་བ་ལ་སྤངས། ག་ཤོ་ན་ཤོ་སྤངས།

^༣ ག་ཤོ་བ་ལ་སྤྲོད་པའི་ ག་ཤོ་ན་ཤོ་སྤྲོད་པའི་

^༤ བལྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟན་མ། ^༥ མཐོང་པ་ཀྱུ་སྤྲོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན། ༢༢༡

མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་
པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་
སུ་འཛིག་ཏེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་ལ་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་
ཅར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་
ཡང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་དང་། དེ་དང་པོ་ཅམ་སྤངས་པ་ནས་འདོད་
ཉོན་ལྡ་པ་སྤངས་པའི་དེ་བྱུག་ཡོད། དང་པོ་ནས་ཉོན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་
པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་མ་
སྤངས་པས་བྱུང་སྟེ། དེས་དེ་ནམ་སྤངས་པ་ནས་ཕྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བའི་
བྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་
རྒྱུན་ལྷགས་ནས། དེ་དང་པོ་སྤངས་པ་ནས། དེ་བརྒྱུད་པ་དང་སྤིད་ཉོན་
བརྒྱུད་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་བར་དགུ་ཡོད།

ལྷ་པ་ལ་མཐོང་ལམ་བར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་དང་། སྐྱོམ་ལམ་བར་
གྱུར་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་གཉིས་ཡོད། བྱུག་པ་ལ། འདོད་བར་ལས་ཉོན་གྱི་
སྐྱེ་སྤིང་གཅིག་ཀྱང་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་དང་། དེར་སྐྱེ་བ་གཅིག་
ལེན་ཀྱང་གཉིས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས། གཉིས་ལེན་ཀྱང་རིགས་
མ་ཐུན་གྱི་གཉིས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས། རིགས་མ་ཐུན་གྱི་གཉིས་ལེན་
ཀྱང་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་བཞི་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྷགས། རིགས་མ་ཐུན་གྱི་

བཞི་ལེན་གྲང་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་བདུན་མི་ལེན་པ་དང་། རིགས་མ་ཐུན་གྱི་
བདུན་ལེན་པ་དང་བྱུག་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་།
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་
བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ལྟ་བུ། དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་
མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་^༡ གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲབ་
སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཆེ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་
པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲབ་སྟེ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་རྒྱུད་དུ་འཕགས་
ཆོས་^༢ བསྟེན་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་
འཕགས་པ་ཡིན་དགོས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་
པ་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ^༣ འདོད་པར་
ཆེ་ཡོངས་གྱུར་པའི་འཕགས་པ། ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་
འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་འོང་དང་ལུས་ཉེན་གཅིག་བསྐྱས་གྱི་

^༡ ག་མ་ན་ན་ཆ་ལས་ཉོན་གྱི། ག་མ་ན་ན་ཆ་ལས་ཉོན་གྱི།

^༢ ག་མ་ན་ན་ཆ་ཆོས་བརྟེན་གྱི། ག་མ་ན་ན་ཆ་ཆོས་བརྟེན་གྱི།

^༣ བསྟེན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ^༤ མཛོད་པ་ཀུན་གྱི་ཐོག་དཔེ་བཞུགས་པའི་མཛོད། ༤༤

རྒྱུན་ལྷགས་ལྷ་བྲ། གསུམ་པ་ནི། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
འོང་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་བསྐྱུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷ་བྲ། བཞི་པ་ནི། རྒྱུན་
ལྷགས་རིགས་སྐྱེ་ལྷ་བྲ། ལྷ་པ་ནི། རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་
པར་མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལྷ་བྲ། རྟུག་པ་ནི།
ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལྷ་བྲ།

འདོད་ཉོན་དང་པོ་མ་སྐྱངས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་
རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་གང་ཞིག །སྤོན་སོ་སྐྱེའི་གནས་
སྐྱབས་སུ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་སྲིད་
བརྒྱ་བཞི་དང་། བར་སྲིད་བརྒྱ་བཞི་སྐྱེ་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པའི་ལས་
བསགས་པའི་རིགས་ཅན། རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཆོན་
ཉིད། དབྱེ་ན། ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང་། མ་ངེས་
པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གཉིས། རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་
བདུན་པ་བ་གང་ཞིག །འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་པ་ཉེར་
བརྒྱད་ལེན་པར་ངེས་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལྷའི་
རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་དང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་
སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གང་ཞིག །ལྷའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་
པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས།^༡གང་

^༡ ག་༢༡་བ་༣་ལེན་པའི་བ་༢༤་ན་༢་ལེན་པའི་

^༢ བསྐྱུན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡་མཛོན་པ་ལྷ་སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འབྲེལ་དོན་གསལ། ༢་༢༩༥

ཞིག་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི། དེ་ཁོ་ནར་
འོངས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདེལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ད་ཕྱེ་ན། འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་དུག་ཡོད། དེ་གང་
ཞིག ཁྱིའི་རྟེན་ལ་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཉིས་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས།^༡གང་ཞིག་མི་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་དུ་
ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི། དེ་ཁོ་ནར་འོངས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་
འདེལ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ད་ཕྱེ་ན། སྤིང་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་
དེ་གསུམ་ཡོད།

འོན་དེས་སྤིང་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་ན། སྤིང་པ་ལན་བདུན་པར་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྤང་བྱའི་སྤིང་པ་དེ་རྣམས་བདུན་
ཆོན་དུ་འབྲ་བས་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྟོང་ལ་ཤིང་འགའ་ཞིག་ལ་འདབ་མ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་མ་རེ་
ལ་འདབ་མ་བདུན་བདུན་ཡོད་པས་ན། ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ་ཞེས་བ་དང་།
གསུང་རབ་གྱི་ཐ་སྟོང་ལ་ཡང་རིག་^༢པའི་གནས་བདུན་ལྟ་སུམ་ཅུ་ཅུ་ལ་
མཁས་པའི་དགོ་སྟོང་ལ་རིག་པའི་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགོ་སྟོང་
ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པའི་གནས་བདུན་ལྟ་སུམ་ཅུ་
ཅུ་ལང་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤེས་པ།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ ལམ་ཐོན་པ་ལྟ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འབྲེལ་དོན་གསལ། ༢༡༥

^༣ ག་པ་ན་ན་ན་རིགས་པའི་བ་པ་པ་པ་རིགས་པའི།

དེའི་ཀུན་འབྱུང་བ། དེའི་འགོག་བ། དེའི་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ། དེའི་
རོ་མུང་བ། དེའི་ཉེས་དམིགས། དེའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་
རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ནམས་ཏེ་བདུན། དེས་ཕུང་པོ་ལྷན་མ་ལ་རིགས་འགྲེ་བས་
སོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེས་སྲིད་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ལེན་ཚུལ་དེ་དེ་ལྟར་
བྱ་ཞེ་ན། གསེར་ཐང་ལྟར་ན། ལྟའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྲིད་
པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་ཆེ་འཕྲོ་ནས་ལྟར་སྲིད་དུག་ལྟར་སྲིད། དེ་རྗེས་
མིའི་སྲིད་སྲིད་བདུན་ལྟར་ནས། མཐར་ལྟའི་སྲིད་སྲིད་ལྟར་ནས་རྟེན་དེ་
ལ་ཕུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད། དེས་མིའི་རྟེན་ཅན་ལ་རིགས་འགྲེ་དེ་ལྟར་
གསེར་ཐང་ལས། སྲིད་པ་ལེན་ཚུལ་ཡང་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་ན་
མིར་ལན་དུག། ལྟར་ལན་བདུན་ལྟར་ཤིང་། མཐར་མིར་སྲིད་ནས་འདའ་
ལ། ལྟའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ན་འདྲ་ལྟར་ལན་དུག་དང་། མིར་ལན་བདུན་སྲིད་ནས་
མཐར་ལྟའི་རྟེན་ལ་འདའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལྟར་
ན། ལྟའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་ཤི་འཕྲོ་ནས་འདོད་པར་མིའི་སྲིད་གཅིག །དེ་
རྗེས་ལྟའི་སྲིད་གཅིག །དེ་རྗེས་མིའི་སྲིད་གཅིག་སྟེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་
སྲིད་ནས་མཐར་ལྟའི་རྟེན་ལ་ཕུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད། འདིས་མིའི་རྟེན་
ལ་རིགས་འགྲེ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རེ་^༡ ལྟར་ཐོགས་ནས་ནི་ལན་བདུན་

^༡ སྲིད་ཕུང་དཔའ་མཁུ་གསུང་འབྲས་ཅི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་གསེར་ཐང་། ༣༠༩ ན

^༢ བསྟན་འཕྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ མེམས་ཙམ་ཅི་འཕགས་པ་ཐོགས་ཐང་། ཀུན་བཏུས་༣༢༡ ན

^༣ ག་༣༣བ་༡ཟེ་ལྟར་བ་༣༢ན་༣ཟེ་ལྟར།

བ་གང་ཞེན། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཉིད་ལྟ་དང་མིར་ཡན་མན་དུ་
ལན་བདུན་དུ་སྤིང་བར་འཁོར་བར་བྱས་པས། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཐ་མ་ཐོབ་
པའོ། ^༡ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་གང་རུང་གང་ཞེས། འདོད་པར་སྤིང་བ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པར་མ་
ངེས་པའི་རིགས་ཅན། མ་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤིང་བ་ལེན་བདུན་པ་བའི་
མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་དང་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་གཉིས་
ཡོད། མཆོན་ཉིད་སོགས་སྤར་དང་འབྲེལ། འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསལ་དུ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཞེས། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤིང་གཉིས་ལེན་
པར་ངེས་ཤིང་། བཞི་མི་ལེན་པར་ངེས་པ། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་པས་བྱུང་། བཞི་པ་སྤངས་
མ་སྤངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། ལྷ་པ་མ་སྤངས་པས་བྱུང་། འདོད་པར་རིགས་
མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤིང་གཉིས་ལེན་པས་བྱུང་། གསུམ་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ཡོད།
བཞི་མི་ལེན་པས་བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། ^༢ རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་
བ། །ཆོ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་དང་། རྣོ་གསལ་
བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས། ^༣ ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས། །རིམ་

^༡ ག་༥༥བ་ཕྱེས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བ་༥༥ན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥མཛོད་བ་གྲུ་སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད། ༤༥༡༥

^༣ རྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ། རྣོ་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས། ༡༥༡༥

བཞིན་ངེས་སྤང་ངེས་པར་ལེན། །བཞི་བ་སྤངས་དང་སྦྱེ་བ་ནི། །གསུམ་པ་
སྤངས་དང་མ་སྤངས་འདྲ། །སྤང་བྱ་ལྔ་བ་སྦྱེ་བ་བཞི། །ངེས་པར་མ་སྤངས་
མ་སྤངས་པ། །རིགས་ནས་རིགས་སྦྱེའི་བྱད་ཆོས་སུ། །མཁས་པ་རྣམས་
གྱིས་ཉོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱེད། །ལྷའི་རིགས་ནས་
རིགས་སྦྱེ་དང་མའི་རིགས་ནས་རིགས་སྦྱེ་གཉིས་ཡོད།

ས་མཆོམས་⁹ནི། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ས་མཆོམས་མཐོང་ལམ་སྐད་
ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྩུང་དུ་འི་
རྩུང་དུ་འི་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་ན་ཡོད། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ས་མཆོམས་
མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་འདོད་ཉོན་དྲུག་པའི་དངོས་གཉེན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། ཁོ་ན་རེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་
འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དྲུག་པའི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
ས་མཆོམས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་
དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ཟེར་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་འདས་ལམ་
གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱ་བཤད་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཞུགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལྷང་འདས་ཐོབ་
པའི་ལམ་གྱི་རྒྱུན་ལ་ཞུགས་པས་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་སྐྱ་བཤད་ཅོམ་གྱི། །བྱབ་པ་འཆའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

⁹ ག་ཉ་བ་པ་ས་མཆོམས། བ་ཉ་བ་ན་ས་མཆོམས།

གཉིས་པ་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ལམ་རྩེས་
ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་འདོད་ཉོན་རྒྱག་པ་མ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་གང་
ཞིག །འདོད་ཉོན་དང་པོ་ནས་རྒྱག་པའི་བར་གང་རུང་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་
བཞིན་པའི་གང་ཟག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་རྒྱག་པའི་དངོས་གཉིན་ལ་གནས་པའི་སྤང་
བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་སྤྱིར་ཞུགས་སྒྲ། འདོད་མི་བྱས་
ཏེ། དག་བཙོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་
བཙོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱ་དེའི་སྤྱིར་ཞུགས་པའི་
ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སྤྱིར་འོང་
ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་སྤྱིར་ཞུགས་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཐོད་
ཞལ་བའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་སྤྱིར་ཏེ།

ཁ་ཅིག །ཞུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་སྤྱིར་འོང་གི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་བཙོན་པ་དེ། སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཞུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཉན་ཐོས་དག་བཙོམ་
པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་བཙོན་པ་དེ་ཡིན་ན། དག་བཙོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདོད་ན། སྤྱིར་འོང་ཞུགས་

བ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་བ་ཡིན་ན་
འདོད་ཉོན་ལྔ་བ་སྤངས་བས་བྱབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས།^༡ ལན་ཅིག་ཕྱིར་
འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་བ་གང་ཞེ་ན། གང་སྟོམ་བའི་ལམ་ལ་འདོད་བ་
ན་སྟོང་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམ་བ་ལྔ་བ་སྤངས་བའི་ལམ་ལ་གནས་བའི་གང་
ཐག་གོ། ། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་^༢ ཕྱིར་འོང་ཞུགས་བའི་
ཡ་མཐའི་ས་མཆམས་^༣ ཉོན་བའི་གཞུང་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།
འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་བའི་འབྲས་
བུ་རིམ་གྱིས་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱད་བར་ཅན་ཚེས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏགས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡོད་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་བའི་ས་མཆམས་
སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་བ་ནས་འཛིག་རྟེན་བའི་སྟོམ་^༤ སྤང་བུ་གྱུར་བའི་འདོད་
ཉོན་བྱུག་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད་ཟེར་ན།
སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་བ་ལ་གནས་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་བ་དེས་དེ་མ་
སྤངས་བར་ཐལ། ས་མཆམས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། བྱོད་གྱིས་
དེ་སྤངས་བར་ཐལ། བྱོད་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་བ་ཡིན་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། འདོད་ཉོན་བྱུག་བ་སྤངས་བའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༩ སེམས་ཅན་འི་འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༢༧༠༢

^༢ ག་ཤ་ན་བ་ན་དེ་ཕྱིར་འོང་བ་ཤ་ན་བ་ཉ་དེའི་ཕྱིར་འོང་།

^༣ ག་ཤ་ན་བ་ན་འཆམས་བ་ཤ་ན་བ་ཉ་འཆམས་།

^༤ ག་ཤ་ན་བ་ལ་སྤངས་བ་ཤ་ན་བ་ན་སྤངས་།

ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་འབྲས་བུ་གནས་དེ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་བུ་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤང་
བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་བདུན་པ་སྤངས་
པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཕྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་
སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་། ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལེན་པས་
ཁྱབ་ཟེར་ན། ཕྱིར་འོང་གི་རྟེན་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་
པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
རྟེན་ལ་གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་
ཁམས་གོང་མར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་
ཅིག་། དེ་ཡིན་ན་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་མི་ལེན་པས་ཁྱབ་
ཟེར་ན། ཉན་ས་ལས། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་མིའི་སྲིད་པ་ཅིག་སྟེ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་དང་།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢ རྣམས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་སྟོན་མེད་ཉན་ས་༡༩༡༩

མཛོད་འགྲེལ་ལས།¹ ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་སོང་ནས་མིའི་འཛིག་རྟེན་དུ་ལན་
ཅིག་ཕྱིར་ལོང་བའི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་ལོང་བ་སྟེ། བན་ཆད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལྷའི་སྲིད་པ་གཅིག་མིའི་སྲིད་པ་གཅིག་སྟེ། གཉིས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ལོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལན་ཅིག་ཕྱིར་ལོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
འདོད་པར་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེས་འདོད་པར་
རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་མི་ལེན་པས། དེ་ལ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་ལོང་བ་
ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།ཁོ་ན་རེ།དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པར་རིགས་
མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ལྷའི་སྐྱེ་སྲིད་
གཅིག་དང་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ལེན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་རིགས་མཐུན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གཉིས་འདོད་ཁམས་སུ་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་འདོད་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་རིགས་
མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་བཞི་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་འདྲ་བའི་ལྷའི་བདུན་དང་མིའི་བདུན་རིགས་
མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སོང་། དེ་རིགས་མཐུན་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་འདོད་ཁམས་སུ་རིགས་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གཉིས་འདོད་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲར་མ། ² ལམ་ཁོན་པ་ཁྲ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ།² 3077

ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁ་ཅིག །ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་
བྱུག་པ་སྤངས་པས་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་པལ་ཆེར་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
ལ་གནས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ།ཕྱིར་
འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་བཤད་ལས།^༡གཉིས་པ་པལ་ཆེར་དང་། མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་
འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
ཁྲད་པར་ཅན་གང་ཞིག །འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་
སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དེ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་
ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། མའི་ཉེན་ཅན་གྱི་
ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
ཞིང་།འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་
ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཆོད་ཅིང་། དག་བཙུམ་པའི་
འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་

^༡ ལྷ་འབྲས་དཔར་མ།གསུང་འབུམ་ཁ།རྒྱལ་ཆབ་ཇི།རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱུ།༡༩༡

འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པའི་རྟོགས་པ་སྡོམ་དུ་སོང་བའི་འདོད་
ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་དེ། ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྲལ་ན་སྟེ། འདོད་ན། ལྷའི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མིའི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པའི་རྟོགས་པ་
སྡོམ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། མིའི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པས་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་
གཅིག་པ་ཡིན་ན། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་
བྲལ་པར་ཐལ། ཀུན་བདུས་ལས།⁹ བར་ཆད་གཅིག་པ་གང་ཞེ་ན། ལན་
ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཉིད་དུ་གང་སྤྱད་བསྡུས་ཀྱི་ཐ་མ་ཐོབ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། འགོག་སྦྱོམས་གསར་དུ་
སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །མངོད་

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 26 མེས་མ་ཙམ་ལྷོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀུན་བདུས་2294

ལས།^༡འགོག་པ་དང་པོར་^༢མིའི་ནང་དུ། ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བརྟུས་
ལས།^༣འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འབྱུག་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
སྟེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མདོན་པར་འབྱུག་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
བྱུང་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། སྤྱིར་འོང་བྱུགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་ལྡ་པ་
སྤངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟུས་ལས།^༤ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་བའི་
འབྲས་བུ་ལ་འབྱུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱུང་པ་ཁས།

རང་རེས། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་དང་། སྤྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་^༥བར་ཆད་གཅིག་པ་དོན་གཅིག་། བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཉོན་བདུན་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་སྤྱིར་
འོང་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་
གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་
ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཟེར་
ན་མ་བྱུང། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ འཕམ་ཐོན་པ་གྲུ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༩༥

^༣ ག་༡༥༥ ན་༤་དང་པོར་མི་ནང་པ་༣༠ན་༤་དང་པོར་མི་ནང་།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༥ རྟེན་མེས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཚོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༩༣༡

^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༧ རྟེན་མེས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཚོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༩༣༠

^༨ ག་༡༥༥ ན་༤་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད། པ་༣༠བཅུ་ཆེ་གཅིག་པ་བར་ཆད།

གཉིས་གས་^༡ བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁ་ཅིག་ །དེ་ཡིན་ན་
འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པས་བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ^༢ཉིས་ཆ་བདུན་
དང་བརྒྱད་ཟད་པ། ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། །གསུམ་པ་ལ་ནི་
ཞུགས་པའང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡིན་
ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྟེ་བ་གཅིག་ལེན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཕྱིར་
འོང་འབྲས་གནས་བྱད་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་ན། དེ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བཀག་བྱེད།

མཛོད་འགྲེལ་ལས། ^༣ཞུགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་
པ་གསུམ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ །ཕྱིར་འོང་
ཞུགས་པ་ཡིན་ན། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་བྱབ། ཕྱིར་
མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་བྱབ། དག་
བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་
ན། འབྲས་བྱ་ཐོད་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་སུ་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་
པ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིར་ལམ་སྟོན་ །གཅིག་ནས་ལམ་

^༡ ག་ཨ་ན་^༢ གཉིས་གས་པ་ ༣༠ བ་^༣ གཉིས་གས་པ།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ འམ་ཚོན་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་ ༤༥༡༠

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ འམ་ཚོན་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ^༢ ༤༤༡༥།

^༤ ག་ཨ་ན་བ་^༤ རྒྱན་ཅིག་པ་ ༣༡ ན་^༥ རྒྱན་ཅིག་ །

རྩིས་བཅོད་ཀྱི་བར་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤར་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་
ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། དེ་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཟེར་ཞིང་། འབྲས་བྱ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་
སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་
འགལ་ཏེ། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན།
འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འབྲས་བྱ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འབྲས་བྱ་ཐོད་
ཀླལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལུང་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་དང་། སྤང་བྱ་
ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་དེའི་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་
པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་
པ་ཡིན་ན། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་
ཅན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་ན། རིམ་གྱིས་པ་

ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཕྱིར་འོང་ཁྱུགས་པ་བཤད་པ་དང་། དེའི་འབྲས་
གནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག་ ཕྱིར་འོང་གི་
འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་པའི་སྟོར་བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་གནས་པས་རབ་
ཏུ་བྱེ་བ། ཕྱིར་འོང་ཁྱུགས་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། འབྲས་བྱ་ཐོང་གལ་
བའི་ཕྱིར་འོང་ཁྱུགས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དེ་གཉིས། ཕྱིར་འོང་
ཁྱུགས་པ་གང་ཞིག །སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་^༡ ས་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་
གང་རུང་ལ་གནས་པ་དེ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་བ། དབང་རྒྱལ་^༢ དང་
པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ཕྱིར་འོང་ཁྱུགས་པ་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
གི་དེ་གཉིས་ཡོད། ཕྱིར་འོང་ཁྱུགས་པ་གང་ཞིག །རྒྱན་ཁྱུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་
སྟོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་བ། ཕྱིར་འོང་ཁྱུགས་པ་
དང་མོས་པ་དང་དེ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོའི་ས་མཆོམས་^༣ སྟོར་
ལམ་སྟན་གཅིག་ས་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་
མཆོམས་རྒྱན་ཁྱུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྟོང་བ་
ལ་བཙུན་པ་ནས་དེ་དུག་སྟོང་བ་ལ་བཙུན་བཞིན་པའི་བར་དུ་ཡོད།

^༡ ག་ཕྱེ་ན་པ་སྟན་ཅིག །བ་༣༡་བ་༣་སྟན་ཅིག །

^༢ ག་ཕྱེ་ན་པ་དབང་བརྒྱལ་བ་༣༡་བ་༤་དབང་བརྒྱལ་

^༣ ག་ཕྱེ་ན་པ་འཆོམས།བ་༣༡་བ་༥་འཆོམས།

གཉིས་པ་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་གསུམ། དང་པོ་ནི།
ཕལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་
ན་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་
འོང་གཉིས་ཡོད། བྱོད་ཡིན་པ་འཕྲ་བྱོད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་
རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པ་ཡང་ཡིན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་^༡ གྱང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་བ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཕྱིར་འོང་
གང་ཞིག ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་ས་དབང་རྒྱལ་^༢ དད་མོས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་དང་། དབང་རྟོན་མཐོང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས།
ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གང་ཞིག ། རང་གི་ཞུགས་པ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་
དང་དད་མོས་པ་གང་རུང་གི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ། དང་པོའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག རང་གི་ཞུགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་
གང་རུང་གི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྦྱོར་
བའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་དེ་བྱུང་པར་
ཅན་གཉིས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གང་ཞིག ། རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་

^༡ ག་ཕྱེ་བ་ན་ཡང་ཁ་ན་ཕྱེ་ཡང་།

^༢ ག་ཕྱེ་བ་ཅ་དབང་བརྒྱུགས་ན་ཕྱེ་དབང་བརྒྱུགས་

བྱ་ལ་མ་ཞུགས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེ་
ལ་ཞུགས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་བ། གཉིས་པའི་མཆན་
ཉིད། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་དང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་
པ་དོན་གཅིག །¹མཛོད་ལས། ²ཉིས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་བ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྱིས་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་ས་མཆོམས་
³བདེན་པ་མངོན་ཏྟགས་སྐད་ཅིག་བཙུ་བྱུག་པ་ནས་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་
དངོས་གཉེན་གྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། དེ་བྱུག་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ནས་དེ་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་ན་ཡོད། སྐྱབ་བཤད་པ་ནི། ཅིའི་
ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་ཞེས་བྱ་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་⁴ལན་ཅིག་ཕྱིར་
འོང་བ་སྟེ་⁵ ། སྐྱེ་སྤིད་གཅིག་ལེན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་བཤད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ལམ་རྗེས་
ཤེས་ཀྱི་ཏྟགས་པ་ཐོབ་པའི་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་ཉོན་ཐོས་གང་
ཞིག །འདོད་ཉོན་བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་གང་རུང་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་
པའི་གང་ཟག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་
ཉིད། ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་

¹ ག་ཕ་པ་ན་ཉ་དོན་ཅིག །བ་ཕ་ན་ཉ་དོན་གཅིག །

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ཕ་མཛོད་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་མཛོད། ༧༥༠

³ ག་ཕ་པ་ན་ཉ་འཆོམས།བ་ཕ་ན་ཉ་འཆོམས།

⁴ ག་ཕ་པ་ན་ཉ་གྱི་བ་ཕ་ན་བ་ཉ་གྱི།

⁵ ག་ཕ་པ་ན་ཉ་འོང་བ་དེ།བ་ཕ་པ་ཉ་འོང་བ་དེ།

ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཆགས་
བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་
རྟོགས་པ་ཐོབ་ པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་
བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་ འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱུང་སྟེ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་
དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་^༡ ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་གང་ཟག། ཕྱིར་མི་
འོང་ཞུགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་
ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་
ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པས་བྱུང་སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས།^༢ ཕྱིར་
མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་
པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་ཡ་མཐའི་ས་མཆོམས་^༣ སྡོན་
པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་བདུན་པའི་དངོས་

^༡ ག་༥༧་ན་༧་ཚུལ་གྱིས། བ་༣༩་བ་༥་ཚུལ་གྱིས།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༧་ཤེས་ས་ཅན་དེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱན་བརྟུས། ༥༧་༥༨

^༣ ག་༥༧་བ་༣་འཆོམས། བ་༣་ན་༧་འཆོམས།

གཉེན་པར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་
འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པར་ཐལ། ཕྱིར་
མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཐ་མའི་ཆ་མ་སྤྲོད་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་
མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་།
འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཡོད། ཆེ་དང་པོ་
ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་ནས། ཆེ་གཉིས་
པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། མཐོང་
ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ། གཉིས་པའི་
མཆན་ཉིད། ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག ། གཟུགས་སུ་ཉིང་^༡མཆམས་སྦྱོར་བ།
གཟུགས་སུ་ཉིང་འགྲེའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མིན་ཉོན་བརྒྱད་
པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། ཉམས་སྒྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིན་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་
གཉེན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་ཅིག་གཉིས་པར་
དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ངས་པའི་

^༡ ག་ཨ་ཤ་བ་ཨ་ཉིང་པ་ན་ན་ལ་ཉིད།

རྒྱན་ཞུགས་སྤྱི་དུ་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་
མི་འོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཉ།
དེ་དང་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རུང་གང་
ཞིག །གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་
གྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གྲུབ་པ་ཁས།
ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཉ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་
པོ་སྤྲས་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ནི། ཆེ་དང་པོ་ལ་རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པའི་འབྲས་བུའམ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས། ཆེ་
གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། མཆོན་
ཉིད་དེ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་མི་འོང་
གི་སྐྱེ་བའི་ཉུང་མཐའ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འོག་
མིན་གྱི་རྟོན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉར་
འགྲུའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འཕར་བའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཆངས་
ངེས་གྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲུའི་ཕྱིར་མི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠མངོན་པ་དུ།སྟོན་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་རྒྱལ་པོ་སྤྲས། ༡༣༡༠༥

འོང་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཐུབ་སྟེ། གཟུགས་
སྤྱིར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡིན་ན་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་
ཡིན་པས་ཐུབ། དེ་སྟེ་འདའ་བ་དང་དེ་གོང་འཕོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡང་དེ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་
ལས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སྟེ་གནས་
གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཟུགས་སྤྱིར་འགྲུར་བཤད་དོ། །དེ་དག་
གིས་ནི་བྱད་པར་རྣམས། །ལས་དབང་ཉོན་མོངས་བྱེ་བྲག་ལས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་ལེ། ཀུན་བརྟུས་དར་སྤྲིག་ལས། ¹དབྱེ་བ་འདི་ནི་དངོས་
བསྟན་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་དབྱེ་བར་ཟད་གྱི། དངོས་སྤྱི་གཞན་ཡོད་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྤྱིར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། དེ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ² མཛོན་པ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་མཛོད། ༢༩༥

³ སྤྱི་འགྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འགྲུམ་ག། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། ཀུན་བརྟུས་དར་ལྷོག་ ༡༩༩༥

ལས་ཅན་ཡིན་དགོས། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ཟེན་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་དེ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྲིད་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡ བར་དོར་འདའ་བ་ནི།
གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་
མ་སྤངས་པས། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྲིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས། མངོན་པར་
འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པས། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྲིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་
སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆོན་ཉིད།
དེ་གང་ཞིག །དེར་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་དང་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་
གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས། དེའི་སྐྱེ་སྤྲིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
པ། སྐྱེ་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་
སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྲིད་དུ་སྐྱེས་མ་
ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ། བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་
སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
གསེར་འབྲེང་ལས།^༢ དེ་ལྟར་ན་འདའ་བ་བཞི་དང་གོང་འཕོ་སྟེ་ལྷ་ལ་ནི་གོང་

^༡ སྐྱེ་འབུམ་དབང་མ། གསུང་འབུམ་ཁྱེད་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སྤྲིད་རྒྱུ། ༡༥༥

^༢ སྐྱེ་འབུམ་དབང་མ། གསུང་འབུམ་ཅི་ཐོང་ཁ་བ། གསེར་མེད། ༣༡༤

མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་མེད་¹ ལ། ཉེར་འགྲོ་གཉིས་སུ་བའི་དེ་དག་ནི་འདོད་
རྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ཕྱིར་མི་འོང་
བར་འདའ་བ་གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཆོས་ཅན། བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་
ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བའི་རྟེན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་
ཞིག །གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དེས་གཞན་རྣམས་ལ་འང་རིགས་འགྲེལ། །

ཁ་ཅིག །གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཞུགས་ཀྱི་
བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་
ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གཞུགས་སུ་སྐྱེ་
སྲིད་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲངས་ནས་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ། སྐྱེ་འདའ་
བའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གཞུགས་སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་རྒྱུད་སྒྲངས་ནས་
མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གོང་འཕོའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། དང་པོ་མི་
འཐད་དེ། གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
གཞུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆངས་པ་
མདུན་ན་འདོན་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་འགྲེལ་ལས། ²གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐབས་

¹ ག་པ་ཅ་ན་ཀ་མེད་ལ། བ་ན་ཅ་བ་ན་ཡོད་ལ།

² བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ²མངོན་པ་ཁྱ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མངོན་འགྲེལ་དོན་གསལ། ²ན་ཅ་པ་

སྤྱ་ཡང་ཡོངས་སྤྱ་སྤྱ་ངན་ལས་འདར་རུང་བར་བལྟོལ། །ཞེས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
 བའི་གཟུགས་སྤྱ་ཉར་འགྲེའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུ་བ་ཟེན། འདོད་མི་བྱས་
 ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གསུམ་པའི་བྱར་ཕྱི་
 མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཟུགས་སྤྱ་སྤྱི་བ་
 གཅིག་ཁོན་སྤངས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་སྤྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །འོག་མིན་དང་སྤྱི་ཅེ་གང་རུང་གི་
 རྟེན་ལ་སྤྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོའི་མཆོན་ཉིད།
 ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཆངས་རིས་དང་གནས་གཙང་དང་པོ་གསུམ་གང་
 རུང་གི་རྟེན་ལ་སྤྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐབས་སྤྱ་
 ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྤྱ་ཉར་འགྲེའི་ཕྱིར་མི་
 འོང་གང་ཞིག །དེ་འདྲ་བ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཆངས་རིས་
 ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སྤྱ་ཉར་འགྲེའི་ཕྱིར་མི་
 འོང་གོང་འཕོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་
 རྣམས་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྤྱ་ཉར་འགྲེའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ མཛོན་ལ་ལྟ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ^༢ ༣༥

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༤ མཛོན་ལ་ལྟ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་༤༦

ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱས་པ། གཟུགས་སུ་
ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་མཐར་སྟག་འགྲོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་
འཐད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡང་ཡོད། དེ་འདྲ་བའི་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འོག་མིན་གྱི་བར་སྤྱིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་ཐུང་འདས་མཛོན་
དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡོད། འོག་
མིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་བྱུང་སྟེ། འོག་མིན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་ཐུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡོད། དེར་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་གང་
ཞིག །བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱས་པ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་
མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་སྟག་འགྲོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་
མི་འོང་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་
འཕོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་
སྟག་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་
སྒྲོམ་བྱས་པར་ཐལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་མཐར་
སྟག་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ།

ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག། དེ་གང་ཞིག། །ཆངས་རིས་དང་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་རྟེན་དེ་
ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འཕར་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་
གང་ཞིག། །ཆངས་རིས་དང་གནས་གཅོང་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་དང་
འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ཕྱིར་མི་
འོང་བྱེད་འཕར་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག། །ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་
པའི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས་ནས་འོག་མིན་
གྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་
འོང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོག་མིན་གྱི་
རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་
པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་
ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས་ནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་
སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་
སྤར་བཞིན། གཞན་ཡང་། མཆོན་ཉིད་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་
སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡིན་ན། འོག་མིན་གྱི་
རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་

འགྲེལ་ལས།¹གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་
ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་
བ་གཉིས་རྒྱུད་ལེན་བ་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་
རྒྱུད་ལེན་པའི་གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། གཟུགས་
སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ།
དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་གཉིས་
ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་བར་དོའི་ཆེ་ལོགས་བར་མི་
འདྲན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །སྐྱེ་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་གཟུགས་སུ་
ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ།
གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
ལས།²གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་ནམས་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་
སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་དང་མདོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པས།
གཟུགས་སུ་སྐྱེ་སྤྱོད་སྤངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་ཐུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པ།
གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན།
ཆངས་³རིས་ཀྱི་ཉེན་ལ་ཐུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉར་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2/4 མདོན་པ་སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། 2/3, 42

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2/4 མདོན་པ་སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། 263

³ ག་30བ་3ཆངས་རིགས། བ་36བཅའ་རིགས།

འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟ།

ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
མི་འོང་གང་ཞིག །འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེ་གང་རུང་གི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད།
ཟེར་ན། འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངས་པའི་ཕྱིར་
མི་འོང་གོང་འཕོའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་ཆངས་རིས་ཀྱི་ཉེན་ཅན་
གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་
པོ་བྱུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་
སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་འདྲ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་
ཞིག །གཟུགས་སུ་སྟེ་བ་མ་སྤངས་པར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྤང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་
ཉིད། ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་
སོང་པའི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། །གཟུགས་ཀྱི་ཉེན་ལ་
སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བྱུབ་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་

ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
བས་ཁྱབ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲེའི་ཕྱིར་
མི་འོང་གོང་འཕོ་སྲིད་ཅེ་འཇམ་ཐུག་འགྲོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། །འདོད་ཉོན་
དགུ་བ་སྤངས་བས་ཁྱབ་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་རྗེས་
ཤེས་ལ་གནས་བའི་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྣལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་དེ་མ་སྤངས་
བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་ན། དེའི་ས་བོན་སྤངས་བས་
ཁྱབ་ཟེར་ན། མདོ་ལས། ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་བ་སྤངས་ནས། ཕྱིར་མི་
འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྡ་སྤངས་བས་མ་ཁྱབ་བའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་བའི་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀྣལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞོད་སེམས་སྤངས་པར་ཐལ་
སོ། །འདོད་ན། དེའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བ་ཁས།

རང་ལུགས་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་བ་དང་། དེའི་འབྲས་གནས་
བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། ཞུགས་བ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག །ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྡ་
སྤངས་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་
བཞིན་བའི་སྦྱོར་བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་གནས་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། ཕྱིར་མི་འོང་
ཞུགས་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་

ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པ་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ཉོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དེ་དོན་གཅིག །གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ལྟ་བུ། དང་པོའི་ས་མཆོམས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཐེས་སུ་འདོད་ཉོན་བདུན་པ་སྟོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ནས་དེ་དགུ་པ་སྟོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཆོམས་^༡སྟོར་ལས་སྟོན་གཅིག་པ་ནས་ལས་ཐེས་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོ་ལོགས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད།

གཉིས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། ས་མཆོམས། སྤྲོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། འོ་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་བྱུང་ན། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་པོ་དེས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ^༡ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་སྟོར། ཞེས་གསུངས་པས་མཛོད་སྤང་ཀུན་སྟོར་གསུམ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། གཞོད་སེམས་རྣམས་ཡིན་

^༡ ག་༣༡་ན་^༢འཆོམས།ག་༣༢་བ་^༤འཆོམས།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ^༢འཛའ་ཤིང་པ་ལྟ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ།^༢༥༠༩༤

ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འགྲོ་བའི་ཐ་མར་སྐྱེ་
བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད། ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
ཁམས་གྱི་ཐ་མ་འདོད་ཁམས་སྐྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ཡང་ཀུན་བརྟུས་ལས།^༡ ཕྱིར་མི་འོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་སྒོམ་^༢་
པའི་ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དགུ་སྤངས་པའི་
ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། གང་གི་ཆེ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྒོམ་
པས་སྤང་^༣་ བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་
ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལྔ་སྤངས་པས་ཕྱིར་
མི་འོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་
ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཁམས་ཐ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་པ་དང་། མཛོད་ལས།^༤ ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམ་ལ། གཉིས་
ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་སྒྲིག་བྱེད། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་ས་ཕྱིར་མི་འོང་དད་མོས་པ་དང་
མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་འབྲས་བུ་
ཐོད་ཀྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་ཆགས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༦ མེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ༡༧༠༩

^༢ ག་ ༣༡ བ་ ༤ བསྒོམ་པ་ ༣༤ ན་ ༣ བསྒོམ།

^༣ ག་ ༣༡ བ་ ༥ སྤངས། བ་ ༣༤ ན་ ༤ སྤངས།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༧ མངོན་པ་ཀུ་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མངོད། ༤༠༡

བུལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་དགུ་
བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འདུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ནམས་དོན་གཅིག །གཉིས་བ་དང་
རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དོན་གཅིག །སྦྱར་
བའི་སྟོན་ས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་བྱད་པར་ཅན་གཉིས། འཕགས་
ཆོས་བསྟེན་^༡ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་
འོང་དང་། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཡོད།
འདོད་པར་སྦྱེ་བ་གཉིས་རྒྱུད་དུ་འཕགས་ཆོས་བསྟེན་^༢པའི་ཕྱིར་མི་འོང་།
དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱིད་བ་ལན་བདུན་
བ་བ་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྤྱིའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ལྟ་བུ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་
འོང་། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲེའི་ཕྱིར་མི་
འོང་། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲེའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི།
ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་བཞི་ཡོད། འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་
མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་སུ་ཉར་^༣མཆོམས་སྦྱོར་བའི་རིགས་ཅན། དང་
པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ལྔར་དབྱེ་བ། བདུན་དུ་དབྱེ་བ།

^༡ ག་༣༡ན་མ་རྟོན་པ་༣༤་བ་༡་རྟོན།

^༢ ག་༣༡ན་མ་བསྟེན་པ་༣༤་བ་༡་བསྟེན།

^༣ ག་༣༡ན་༩་ཉིད་འཆོམས་པ་༣༤་བ་༥་ཉིད་འཆོམས།

དགྲར་དབྱེ་བ། བཅུར་དབྱེ་བ། སྒོར་ཕྱག་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་དང་བྱུག། དང་
པོ་ལ་གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ། སྐྱེ་འདའ་བ། གོང་
འཕོ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།¹གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྤྱེ་
ནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བར་འདའ་བ། སྐྱེ་ཙམ་ནས་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་དང་
བཅས་ཉེ་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་མེད་བར་འདའ་བ། གོང་འཕོ་དང་ལྔ་ཡོད་དེ།
མཛོད་ལས།²དེ་ནི་བར་སྐྱེ་འདུ་བྱེད་དང་། །འདུ་བྱེད་མེད་ཡོངས་སུ་ངན་
འདའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བར་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་དང་
བདུན་ཡོད་དེ། འདི་རྣམས་ལ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་ཞེས་བཤད་
པ་ཡིན་ཉེ། མཛོད་ལས།³གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་སྤྱེ་བར། །དམ་པའི་འགྲོ་བ་
བདུན་དུ་འདོད། །དམ་པ་དམ་མེན་འཇུག་མི་འཇུག །སོན་པ་སྤྱིར་མི་འོང་
བྱིར་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ་དེ་བར་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་
གསུམ་སྟེ་དགྲ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།⁴གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྤྱེ་
ནས། །གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོ་དགྲར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ² མཛོད་པ་ཀུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༤

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ³ མཛོད་པ་ཀུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༦

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ⁴ མཛོད་པ་ཀུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༦

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ⁵ མཛོད་པ་ཀུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༤

ལྷ་པ་ལ་དགུ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་སྤྱིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་བཅུ་ཡོད་དོ།

དུག་པ་ལ། གཞུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ལ་རྒྱས་པར་
དབྱེ་ན། ཁྱིའི་སྟེང་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་ཡོད་དེ། དེ་བར་འདའ་བ་ཉིས་
སྟེང་ལྷ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། སྤྱི་ཙམ་ནས་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟེང་ལྷ་བརྒྱ་གོ་
གཉིས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟེང་ལྷ་བརྒྱ་
གོ་གཉིས། འོག་མེན་འགྲོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཉིས་སྟེང་ཆན་པ་
ལྷ་ལ་གྲི། ལྷ་བརྒྱ་ཆན་པ་ལྷའི་ལྷ་བརྒྱ་ཆན་པ་བཞི་ལ་ཉིས་སྟེང་། ལྷ་བརྒྱ་
ཆན་པ་གཅིག་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་གོ་གཉིས་པ་ཆན་པ་ལྷ་ལས་གོ་གཉིས་པ་
ཆན་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ་གོ་གཉིས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་སོ་གཉིས་ཁྲེར་བ་
དེ་གཉིས་བསྐྱམས་^༡ པས་དགུ་བརྒྱ་དང་། གོ་གཉིས་པ་གཅིག་པོའི་ལྷག་མ་
ལ་དུག་ཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བར་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟེང་ལྷ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆངས་རིས་
ཀྱི་བར་འདའ་བ་ལ་དག་བཙུག་པའི་རིགས་ཅན་དུག །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
ཆངས་རིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ནས། དེ་བརྒྱད་སྤངས།
དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་བར་དགུ་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་
རྒྱལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་
ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན། འོད་རྒྱུད་། ཆད་མེད་འོད། འོད་གསལ། དག་
རྒྱུད་། ཆད་མེད་དག །དག་རྒྱས། སྤྱིན་མེད། བསོད་ནམས་སྟེ། འབྲས་

^༡ ག་༣༩་བ་༩་སྟོན་བས། ག་༣༩་ཙ་སྟོན་བས།

བྱ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྲོལ་སྤངས་བ། འཛིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་
མིན་གྱི་བར་འདའ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ཆ་གཉིས་རེ་ཡོད་
བ་བསྒྲམས་བས་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
སྐྱེ་ཅན་ནས་འདའ་བ་ལ་ཡང་ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་
གནས་རིགས་བརྒྱ་དྲུག་པོ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
མེད་པར་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད། འོག་མིན་འགྲོ་ལ་
ཡང་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་འོག་མིན་འགྲོ་ནས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བའི་འོག་
མིན་འགྲོ་བའི་བར་བརྒྱ་དྲུག་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤར་བཞིན་བྱེ་བས་ཉིས་
སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སོ་སའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲུའི་ཕྱིར་མི་
འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་^༡་སྒྱུར་བའི་རིགས་
ཅན། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲུའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བའི་མཆོན་ཉིད། དཔྱེ་
ན། ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་དྲུག་གི་
བར་འདའ་བ་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤར་བར་འདའ་བ། སྤར་བ་
མིན་པར་འདའ་བ། དུས་ལྷན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་འདའ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད།
དེ་གང་ཞིག །གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྒྱུར་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་
ཀུན་སྒྱུར་གཉིས་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་

^༡ ག་ན་ན་ན་འཆོམས། བ་ན་ལ་ལ་འཆོམས།

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། དེ་སྐྱེ་འདའ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་བྱེ་ན། སྐྱེ་
ཅོམ་ནས་འདའ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉི་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་མེད་
པར་འདའ་བ་གསུམ་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་
བ་གང་ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱང་གྲུབ་ཅོམ་ནས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
པ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ལམ་སློམ་པ་འབད་རྩི་ཆེན་པོས་
སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱང་གྲུབ་ཅོམ་ནས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་
ལམ་སློམ་པ་འབད་རྩི་ཆེན་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་རིགས་ཅན། གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད།

གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་ལམས་སུ་
སྐྱེ་སྤྱང་གཉིས་བརྒྱད་སྤངས་ནས། འོག་མིན་དང་སྤྱི་ཅེ་གང་རུང་གི་རྟེན་
ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་
མི་འོང་གོང་འཕོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་བྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་
འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་སྤྱག་འགྲོ་དང་དེ་སྤྱི་ཅེའི་མཐར་སྤྱག་འགྲོ་
གཉིས་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་གང་ཞིག །འོག་
མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་བྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འཕར་བ་དང་།
དེ་བྱེད་འཕར་བ་དང་། དེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་

ཡོད། འོན། མཛོད་ལས།¹གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་རྣམས་ནི། །བསམ་གཏན་སྟེལ་
ན་འོག་མིན་འགྲོ། །དེ་འཕར་བྱེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ་གཞན་
སྟིང་ཅེ་མོར་འགྲོ། །ཞེས་གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་
འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དེས་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་བྱེད་ཅིང་། དེ་
སྟིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དེས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་གང་
ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་
སྟོམ་བྱེད་པ་གནས་གཅིང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་སྟིང་ཅེའི་
མཐར་ཐུག་འགྲོ་དེར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་དེས་ཆངས་རིས་ནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་གཟུགས་ཀྱི་སོ་
སྐྱེའི་གནས་རྣམས་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་དེ་གནས་གཅིང་རྣམས་དོར་ནས།
གཟུགས་མེད་བཞི་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་ནས་སྟིང་ཅེའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་གོང་འཕོ་སྟིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

འོན། འཕར་བ་གསུམ་པོ་དེས་ཆངས་རིས་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་ལས་ཉམས་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་ནས། ཞེ་ན། དེ་
དེ་ལས་ཉམས་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡིན་ཉ། དེ་དེ་ལས་མ་ཉམས་ན་
གནས་གཅིང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཉ། གཟུགས་སུ་ཉར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དེས་རྒྱུའི་གནས་སྐྱབས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ² མཛོད་པ་ཀུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་མཛོད། ༧༦

བ་སྤེལ་མར་སྒོམ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
 སྒོམས་འདུག་དག་བ་བའི་རོ་མུང་བའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་
 སྒོམ་ལས་ཉམས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་མ་ཉམས་བར་དེ་ནས་ཤི་
 འཕོས་ཏེ་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་སྡོན་གོམས་བའི་དབང་
 གིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཙོ་ལྷ་སྤེལ་བྱས་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་མུང་
 འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་
 འཕོ་འཕར་བ་དང་། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོ་དེས་དེའི་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་
 སྤར་ལྷར་བྱས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་སྤངས།
 རྟེན་དེ་ལ་སྡོན་གོམས་བའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་དང་པོ་
 གསུམ་གང་རུང་བྱས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ། གནས་གཙང་དང་
 པོ་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་ཆེས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཙོ་ལྷ་སྤེལ་བྱས་བ་ལ་བརྟེན་ནས། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་
 སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས། དེ་བྱེད་འཕར་བ་དང་།
 ཡང་དེས་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤར་བཞིན་བྱས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་བྱེད་མི་
 རུས་པར་ཤི་འཕོས་ཏེ། ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་ཆངས་རིས་ནས་འབྲས་
 བུ་ཆེ་བའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་ཆུང་དུ་གསུམ་སྤེལ་བྱས། མི་
 ཆེ་བར་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་འབྲིང་དུ་གསུམ་སྤེལ་བྱས། མི་གདུང་བར་སྐྱེ་

བ་སྒྲངས། རྟེན་དེ་ལ་ཆེན་པོ་དགུ་སྟེལ་བྲས། གྲུ་ལོ་མ་སྒྲང་བར་སྟེ་བ་སྒྲངས།
རྟེན་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྟེལ་བྲས། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བར་སྟེ་བ་
སྒྲངས། རྟེན་དེ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྟེལ་བྲས། འོག་མིན་དུ་སྟེ་བ་
སྒྲངས། རྟེན་དེ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་གཟུགས་སུ་ཉར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་^༡ འཕོ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

འོན་འཕར་བ་གསུམ་སོ་སའི་ངོ་བོ་དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞེ་ན། །ཆངས་རིས་དང་འོག་མིན་ཏེ་སྟེ་སྤྱིད་གཉིས་
ཁོ་ན་སྒྲངས་ནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞེ་ན། །ཆངས་རིས་དང་གནས་
གཙང་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་དང་འོག་མིན་ཏེ་སྟེ་སྤྱིད་གསུམ་ཁོ་
ན་སྒྲངས་ནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་
ཅན། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞེ་ན། །ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་
ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་གཟུགས་ཁམས་རྣམས་རིམ་གྱིས་
བརྒྱུད་ནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན།
གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད།

འོན། གནས་གཙང་དུ་སྟེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་བྱེད་དགོས་ན་
དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྟེལ་སྟོམ་བྱེད་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག །ཁམས་གང་དུ་སྟེལ།
དང་པོར་གང་སྟེལ། སྟེལ་བའི་དགོས་པ། སྟེལ་སྟོམ་གྱི་དབྱེ་བ། སྟེལ་སྟོམ་གྲུབ་

^༡ ག་ན་ལ་ན་ལ་འཆི་བཤམ་ལ་ལ་ན་ལ་འཆི་བཤམ།

པའི་ཚད་དང་དྲུག་ །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་། རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་
འོང་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ལ་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྤྱིང་གསུམ་དུ་སྤེལ་བར་
བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ནི་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
མཛོད་འབྲེལ་ལས།^༡ དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྤྱིང་གསུམ་དག་
དུ་སྤེལ་བར་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་
སྤེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འབྲུག་ལ་སྤེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོན་བརྒྱད་དང་བལ་ཞིང་
སྤེལ་སྟོམ་འགྲུབ་སྟེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དང་པོ་བཞི་བ་སྤེལ་
བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྣམས་མཛོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་ཕྱིར་དུ་
བསམ་གཏན་^༢ ཀྱི་སྤེལ་སྟོམ་བྱེད་ལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྒྱལ་
རྣམས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལས་མི་ཉམས་པའི་དོན་དུ་བསམ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡མཛོད་པ་རྩ་སྟོན་དཔོན་གང་སྤེལ་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདད། ༡༣༤༩་ ༣༡

^༢ ག་༣༤་བ་༥་ཀྱིས། བ་༤༣ན་༡་ཀྱིས།

གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡སྤྱི་དང་གནས་པར་བྱ་
ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིགས་ཕྱིར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་ལ་ལྷར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་
གནས་གཙང་གི་སྤྱི་བ་ལ་ལྷར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^༢དེ་ནི་
རྣམ་པ་ལྷ་ཡི་ཕྱིར། །གནས་གཙང་སྤྱི་བ་ལྷ་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གནས་གཙང་དུ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་ལ་ལྷར་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཆུང་དུ་གསུམ་སྤེལ། འབྲིང་དུ་གསུམ་སྤེལ། ཆེན་པོ་དགུ་
སྤེལ། ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གཉིས་སྤེལ། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཙུ་
སྤེལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།^༣དང་པོ་ལ་ནི་
ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་
སེམས་གསུམ་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་དུག་གོ། །གསུམ་པ་
ལ་ནི་དགུ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །ལྷ་པ་ལ་ནི་བཙུ་སྤྱི་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲིང་དུ་གསུམ་སྤེལ་གྱི་དོན་ནི། འགྲེལ་བཤད་
ལས།^༤གཉིས་པ་ལ་ནི་དུག་གོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། ཡང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་པ་ཀྱ། སྤོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༢༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་པ་ཀྱ། སྤོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༢༡

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་པ་ཀྱ། སྤོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ༥༣༩ ༡༥

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ མཛོན་པ་རྒྱ་སྤོབ་དཔོན་གང་སྤེལ། མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༣༡༣ ༢༡

ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
བ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགྲའོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་བཅུ་
གཉིས་སོ། །ལྔ་པ་ལ་ནི་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་
སྒྲར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྤེལ་ཚུལ་ནི། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། ཟག་བཅས་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་དང་། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་
པ་ནི་རིང་སྐྱོར་དང་། དེ་རྗེས་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས། དེ་རྗེས་ཟག་
བཅས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས། དེ་རྗེས་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་སྟོམས་
པར་འབྲུག་པ་ནི་ཉེ་སྐྱོར་ཡིན་ནོ། །

དྲུག་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་ན་ལེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་
དང་ཟག་བཅས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་བསྐྱེབས་ནས་སྟོམས་པར་འབྲུག་
ཀུས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྟོམ་འབྲུག་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟར་
ཡང་མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བསྐྱེས་པས་འབྲུག། ཅེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་མི་ཀུས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྒྱན་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་ས་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་དང་ཟག་

༡ བསྐྱར་འབྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢ མཛོད་པ་ཀྱུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་མཛོད། ༧༩༠

བཅས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་བསྐྱེབས་ནས་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་
སྟོམས་པར་འདུག་པ་དེ་སྐྱེལ་སྟོམ་འབྲུག་པའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་
འབྲེལ་ལས།¹སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེལ་བར་མི་
བྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པར་སྟོམས་
པར་འདུག་པའི་སྟོན་སྡེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་གང་ཞིག །སྲིད་ཅེ་འཁྲུ་
ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། སྲིད་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ་
བའི་མཆན་ཉིད། འདོད་པའི་ཁྲུ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །ལས་
ཉོན་གྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར། གཟུགས་མེད་
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་ཁྲུ་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
རིགས་ཅན། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆན་ཉིད།
དབྱེ་ན། སྐྱེས་ཅམ་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་
ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། གོང་འཕོ་དང་
བཞི་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།²གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྣམས་བཞི། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བར་འདའ་བ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་
བར་དོ་བརྒྱད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་མུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆས་ཞིའི་མཆན་ཉིད།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥ མངོན་པ་ལྟ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འབྲེལ་དོན་གསལ། ༥ ༣༩༡

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥ མངོན་པ་ལྟ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༦ ༣

མཛོད་ལས།^༡གཞན་ནི་འདི་ལ་སྤངས་འདུག། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
ཐར་བརྒྱད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མཛོན་བྱེད་གྱི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས།^༢ལུས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་གང་
ཞེན། གང་སློབ་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་པའོ། ཞེས་དང་།
མཛོད་ལས།^༣འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ལུས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་བྱེད་པར་
འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་
མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ལུས་མཛོན་བྱེད་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་
ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད།

ས་མཆོམས་^༤ནི། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདོད་
ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་སྤིང་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་
གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ནས་སྤིང་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད།

སྤྱ་བཤད་པ་ནི། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ།^༥ སྤྱེ་བ་
མི་ལེན་པས་ན། ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་པ་ཀྱུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༦ ར

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མེམས་ཅམ་རྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༥༩ ༥ ༥

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་པ་ཀྱུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༦ ༥ ༥

^༤ ག་༣༥་བ་༩་འཆོམས། བ་༤་ན་༥་མཆོམས།

^༥ ག་༣༥་བ་༥་མི་འོང་བ་དེ། བ་༤་ན་༥་མི་འོང་བ་དེ།

གཟུགས་ཀྱི་སྤྲེལ་སྒྲོལ་ནས་བྱི་བ་བྱི་མར་འཕོ་བས་གོང་འཕོ། རོག་
མིན་དང་སྤྲེལ་ཅེ་ཡི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བས་འོག་མིན་དང་སྤྲེལ་ཅེ་ཡི་མཐར་
ཐུག་འགོ་ཁོ། ་། དེ་ཡི་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཁམས་སུ་བྱིན་ནས་མཉམ་འདས་མཛོན་
དུ་བྱེད་པས་གཟུགས་སུ་ཉིར་འགོ། ་། དེ་ཡི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཁོ་ནར་བྱིན་
ནས་མཉམ་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པས་གཟུགས་མེད་ཉིར་འགོ་ཞེས་བྱའོ།

ཁོ་ན་དེ། ལ་མ་རྫས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། འདོད་ཉོན་
དགུ་པ་སྤངས་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་སྤངས་པར་
ཐལ་ལོ། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། ཞི་རགས་ཀྱི་
ནམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་
དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་

བརྟེན་ནས་འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་ས་བོན་སྤངས་པ་ཞིག་^༡ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་
ཐོབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་ས་བོན་སྤངས་
པས་ཁྲལ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཞན་ཡང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཕྱིར་
མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་
ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་པས་ཕྱིར་
མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །དེས་དེའི་སྤྲོ་རོལ་
ཏུ་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཐོབ་པར་ཐལ།
དེའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་སྤངས། དགུ་
བ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། འདོད་
ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པས་མ་ཁྲལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་
འོང་འབྲས་གནས་སུ་ཐལ། དེ་འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་སྤངས། དགུ་བ་མ་སྤངས་
པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་སྤྲོ་བ་སྤངས། བྱུག་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་སྤངས། དགུ་བ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་

^༡ ག་ན་༤ན་ཅིག་བ་༤༤ན་༡ཅིག །

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདོད་ཉོན་ལྷ་པ་སྤངས། སྤྱག་པ་མ་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་
རིམ་གྱིས་པའི་ཉོན་ཐོས་སློབ་པའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས།¹ ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཐ་མའི་
ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། ལམ་རྗེས་
ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ།
ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་
ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། འདོད་
ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་དང་
དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དང་པོའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉོན་
ཐོས་དང་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་
དང་པོའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དག་བཅོམ་ཞུགས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་
གནས་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འདོད་ཉོན་དང་པོ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ² མཛོད་པ་ཁྱེད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ³ ༥༠༡༩

སོང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དང་སོ་སྤངས་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེའི་ས་བོན་སྤངས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་
འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་
ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉམས་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་དེ་
དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་ས་བོན་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྡོན་
སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པར་ཐལ།
ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
ཁས། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་

སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། གཞན་ཡང་། བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྣོན་ས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་
གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་
སོངས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཏུ་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
ཉོན་སོངས་སྤངས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་
ཡོད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཏུ་དེ་སྤངས་པའི་སོ་སྦྱེ་
ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྤྱོད་པ་ཏུ་རྟོན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་
པའི་སོ་སྦྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་། དེ་ཡིན་ན་འདོད་པ་ནས་
ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་གང་རུང་གི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྤྱོད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་མ་རིག་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་

པའི་སོ་སྤྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། འཁོར་བ་
སྤངས་པའི་སོ་སྤྱེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་
མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་
བྱིར། རྩལ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་མན་
ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱི་ཅེད་སས་བསྐྱས་ཀྱི་
དེ་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། སྤྱི་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་
ན། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ཀྱུགས་མེད་ཉེར་འགྲེའི་བྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། ཀྱུགས་སུ་
ཉེར་འགྲེའི་བྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་
གང་ཞིག་ཀྱུགས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀྱུགས་
སུ་སྤྱེ་བ་ལེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་བྱལ་སྟེ། དེའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་འཕགས་དེས་ཀྱུགས་སུ་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེར་སྤྱིང་རྩེ་
དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་
ལམ་པ་དེ་སྤྱིང་རྩེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྤྱེ་བ་ལེན་
པར་ཐལ། དེའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ལ་དེའི་བྱིར། རྩལ་

བ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡སྒྲིན་མེད་བ་ལ་ཞུགས་བ་
ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱིང་རྩེ་དང་སྒྲིན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་
ཀྱང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདུལ་བ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་མ་སྤངས་པར་ཐལ། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར།
དེའི་བར་སྤིང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་
ཀུན་སྐྱོར་ཡིན་ན། དེའི་སྐྱེ་སྤིང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །བར་འདུལ་བའི་མཆོན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤིང་
ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་བར་
སྤིང་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། མ་
བྱལ་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤིང་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་
རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤིང་བ་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་མཛོན་
དུ་བྱེད་བ་མེད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
བྱལ་བ་ཁས། མ་བྱལ་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱང་འགྲུར་གྱི་ལས་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་
ཆེ་དེ་ལ་སྤྱང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་

^༡ སྐྱེ་འདུམ་དབར་མ།གསུང་འདུམ་ཁ་རྒྱུལ་ཚབ་རྩེ།རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༣༡༡ ན

མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་ནས། ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ་མཐོང་ལམ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་རྟོན་ལ་སྤང་འདས་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དེའི་མཚན་ཉིད། དེས་ན་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་དབྱེ་བར་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་རྟོན་ལ་སྤྱོད་འདས་ཀྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སོ་སྤྱེའི་རྟོན་ལ་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

བཞི་པ་དག་བཅོམ་ཞུགས་གནས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག ཁོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་གང་ཟག །དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཟེར་ན། དེ་མ་ངེས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་དེ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཅིག་ཅར་བའི་དེ་ཡང་མ་ཡིན། རིམ་གྱིས་པའི་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སྤྱིད་ཉོན་དགྲུ་བ་སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག །དག་བཅོམ་

འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཙམ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །ཁ་ཅིག། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། །དག་བཙམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་ནི། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས། གློད་
པ། རང་རྒྱལ། མ་རིག་པ་རྣམས་ཡིན་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པས་མ་རིག་
པ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པ་གང་ཞིག། གོང་མའི་
ཆ་མཐུན་ལྷའི་ནང་ཚན་དུ་མ་རིག་པ་འབྲེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་
ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་
ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག། མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་
ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་
བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་
སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དག་བཙམ་ཞུགས་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་འབྲས་གནས་

བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷགས་པ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་
དག་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱན་ཆགས་ལ་
གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། དག་བཙུང་ལྷགས་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤང་བུ་
ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཙུང་ལྷགས་པ་དང་། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཙུང་
ལྷགས་པ་གཉིས། ས་མཆོམས། སྒོམ་སྤང་ལྷག་མ་སྤོང་བ་ལ་བཙུན་པ་ནས་ཉན་
ཐོས་དག་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་བར་ན་ཡོད།

གཉིས་པ་ནི། བོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དག་
སྦྱོར་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ། དག་བཙུང་འབྲས་
གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། བོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་གང་ཞེ་ན། གཞུགས་
གཞུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས། རྟོད་པ། ང་རྒྱལ། ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་
མ་རིག་པ་རྣམས་ཡིན། དེ་དག་ལ་བོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཁམས་བོང་མའི་སྦྱོར་བ་འཛིན་
པའི་རྒྱ་བྱེད། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ཁམས་བོང་མ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། བོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་ལྷ་ཉིད། །གཞུགས་
དང་གཞུགས་མེད་ལས་སྦྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིས་རྟོད་ང་རྒྱལ་
མོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་ན། སྤང་བུ་སྒོ་ནས་སྤང་བུ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཙུང་འབྲས་
གནས་དང་། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཙུང་འབྲས་གནས་གཉིས།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢ འཕྲོན་པ་ཀྱུ་སྒོམ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་མཛོད། ༢༠༩

དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱང་ཡིན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དགྲ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་སྤུན་པར་དམིགས་པ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ཡང་ཡིན། ཕྱིར་མི་འོང་
གི་རྟོགས་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་པར་དམིགས་
པ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། ཡང་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན།
བདག་གསོད་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་སྤང་བའི་ཆོས་
ཅན། གནས་བ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་
པའི་ཆོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་དུག། དང་པོ་ལྟ་དབང་རྒྱལ་དང་
མོས་བ་དང་། ཕྱི་མ་དབང་རྟོན་མཐོང་ཐོབ་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། དག་
བཅོམ་དུག་འདོད་དེ་དག་ལས། །ལྟ་ནི་དད་པས་མོས་ལས་སྐྱེས། །དེ་དག་
ནས་གྲོལ་དུས་དང་སྐྱོར། །མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་
དུས་མི་སྐྱོར་གྲོལ། །དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གྲེ་བྲག་སྤྲ་བ་ནམས་ནི་དང་པོ་ལྟ་རང་གི་རྟོགས་བ་ལས་ཉམས་
ནས་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཟེར། མདོ་སྡེ་པས་དང་
པོ་ལྟ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་གྱི་རང་གི་རྟོགས་བ་ལས་ཉམས་པར་མི་འདོད་དོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྷར་
བྱས་ཀྱང་ཆེ་དེ་ལ་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པར་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ² མཛོན་བ་ཀྱུ་སྒོམ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་མཛོད། ༧་ཉ་༩

འགྲུར་བའི་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ཞིག^༡་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་སྐྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་^༢་བཏང་ན་མཐོང་ཆོས་
བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པར་མཐོང་ནས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་
གཏོང་བའི་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ཞིག་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། འདོད་ཡོན་
ལ་སེམས་མ་བསྐྱངས་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལས་སེམས་
སྐྱང་བའི་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ལོ། །བཞི་བ་ནི། མཉམ་གཞག་ལས་
ལངས་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་མཐོང་ནས། མཉམ་གཞག་ལས་མི་ལྡང་བའི་
དགྲ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ལོ། །ལྔ་བ་ནི། དེ་ལས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་
འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྒྱལ་ལོ། །དྲུག་པ་ནི། དེ་
ལས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིག་པ་མེད་པའི་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྫོན་
གཅིག་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །རང་ལུགས་བྱི་མ་ལྟར་བྱེད་དོ། །ཡང་
དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སློན་ནས་ཤེས་རབ་རྒྱུ་^༣་བའི་ཆ་
ལས་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། འགོག་སློམས་མ་
ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འགོག་སློམས་རྒྱུད་
ལྟན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། འགོག་

^༡ ག་༣༤་བ་༥་ཅིག་པ་༤་ན་༡་ཅིག་

^༢ ག་༣༤་བ་༥་བཏང་པ་༤་ན་༡་གཏང་།

^༣ ག་༤༠་ན་༡་བའི། པ་༤་བ་༤་བའི།

^༤ བསྐྱན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡་༤མངོན་པ་ཀྱུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤༤

ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཚམས། ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་པ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་
སྤྱོད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད། ཁོ་ན་རེ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཆོས་ཅན། གོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་སྤྱོད་སྤངས་པས་རབ་
དུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དུ་ཐལ།
དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
འགོག་པའི་སྣོན་ས་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའི་
དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་
སྟེ། མིན་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཐོང་སྤང་ཀླན་སྦྱོར་
གསུམ་སྤངས་པའི་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་
པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་ལ། མཚན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེ། གླུབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
མཚན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེ་གླུབས་འདིར་བསྟན་གྱི་མཚན་
བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་ཐོབ་པའི་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་

དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ལ་ཞུགས་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཅིང་། ཉན་རང་ལ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་
ཀྱི་དོན་སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱུན་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་
གང་ཞིག །ཐེག་དམན་ལ་སྤང་འདས་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་དམན་ལམ་
སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ལ་གནས་པའི་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས། སྤིད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་
པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་དྲུག་
པ་སྤངས་པའི་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་
ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་སྤིད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྤང་བྱ་
ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། གཞན་ཡང་། ཀུན་བརྟུས་ལས།¹ ཅིའི་ཕྱིར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་
ནས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱན་ལས་འཇུག་པ་ཡོངས་
སྤྱི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་
ན། བསམ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་² བར་སྐྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སྤྱི་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་རྣམས་
ལ་གནས་ཤིང་འདོད་པའི་ཁམས་སྤྱི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལ་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འཐད་པར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས།³ དེ་ལ་དགེ་འདུན་དགོན་
མཚན་ནི་འདིར་ཕྱིར་མི་སྒྲུག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱལོ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དད་པའི་རྗེས་སྤྱི་འབྲང་བའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། སྒྲིན་མེད་དེ།
དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་
ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་གཞི་
མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས།⁴ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་སངས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། 26 སེམས་ཅམ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀུན་བརྟུས། 344

² ག་ཅེ་བ་ཅེ་ལ། བ་ཅེ་བ་ཅེ་ལ།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། 26 ཞེས་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཉི་སྣང་། 263

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། 26 ཞེས་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཉི་སྣང་། 263

རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གངས་འཕེན་
ཚུལ་ལ། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ། རོང་ཁྲིག་པ་ན་དེ། འཕགས་པ་ལྟར་ན།
སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལས་རྒྱན་ཞུགས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་དོན་གྱིས་
ཐོབ་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་། འབྲས་གནས་དབང་པོ་རྣོ་
རྒྱལ་གཉིས་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྤྱི་གཉིས་ཏེ་ལྷ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་
པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས། དོན་གྱིས་
ཐོབ་པ་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་། བྱང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་
གཅིག་པ་དང་གསུམ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་
ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས། དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་འབྲས་གནས་ཅམ་
པོ་བ་དང་། བྱང་པར་ཅན་ལ་བརྒྱད་དེ། འདའ་བ་བཞི་དང་གོང་འཕོ་སྟེ་
ལྷ། ལྷག་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ། བདུན་པ་མཐོང་ཆོས་ཞི། བརྒྱད་
པ་ལུས་མངོན་བྱེད། སྤྱིས་བྱ་བདུན་པ་དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པ། བརྒྱད་པ་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དབང་
པོ་རྒྱལ་དང་ནོན་པོ་དག །ཅེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཉི་ལྔ་ལས། །དེ་ལ་གང་ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་ནི། འོག་ནས་འཆད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥འེང་ཕྱིན་ག །འཕགས་པ་ཐོལ་སྟེ་ཉི་ལྔ་ད། ༡༦༡༠

བཙུ་བྱུག་པོ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་བྱུག་པོ་དེ་རྣམས་ལ་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྩལ་པོར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་དེ་ནི། དད་པས་
ལམ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་
བཤད་དོ། །

དབང་པོ་རྣམས་པོ་ནི་ཤེས་རབ་གྱིས་ལམ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དབང་པོ་རྩལ་དང་རྣམས་པོ་དག །ཅེས་པས་འབྲས་གནས་དབང་པོ་རྣམས་
རྩལ་གཉིས་བསྟན་པ་གང་ཞིག །འབྲས་གནས་ལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་
ཚོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡དེ་
ཆེ་དབང་པོ་རྣམས་རྩལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་ཕྱིར་འོང་
ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཕྱིར་
མི་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་
ནས་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་
དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་།
ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་མཐོང་ཐོབ་
པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས།^༢འབྲས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥།འཛོལ་བ་ཀུ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།མཛོད།༤༡༢

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤།འཁོར་ཕྱིན་གྱི་འཕགས་པ་བོལ་སྟེ་ཉི་སྣང་།༥༡༢

བྱ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་པས་མོས་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
པ་^༡ལ་ཞུགས་པ་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་
ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་
འདུན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཞུང་གི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་དགུ། རྒྱན་
ཞུགས་ཞུགས་པ་ཁ་བསྐྱང་བའི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འོག་
མིན་འགོ་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོར་ལ། གཞན་རྣམས་སྒྲ་
རི་བཞིན་པར་བགྲངས་པ་བཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་
པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་པས་
ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྒྱན་
ཞུགས་ཞུགས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་གཉིས་ལ་
མིང་སྦྱར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།

དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་པས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་
ཞུགས་པ་གཉིས་བསྟན། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་དེ་འབྲས་པའི་འབྲས་
གནས་གཉིས་བསྟན་པས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གང་ལ་སྦྱར་བའི་སྦྱིར་
གཞི་དོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་ཅམ་པོ་བས་ཁ་མི་འགོང་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེགས་ནས་

^༡ ག་༧་བ་༥་གསུམ་པ་ཞུགས།བ་༥༠་བ་༦་གསུམ་པ་ཞུགས།

རིགས་སྐྱེ་བསྟན་པས་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་ཁོང་འབྲས་གནས་
ཅམ་པོ་བས་ཁ་མི་འགོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བར་ཆད་གཅིག་པ་བསྟན་
པས་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་ཁོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བས་ཁ་མི་
འགོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདའ་བ་བཞི་བསྟན་པས་རྟོགས་ཀྱས་པའི་
ཕྱིར། དག་བཅོམ་ཞུགས་པས་ཁ་མི་འགོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་
མངོན་བྱེད་བསྟན་པས་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ཁོ་ན་རེ།
དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་རྩལ་དང་རྩོན་པོ་དག་ཁྱེས་གཉིས་ཆིག་སྟོས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དགེ་འདུན་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
དེ་ཆེ་དབང་པོ་རྩོན་པོ་དག་ཁྱེས་གཉིས་ཆིག་སྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གཞུང་འདིས་རྒྱ་ནག་ཞུགས་འབྲས་གནས། འབྲས་བྱ་ཐོད་ཀླལ་པའི་ཕྱིར་
ཁོང་འབྲས་གནས། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་ཁོང་འབྲས་གནས་
གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་བྱ་མཐོང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་སྦྱོན་སོགས་དང་། རབས་ལ་
མཁས་པ་གང་ཡིན་པ། འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། ཞེས་གཉིས་ཆིག་
སྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་
ཆང་པའི་རྒྱ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོན་ནི་ཉི་ལྟ་ལས།¹ འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་
པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥འཇ་ཕྱིན་ཀ་ འབགས་པ་གྲོལ་སྟེ་ཉི་ལྟ་ད། 212 29

འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་ཉི་སྣང་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་ལྔ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་
གནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་
བྱི་དགོ་འདུན་ལ་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་དགུ། དབྱ་བཅོམ་
ཞུགས་པས་ཁ་བསྐང་བས་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་བ་གསུམ་
བྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོར་ལ། གཞན་རྣམས་སྦྱ་རི་བཞིན་པར་བབྲངས་
པས་བཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྣང་ལས། གང་འདི་
ཉོན་མོངས་པ་དགུ་བ་སྤངས་པ་ལས་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་
ནི་རྣམ་པ་ལྔར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་ཟུ་
ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་པས་དང་པོ་དོས་བཟུང་། སྦྱེས་ནས་ཡོངས་
སུ་ཟུ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི། ཞེས་པས་གཉིས་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་ཟུ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི། ཞེས་པས་གསུམ་པ་
དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཟུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི།
ཞེས་པས་བཞི་པ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་ལྔ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་ལྔ་བ་
དང་། གང་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ཤེར་ཕྱིན་ཀ འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་ཉི་སྣང་། ༡༡ ༡^༢

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ཤེར་ཕྱིན་ཀ འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་ཉི་སྣང་། ༡༠ ༡^༣

^༣ ག་༤༡་བ་༣་ཞེས་གཉིས་པ།བ་༥༡་ན་༡་ཞེས་གཉིས་པ།

དེ་ནི། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི།
ཞེས་པ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དྲུག་པ་དང་།
བདུན་པ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལས་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་བདུན་པ་
དང་། གང་ཡང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པ་དེ་ནི། སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འབྲ་བའི་ཆོས་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྒྱད་པ་ངོས་བཟུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉི་ལྔ་དང་
གི་ལུགས་ལ་འོག་མིན་འགོ་ནས་སྤིང་ཅེར་འགོའི་བར་ལྷ་པོ་དེ་ལ་གོང་འཕོ་
ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གངས་ལྷ་པ་དང་། གཟུགས་
ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་ལེམས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་དྲུག་
པར་འབྲེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། རྒྱན་སྒྲུང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་འོག་མིན་འགོ་ནས་སྤིང་ཅེར་
འགོའི་བར་ལྷ་པོ་དེ་གོང་འཕོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱན་སྒྲུང་
ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་
མེད་དེ། ཉི་ལྔ་ལས། འོག་མིན་འགོ་ནས་སྤིང་ཅེར་འགོ་བའི་བར་ལྷ་པོ་
དེ་གོང་འཕོ་ཞེས་ལྷ་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གྱི་མིང་ཅན་
དྲུག་པར་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་ལྷ་པོ་དེ་ལ་གོང་
འཕོའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེ་ལ་འོག་མིན་འགོའི་མིང་ཅན་དང་སྤིང་
ཅེར་འགོའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། འོག་མིན་འགོའི་མིང་ཅན་དེ་ལ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༡ཤེར་ཕྱིན་ཆ། ལྷོ་བ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་གོ་རྒྱན་སྒྲུང་། ༤༡༩༡

འཕར་བ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། སྤྱི་ཅེར་འགྲོའི་མིང་ཅན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཞེས་བཏགས་ནས། དེ་ལ་ལུས་མངོན་གྱི་དང་མཐོང་ཆོས་ཞི་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཅ་བའི་གཞུང་གི་སྤྱི་ཇི་བཞེན་པར་བགྲངས་པའི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱན་སྒྲུང་དང་ཉི་སྒྲུང་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

སྤྱོད་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། མ་གོས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ། སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པས། དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ལས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད། མ་གོས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད། སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ས་བརྒྱ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་པོ་རྫོ་རྟལ་གཉིས། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། རིགས་ནས་རིགས་སྤྱི་གཉིས་ཏེ་ལྷའི་མིང་ཅན་དང་། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། དེ་བྱེད་པར་ཅན་གཉིས་

དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱིར་མི་འོང་། དགྲ་པ་དང་
བརྩ་པ་ལ་དགྲ་བཅོས་ཞུགས་པ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ལ་བསེ་རུ་
ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་བརྒྱད་
པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཐོང་ཆོས་ཞི་
དང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་བླ་པ་ནས་འཛོག་
རིགས་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།¹ སྲིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པ་བྱང་
རྩལ་སེམས་དཔའ་ས་བླ་པ་དེ་ལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གྲངས་འཛིན་བརྒྱད་
ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་ཐར་
བརྒྱད་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བཙུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། ཆོས་ཀྱི་
རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་དང་། ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་གྱི་བྱང་
སེམས་ལ་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་དང་། ས་བླ་པ་ལ་
བྱིར་འོང་ཞུགས་པ། ས་བདུན་པ་བ་ལ་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་
དང་དེ་བྱེད་པར་ཅན་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་དགྲ་པ་བ་ལ་བྱིར་མི་འོང་།

¹ སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ་རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིད་རྒྱན། ༡༩༩༩

ཞུགས་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་བ་ལ་བར་འདའ་བ་ནས་ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་
བར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་སུ་འཛོག་ཅེས་
ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙུ་
ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། གསེར་སྒྲེང་ལས།^༡འདི་དག་
རིམ་བ་ལྟར་ས་རིམ་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ཆོས་འབྲང་དང་
བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་མདོ་ལས་དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པའི་སེམས་དཔར་བཤད་པས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོང་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བའི་
བྲངས། དངོས་བཅུགས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་དེ་འདིར་བསྟན་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོང་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ལ་འཕགས་པའི་ལུགས་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས། དང་
པོ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དགོང་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དངོས་
སུ་བསྟན་པ་བཅུ་དྲུག །ལུགས་ལ་བསྟན་པ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

^༡ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ།གསུང་འབུམ་ཙཱ་མེ་ཅོང་ཁ་གསེར་ཟེང་། ༣༥༠༣

དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག། ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་
ཅན་གཉིས། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་པས་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་
པ་དད་མོས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། དེ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་བྱས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་དང་། རིགས་ནས་རིགས། ཞེས་པས་དངོས་སུ་
བསྟན་པ་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་གཉིས་དང་། བར་ཆད་
གཅིག། ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཆེ་གཅིག་བར་
ཆད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་དང་། བར་སྐྱེས་གནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན།
ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་འདའ་བ་བཞིའི་མིང་ཅན་དང་། འོག་མིན་འགྲོ།
།འཕར་གསུམ་མིན་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་འཕར་
བ་གསུམ་དང་གོང་འཕོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་གོང་འཕོའི་མིང་ཅན་གཅིག་དང་།
གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གཟུགས་མེད་ཉར་
འགྲེའི་མིང་ཅན་དང་། ཆོས་ལ་ཞེ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མཐོང་ཆོས་
ཞེའི་མིང་ཅན་དང་། ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་དང་། བསེ་རུ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བསེ་
རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། སྤྱིར་
མི་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དགོ་འདུན་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་
ཞུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ལྟ། ཕྱིར་འོང་གི་སྐོར་ལ་གསུམ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐོར་ལ་བཅུ་
དྲུག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་
པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་གཉིས། རྒྱུན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བའི་མིང་ཅན། རིགས་ནས་རིགས་སྤྱིའི་མིང་ཅན་
གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་
པའི་མིང་ཅན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བའི་མིང་ཅན། ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་
བར་ཆད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་བཅུ་ཡོད་
དེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན། འདའ་བ་བཞིའི་མིང་ཅན་བཞི། འོག་མིན་
འགོ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པའི་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་གསུམ། སྤྱི་ཅེའི་མཐར་
རྒྱག་འགོར་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་
ལས་བྱེ་བའི་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་ལུས་མཛོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་བདུན་དང་ཞུགས་ལ་
བསྟན་པ་གསུམ་ཡོད།

གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ནི། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་པས་རྒྱུན་
ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
འབྲང་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཞུགས་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་
པོ་བའི་མིང་ཅན་དེ་བསྟན། རིགས་ནས་རིགས་ཞེས་པས་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་

སྤྱི་ལོ་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་གཅིག་ཅེས་པས་ཕྱིར་ལོང་
ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཕྱིར་
མི་ལོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་འབྲས་
བྱ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན། བར་ཆད་
གཅིག་ཅེས་པས་ཕྱིར་ལོང་ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་ཕྱིར་ལོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་པའི་མིང་ཅན་དེ་བསྟན།
བར་སྤྱིས་གནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན། ཞེས་པས་འདའ་བ་བཞི་དངོས་སུ་
བསྟན། འོག་མིན་འགྲོ་། འཕར་གསུམ། ཞེས་པས་འོག་མིན་འགྲོ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་
པའི་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན། སྤྱི་ལོ་མིང་ཅན་གསུམ་
འགྲོ་། གསུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་
བྱེད། །ཅེས་པས་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་
སུ་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དེ་བསྟན། བསེ་རུ་ཞེས་
པས་བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ། །ཁོ་ན་ལྟེ། བྱང་སེམས་ལ་
རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་དུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་དགོས་པས། ཐེག་ཆེན་པ་དང་ཐེག་
པ་འབྲིང་གི་གང་ཐེག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་
པའི་སེམས་དཔའ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་
འཕགས་ཀྱང་མེད། དེར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་
ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བཏོ་སྤྱད་པ་ལས།^༡ བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་
པ་རོལ་ཕྱིན་ཉམས་འགྱུར་^༢ འོང་ཞེས། །གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་
དོན་དུ་གཉེར་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་
ལྷ་མ་ལས།^༣ འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་། །ཀླ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཅད་
ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དབྱེད་རྗེ་བཅུན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྩོམ་ལུལ་དུ་བྱུང་བའོ། །

ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྟོང་པོའི་དཀའ་བའི་གནད། །

ལུང་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་མ་ཞོར་བར། །

གསལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དེའི་བཞེད་སྟོལ། །

བརྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་བསྐལ་བརྒྱུད་དར་རྒྱས་ཤོག།

དག་ལེགས་འཕེལ། །

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༥ཉེས་རབ་སྤྱ་ཆོགས་ཀ། །བཅོམ་ལྷན་འདས།མདོ་སྤྱད་པ། ༣༤༦

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༥ཉེས་རབ་སྤྱ་ཆོགས་ཀ། །བཅོམ་ལྷན་འདས།མདོ་སྤྱད་པ། ༣༤༦མདོ་སྤྱད་པ་
ལས།འགྱུར་འོང་ཞེས།ཡིག་ཆར་ཆད།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠སེམས་ཅན་པེ།རྗེ་བཅུན་བྱམས་མགོན།རྒྱུད་ལྷ་མ།༤༥༤

༡༡། རྩོམ་ཆུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
 ཟིན་ཁྲིམ་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་བསམ་གཞུགས་ཀྱི་
 མཐའ་གཅོད་བཞགས་སོ། །

བསམ་གཏན་གཞུགས་མེད་ལ།^༡ འདུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛེག་
 པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བསམ་གཏན་
 གཞུགས་མེད་བཤད་པ་ལ། རྒྱ། རོ་པོ། འབྲས་བུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 ལ། གང་ལ་སྐྱེ་བ་ལུས་ཏེན་དང་། གང་ལས་སྐྱེས་པ་སེམས་ཏེན་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ངན་སོང་གསུམ་དང་སྐྱ་མི་སྟན་པའི་ཏེན་ལ་
 བསམ་གཏན་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་གསར་
 དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་ནམས་^༢ ནམ་སྒྲིན་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་
 ཕྱིར། ལྷ་མེན་ཀྱི་ཏེན་ལ། དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་ནམས་ཐུག་དོག་གི་
 སྐྱབ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། མཆོམས་མེད་བྱས་པའི་གང་ཟག་
 གི་ཏེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩ ཤེར་ཕྱིན་ཀ། ། བུམས་པ་མགོན་པོ། མཛོན་ཏྲོགས་རྒྱན། ༥^༡ ༡༥

^༢ ག་ཀ་ན་ན་ནམས་ནམ་སྒྲིན། པ་ཀ་ན་ན་ནམས་སྒྲིན།

ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲིན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །ངན་སོང་གི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་སྟོང་རྩེ་ཆོད་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྟོང་རྩེ་ཆོད་མེད་ཡིན་ན་རང་གི་བདག་སྐྱོན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་སྟོང་རྩེ་ཆོན་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆོན་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མཆོམས་^༡མེད་བྱས་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོམས་མེད་བྱས་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་མ་གྲུབ་ན། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་དེས་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ངན་སོང་གསུམ་དང་སྐྱ་མི་སྟན་པ་ནམས་བསམ་གཏན་གསུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མི་བྱང་སྟེ། དེ་ནམས་ནམ་སྟོན་གྱི་སྐྱིབ་པ་ཤས་ཆོན་

^༡ ག་ཉ་ན་༤་འཆོམས།བ་ན་ན་༡་འཆོམས།

སོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་སྲིད་ཅིའི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་
སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། ངན་སོང་བའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏུན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་
སྒྲིམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུད་
འགྲོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་དུད་
འགྲོར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་དེ་དུད་འགྲོ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག །དེ་དུད་འགྲོ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་
ལུས་དེ་དུད་འགྲོའི་ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུད་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་རྣམས་སྤོང་གི་ལུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེའི་
ལུས་དེ་དུད་འགྲོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་
བྱང་བཞིན་དེ་དུད་འགྲོའི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ།
དེའི་ལུས་དེ་དུད་འགྲོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དུ་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དུད་

འགྲོའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་ཐལ། རྒྱུད་ལྷ་མའི་འགྲེལ་བ་ལས།^༡ འཁོར་བ་
ནི་ཟག་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྲལ།

གཞན་ཡང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་ལམ་མ་ཁྱུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སེམས་དང་འཆི་སེམས་གང་རུང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། སྐྱེ་སེམས་དང་འཆི་སེམས་
གང་རུང་ཡིན་ན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མཛོད་ལས།^༢ ཆད་དང་མཆོམས་སྦྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ། ཉམས་དང་
འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཡིད་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་
ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདོད་པ་ལ་སོགས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠སེམས་ཅོམ་ལི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ལྷ་མའི་འགྲེལ་བ། ༡༠༥༠༡༩

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧མཛོད་པ་ཀྱུ། སྐྱེ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༩༡༩

པ་འོག་མ་འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྦྱི་བ་
ཡོད་ཅིང་། རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྦྱི་བ་མེད་དེ།
རང་ས་ན་རང་སའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཉམས་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་སའི་
རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྦྱི་བ་མེད་དེ། གོང་ས་ན་རང་
སས་བསྐྱས་པའི་རང་གི་འོག་ས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོམས་འཇུག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་སྦྱིར་བཏང་ལ་
མངོན་དུ་བྱེད་བ་མེད་དེ། དེ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་
བསལ་ལ་ཡོད་དེ། སྤྱིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་
བྱེད་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་ཅེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་
ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མཛོད་ལས།^༡ བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། འོག་སའི་རྟེན་
ཅན་འོག་དགོས་མེད། །སྤྱིད་ཅེར་འབགས་པས་ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་སུམ་
བྱས་ནས་ཐག་བ་ཐད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གོང་སའི་རྟེན་
ལ་འདོད་པའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་
ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གཟུགས་
ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གང་རུང་ཡིན་ན། གོང་ས་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་བ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༧ མངོན་པ་ཀླ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༩༡༠

ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་།
 བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་
 མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། སྦྱར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་དེ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བའི་
 རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་
 གཏན་གཉིས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ས་དུག་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གཉིས་པ་
 སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྒྲིང་། །གང་ཡིན་
 དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ།
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་རྣམ་བསམ་གཏན་དང་པོར་འཆི་འཕོ་ཀ་མའི་གང་
 ཐག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་
 ལ་དེའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་
 སྟོན་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༨༩ མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༩༨

ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཉོན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་
རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དེའི་རྟེན་ལ་
གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། དེར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་
སྐྱེས། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འདོད་པའི་
རྟེན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། འཕོག་པ་དང་པོར་མའི་ནང་དུ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་འཕོག་སྟོམས་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕོག་སྟོམས་དེ་དེའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
ཁྲལ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འོང་ན་
མཐོང་ལམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་
རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟེན་ལ་ལམ་ཤེས་

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥/༩ མངོན་པ་ཀུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཞེན། མཛོད། ༡༥༦

¹⁰ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥/༩ མངོན་པ་ཀུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཞེན། མཛོད། ༤༥/༡༤

གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་དེའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལོངས་
སྐྱོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟེན་ལ་རྣམ་མཁྲིན་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྲིན་དེ་འདོད་
པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སྟོམ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་ཡིན་ན་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་གསར་དུ་སྟོམ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་དེ། དེའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་
གྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྟེན་ལ་

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་
མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གྲས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་ཟེར་སྤང་ཡང་། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་གསར་
དུ་སྐྱེ་རྒྱུའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཅི་ཡང་མེད་
ཀྱི་^༡དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ་ལོ། །སྤྱིར་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་
སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་
མ་སོང་བའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་

^༡ ག་ཅ་བ་ན་གྱིས། བ་ཅ་ཅ་གྱིས།

པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསུང་དུ་སྟེ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་ཐོབ་ལ་
’མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟེ་འཕགས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་པའི་ལམ་
མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། དེ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་ལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་
མ་ཐོབ་པའི་སྟོར་ལམ་ཅེ་མོ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡོད་
དེ། དན་སོང་དུ་སྟེ་བ་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་
བཟོད་པ་ནས་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་ཐོབ་པས་
བྱ་བ་ཀྱང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་ཐོབ་པས་མ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་གང་རུང་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའ་གཟུགས་ཁམས་སུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྟེ་བ་ལེན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན།
བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་པས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཁམས་གསུམ་པོ་
གང་རུང་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྟེ་བ་མི་ལེན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར།

’ ག་ཅ་བ་ཅ་ཐོབ་ལ། བ་པ་ན་ན་ཐོབ་པ་ལ།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་སྤྱིར་འོང་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར། སྤྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་གང་རུང་ཡིན་ན། དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་མ་ཐོབ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཟེར། འོ་ན། བསྟོགས་འོས་བསྟོགས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་གྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འགོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་གྱི་མིག་རས་བཅའ་བཞིན་དུ། །སྤྱིར་བ་དག་ནི་སྟོག་པར་བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་^༡ ཅར་བའི་ཉོན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐོབ་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ སྟོབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅི་བ། བསྟོགས་འོས་བསྟོགས་བསྟོད། ༡༤༡ ན

^༢ ག་པ་ན་པ་གཅིག་ཅན་པ་པ་པ་གཅིག་ཅན།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་དག་བཅོམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དེ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་
གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། བསམ་
གཞུགས་བརྒྱད་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
སྤང་བྱ་ཅིག་^༡ ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ཐེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ཕྱིར་དུ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉར་བསྟོགས་
སྟོམ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཉར་
བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་གཅིག་སྟོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འབ་སྟེ། དེའི་ཉར་བསྟོགས་ཐག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
རྒྱད་ལ་དེ་དུག་པོ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་འདྲི་བཞུགས་པའི་སྟོམ་སྤང་^༢ དུ་གྱུར་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉན་མོངས་རྒྱུད་དུ་ཉར་བའི་དངོས་གཉན་བྱེད་
པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉར་བསྟོགས་ཡིད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་

^༡ ག་པ་བ་༡་གཅིག་ཅར། བ་༦་ན་གཅིག་

^༢ ག་པ་བ་༣་སྤངས། བ་༦་ན་༣་སྤངས།

ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་བྱུང་བས་བྱབ་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་བྱུང་བས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདོད་ཉན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེས་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོབས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འདོད་ཉན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་

མ་ཐག་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཙེམ་གྱིས་^༡དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འདོད་ཉོན་དགྲ་པའི་དངོས་
གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
དེས་སྤང་ཉོན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤང་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་
ན། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ལ་
བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྩལ་ཏེ།
དེས་འདོད་ཉོན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་བ་ཡིན་ན། བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཆོགས་
ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་རྒྱན་
གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་^༢སྤེའི་རྒྱན་ལས། ^༣དེ་ཆེ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཞེ་གནས་དང་། །ཡེ་ཤེས་
ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གདམས་ངག་རྒྱ་ཆེན་ལོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་

^༡ ག་ཇ་ན་མ་དགྲ་བཙེམ་གྱི། བ་ཇ་བ་ན་དགྲ་བཙེམ་གྱི།

^༢ ག་ཇ་ན་པ་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། བ་ཇ་བ་པ་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེ་རྒྱན། ༤༤ ༡༢

^༤ ག་ཇ་ན་པ་རྒྱན་ལ་ནི། བ་ཇ་བ་པ་རྒྱན་ལ་ནི།

^༥ ག་ཇ་ན་པ་རྣམས་ལ། བ་ཇ་བ་པ་རྣམས་ལ། ཞེས་གསལ་ཡང་། མདོ་སྤེ་རྒྱན་དུ་རྣམས་ལས་ཞེས་གསལ།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་
སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དབང་
གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་^༡ གྱིས་འཕོངས་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡིན་
ན། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། སྐབས་
འདིའི་ཐེག་ཆེན་སྐབས་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་བྱོད་ནས་བཞག་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འཇུག་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་
ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་
རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
སས་བསྐྱས་ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་

^༡ ག་ཇ་ན་བྱད་ཀྱི་པ་ཨ་ན་ཉ་བྱད་ཀྱི།

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་
ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཐོབ་བྱར་
གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ།
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་སེམས་ཅེ་
གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
བྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་སུ་
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདོད་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། དཔྱ་བཅོམ་
ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དཔྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསམ་

གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་དོན་དུ་དམིགས་ཀྱིས་ཡོངས་
སུ་སྤྱོད་བའི་ཐབས་གྱི་དགོ་བས་བསྐྱུས་པའི་རིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་
གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་མཆན་ཉིད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་
དོན་དུ་དེའི་དམིགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཐབས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
རིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན།
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱད་གྱི་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱད་གྱི་མཐོང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་མེད་པར་ཐལ། མཆན་
ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་ཡན་ལག་གིས་མ་ཟེན་ཅིང་། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་
པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་འཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་
སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱུས་གྱི་དགོ་བའི་རིག་པ་དེ། བསམ་
གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་
ལའང་རིགས་འགྲ། ཟེར་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མེད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས།^༡ དེ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དང་པོ་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་དེ་ནི། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྟུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་
པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མེད་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་རབ་རྟུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ནས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་རབ་རྟུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་
སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཐོབ་
པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་འཛོལ་
བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྦྱོར་བའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་
དགེ་བའི་རིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ལའང་རིགས་འགྲ། ཟེར་ན། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།

^༡ སྤྱི་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༡༩ ༥

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་སས་བསྐྱེས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
ཁོ་ན་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་
ཐལ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱེས་གང་ཞིག ཁྱོད་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་འཕྲོ་བྱེད་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་
སྒྲོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ་སྟེ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་
འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག ཁྱོད་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་
སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐེག་
དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲལ་པ་ཁས། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་
འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་
རིག་པའི་⁹ཡིད་བྱེད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཐོག་མ་
ཡིན་ཟེར་ན།དེ་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་

⁹ ག་ཨ་བ་ཨ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད། བ་ད་བ་ཇ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད།

པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་དུ་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཞི་གནས་འགྲོ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་སས་བསྐྱས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷག་མཐོང་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱང་
པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་སྒྲོམ་བྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་མཐོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སེམས་བྱང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེར་བྱུར་པའི་གཙོ་
བོ་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོར་བེ། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱང་
ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐྱེས་བྱ་ཆད་མ་ཡིན་ན།
ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །རང་ལན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་
དུ་ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་འགྲོ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་
སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་གསུངས་པ་

༡ སྐུ་འབུམ་དབར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ། ༢༩༢ ་

མི་འཐད་དེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བསམ་གཏན་ས་བྱག་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆས་ཅན། དར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་སུ་ཐལ། དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ས་ལས།^༡མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དག་གིས་འདོད་བ་རྣམས་ལ་རགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་བ་དེ་ནི་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་

^༡ བསྐྱུན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༣ སེམས་ཅམ་ཇི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ༤༡༡༤

ཉེར་བསྐྱོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེས་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པའི་ས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་ལ་
རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐོས་བསམ་
གྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་
བྱེད་དེ་མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་སུ་ཐལ། འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐས་མ་
ལས།^༡ མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་
ལ་རགས་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བུའི་བྱིར་རགས་པ་དང་། དེ་མེད་པའི་བྱིར་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་དཔྱོད་
པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཐོས་
པ་དང་བསམ་པ་འདྲེས་མར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་
ན་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་བྱུང་གི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉམ་གཞག་གི་
སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། མཛོད་ལས།^༢ མཉམ་པར་བཞག་
པའི་དགེ་བ་ནི། སྒོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཐོས་བསམ་འདྲེས་མའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ནི་ཐོས་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

^༡ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༩ སེམས་ཅམ་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་སྐས། འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐས་མ། ༡༠༩༥^༡

^༢ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༩ མཛོད་པ་ཀྱ། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༣༥ ༡༥

ཁ་ཅིག །དེ་ཆོས་ཅན། ཐོས་བྱུང་གི་སྒོ་དང་'བསམ་བྱུང་གི་སྒོ་འཁོར་
མ་ཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲེས་མའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཆོས་
ཅན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཁས། ཁོ་ན་དེ། དེ་ཡིན་ན་མཉམ་
གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེར་གྱུར་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོས་
བྱུང་གི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཁ་ཅིག །དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་
སྲུ་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སས་
བསྐྱུས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་
སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཁ་ཅིག །དེ་མེད་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་
གྱི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སེམས་སྲུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འབྲེལ་ཆེན་
ལས་བཞད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ཡིན་

⁹ ག་ད་བ་༩་སེམས་བྱུང་གི་སྒོའི།བ་༡༠་ན་པ་སེམས་བྱུང་གི་སྒོའི།

ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱུས་བས་བྱབ་ཟེར་ན། དེ་མ་བྱབ་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་གང་ཞིག །ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་མ་ཐོབ་པར་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་དག་པ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཞི་གནས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་བྱག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཞི་གནས་དང་། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲང་ནས་མི་འཛོག་སྟེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྐྱུང་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༩ མཛོན་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འབྲེལ་དོན་གསལ། ༤༢༡ ན

དེས་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་
ནས་སྦྱར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བར་ལ་འདྲིལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཉེར་
བསྟོགས་རབ་དུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་དུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདྲོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་དུ་གྱུར་པའི་
དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་
འདྲིལ་རྟེན་པའི་སྒོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདྲོད་ཉོན་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉིས་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བར་ཆད་མེད་ལས་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་དུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདྲོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། མཐོང་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ཡིན་ན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་བྱག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཞི་
རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འབྲུད་དོ། །བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཐག་མེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་

ཡིན་ན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་
ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། སྒྲིང་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་
ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཟག་མེད་འཇིག་
རྟེན་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱག་
ཀུན་གཉིས་ལ་རགས་པ་དང་། འགོག་ལམ་གཉིས་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་
བཏྲས་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་མཁུན་པ་ཆོས་ཅན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་ལ་ཞི་རགས་
སྤྱ་བཏྲས་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྲངས་མ། ༡༩ མཛོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༥ ༡༥

རེ་ཞིག་དོགས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་ཐོབ། ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྱོད་གི་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་དང་
པོའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ། དེའི་སྦྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་
བྱེད་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
ཡིན་ན། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་
སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་བརྒྱུད་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོད་ཀླལ་
པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཞུགས་པ་དེས་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ། དེའི་སྦྱོར་བ་མཐའི་
འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་
བརྒྱུད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་དེ་སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་
ཐོད་ཀླལ་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་བཞུགས་ཆེ་

གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འབྲེལ་ལས། སྔོན་ནམ་
པ་གསུམ་དང་བཞི་པ་སྤངས་པའམ། བདུན་དང་བརྒྱད་སྤངས་པ་འབྲས་
བུ་ཐོབ་པ་ནི། ཇི་སྲིད་དུ་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མཛོད་དུ་མ་བྱས་
པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བའམ་བར་ཆད་གཅིག་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིར་འོང་
ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་
ཐོབ་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ། སྟོམ་བྱུང་གི་སྟོ་ཐོབ་པ་ནམས་དུས་མཉམ་
ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་
པར། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཐོབ་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
མི་སྟོགས་མེད་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་
བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་
ཞི་གནས་ལ་གནས་པའི་གང་ཐག་དེས་སྟོམ་བྱུང་གི་སྟོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་
མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དགོ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥ མཛོད་པ་ཁྱེད་པོ་དཔྱིག་གཉེན། མཛོད་འབྲེལ་དོན་གསལ། ༥༣༡ ན

ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དག་བཞི། སྒྲོམ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དག་བཞི་ཡིན་ན། སྒྲོམ་བྱུང་
གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དག་བཞི། སྒྲོམ་
པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡ ལྷག་མཐོང་
ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དེ་སྒྲོམ་བྱུང་ངོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྒྲུགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་^༢ ཡིད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲུགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ། ལྷག་
མཐོང་ཐོབ་པ། འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་
མཆན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་དཔྱད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྤྱིང་བ་ཐོབ་པ་
རྣམས་དུས་མཉམ་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་
པ་ལ་འབད་མེད་ལྷན་གྱུར་ཏུ་འཇུག་ཀྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཞི་གནས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་སེམས་རྟེན་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཉིན་སྐྱུངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཉིན་སྐྱུངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པར་ཐལ། དེ་དང་

^༡ སྐྱེ་འབྱས་དཔའ་མཉམ་གསུང་འབྱུང་ལ། རྒྱལ་ཚབ་མེ། རྣམ་བཤད་རྩིང་རྒྱུ། ༥༤༥ ༤

^༢ ག་ཉ་འུ་ཉ་ལ། བ་ཉ་ཉ་ན་ལ།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤིན་སྤྲངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དགེ་སེམས་
ཡིན་ན་རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་ཤིན་སྤྲངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།^༡ དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས། །བཏང་སྟོམས་
ངོ་ཆ་ཤེས་ཁྲིལ་ཡོད། །རྩ་བ་རྣམ་གཉིས་མི་འཆེ་དང་། །བཙོན་འབྲས་རྟག་
ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དབང་ཤེས་
ཡིན་ན་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། རྟོག་
དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལུས་སེམས་ཤིན་སྤྲངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས།
རང་གི་དམིགས་པ་ལ་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་
གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་ནི་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ན་ལུས་སེམས་ཤིན་སྤྲངས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ན་རེག་
བྱ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྲབ་སྟེ། ལུས་ཤིན་སྤྲངས་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས།^༢ ལུས་ཀྱི་རེག་བྱའི་ཁྲུང་
པར་དགའ་བས་ཟིན་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པར་རེག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་

^༡ བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༠ ༡༡

^༢ བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༤ ༡༢

^༣ བསྟན་འཕྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥༡ སེམས་ཅམ་ཤི། སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་གྱི་སུམ་ཅུ་པའི་བཤད་ལ། ༤༡༤-༡༡༥ལས་
གསལ། སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་གྱིས་མཛད་པའི་བྱང་པོ་ལྷའི་རབ་བྱེད་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་ལ། ༥༥༣-༡༡༣དང་གསལ།

གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་
ཅིག །ཞིན་སྤངས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་འབད་མེད་
ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་སྒོ། ཞི་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། ཞི་གནས་
དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོའི་སེམས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉིང་དེ་འཇིན་ཏུ་ཐལ། ལྷབ་སྟེ། མདོ་
སྟེ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས།¹ ཞི་གནས་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའོ། །ལྷག་
མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་² པའོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་
ལས།³ ཡང་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འཛོག་པ་ཞི་
གནས་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་
ཏུ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཞི་གནས་ཀྱི་རང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དཔྱེད་
པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ། ལྷག་མཐོང་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་
དང་བོའི་ཉིང་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་
པའི་ཞིན་སྤངས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་རང་ལུལ་ལ་སོ་སོར་དཔྱེད་པར་

¹ དཔེ་བསྟར་མ་བཞུག་འབྲུག་༩༩མདོ་སྟེ་ལྷན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས།དཀོན་མཆོག་སྤྱིན། ༡༣༩༡༠

² ག་༡༡བ་ན་སོ་སོར་རྟོགས་པའོ།བ་༡༣ན་པ་སོ་སོར་རྟོགས་པའོ།

³ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྗེ་སྟོབ་ཐང་གུགས་པ། ལམ་རིམ། ༩༡༩ པ།

བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྟུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་ལྷས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་
བས་ཟེན་པའི་སྟོན་ས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་དེ། ལྷག་མཐོང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་བཞིན་འགོག །ཁ་ཅིག །དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་
བྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ས་རང་ལྷལ་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་
པར་བྱེད་པའི་སྟོ། ལྷག་མཐོང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
ཀྱི་གཙུག་པོའི་སེམས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་རབ་རྟུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་དེ་ལམ་བཞིར་འདུ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་དང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་
གཉིས་སྦྱར་ལམ་དང་། རབ་རྟུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། སྦྱོར་བ་མཐའི་
ཡིད་བྱེད་གཉིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་བྱེད་པར་
ཀྱི་ལམ་དང་། དགའ་བ་སྦྱད་པ་ཡིད་བྱེད་ལམ་བཞི་ཆར་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་རྟུ་དབེན་པ་ཡིད་
བྱེད་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
དང་ཆོར་བ་བདེ་བའི་གཞི་མ་སྦྱར་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། ཉེར་

བསྐྱོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་ན། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་དགོས་པའི་
 མེད། མཛོད་ལས། དག་པ་བདེ་མིན་སྟུག་བསྐྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་མེད།

ཁོ་ཅིག་གི་གསེར་འཕྲུལ་ལྷན་ཁྲུང་དེ་དང་སྐྱེས་པའི་ལ་ཉེར་བསྟོགས་
 གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞད་བ་ནི། འདིར་མི་གཟུང་ངོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཆོར་བ་ཡིན་ན། ཆོར་
 བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུང།

ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་དང་ཚོར་བ་བདེ་བའི་
གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་དགའ་བ་
སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགའ་བ་
སྤྱད་པ་ཞེས་¹བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་ཉིང་བསྟོགས་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་
ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལམ་རིམ་ཆེན་
མོ་ལས། ²ཚོར་བ་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དགའ་བདེ་ནི་སྐབས་འདིར་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འབྱུང་ཡང་། བསམ་

^੧ གླ་འབྲུམ་དབར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཅ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། གསེར་སྒྲིང་། ༥༡༣ །

གྲུ་བཟང་། ལྷོད་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་

༩ གླུ་འབྲུམ་དབར་མ། གཞུང་འབྲུམ་བཞེ་ཅོང་ཁ་བ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༤༥༤ །

གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་
ལྡན་དང་མི་འབྲུང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅད་
འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན་དེའི་
སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས།^༡ བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་རྩེ་པོ་འབྲས་བྱ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་
འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོམས་
འཇུག་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། ཁྱོད་དེའི་དེ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་རྩེ་པོ་འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ལ། གང་ལ་སྐྱེ་བ་ལུས་རྟེན་བཤད་པ་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་
སེམས་རྟེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འགྲོ་བ་རིགས་བྱུག་གི་དབང་དུ་བྱས་
པ་དང་། ས་གོང་འོག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་རྟེན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་དང་། སྤྲི་མི་སྟན་

^༡ སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ།གསུང་འབུམ་ཁ་རྒྱལ་ཚབ་ཇི་རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན་༡༧༩

པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ཡིན་དང་ཟ་མ་མ་ནིང་གི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་དེར་གྱུར་པའི་ཕྲག་དོག་གི་སྐྱེ་བ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་དང་བཅས་པའི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ས་འོག་མ་འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤྱི་ཅེའི་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནས་སྤྱི་ཅེའི་རྟེན་ལ་དེའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟེན་ལ་དེའི་ཉིང་བསྟོགས་སྟོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་

བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་
དེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀ་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་ཅེར་
སྐྱེ་བ་ཡིན་མ་སྟེང་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས།
ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉིས་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་^༡འོང་
འབྲས་གནས། དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་
བཅོམ་འབྲས་གནས་གང་རུང་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་དེ། ཞི་
རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་ཉོན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
འབྲས་བྱ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དེ་ཐོབ་ཀྱང་།
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རུང་སེམས་ཡིན་ན་བསམ་
གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས་ཐོབ་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ནི་ལྷག་རུང་འབྲེལ་ཐོབ་
པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དབའ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཁྲབ་
སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

^༡ ག་ཉ་ན་ན་ཕྱིར་མི་འོང་། པ་ཉ་ལ་ན་ཕྱིར་འོངས།

གཉིས་པ་ལ། ཉེར་བསྟོན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གྱི་བྲག་རྩ་བ་ཤད་པ། ཉེར་བསྟོན་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྒྱིར་ཉེར་བསྟོན་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་ནས། སྤྱི་ཅེའི་ཉེར་བསྟོན་གྱི་བར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྟོན་གྱི་ཆོར་བ་ཡིན་ན་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅིང་། ཉེར་བསྟོན་པལ་ཆེར་དག་པ་བ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་ལ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་རྟོག་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ལ་དག་པ་བ། ཟག་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དུ་ཡོད་ཟེར། དེ་སྟེན་དུ་ཡང་མཛོད་ལས། དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོན་བརྒྱད། དག་པ་བ་དེ་མིན་སྟུག་བསྟུལ་མིན། དང་པོ་འཕགས་པའང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཉེར་བསྟོན་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་དེ། ཉེར་བསྟོན་རྣམས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། ཉེར་བསྟོན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་དེ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྟོན་གྱི་སས་བསྟུས་ཤིང་། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་འཕྲོལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྟུས་གྱི་དགེ་བའི་རིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོན་གྱི་མཚན་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུར་མ། ༥ མཛོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༧ ལ

ཉིད། དབྱེན་བཞི། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྟུས་ཤིང་། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་
པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་དགོ་བའི་རིག་པ་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་
ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན་བཞི།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་བྱེད་བྱ་ཏུ་བཤད་པ་ལ།
མཆོན་ཉིད། དབྱེན་གྱི་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ཡིད་བྱེད་དུག་འཛིག་ཉེན་པའི་
ལས་བཞིར་བསྟུ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྟུས་ཤིང་།
རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འཇུག་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་
བསྟུས་ཀྱི་དགོ་བའི་རིག་པ་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་དང་པོ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་
རྣམས་སྐྱོང་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉན་
ས་ལས། །དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བས་ནི། ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་
ཉིད་ལ་ངེ་སྟེད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་
ལ་མ་རིག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམས་བར་
སྐྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་
ལས་སེམས་སྐྱོང་བར་འདོད་པའི་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་བརྩམས་ཤིང་ལེན་པ་ལ་གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༣ སེམས་ཅོམ་རྒྱ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ༢༥༩ ༢

སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད་པས། ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་
ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང།

འོ་ན། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྡོན་དུ་འབྲོ་དགོས་ན།
ཞི་གནས་སྐྱབ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་ཀུན་བརྟམ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཉེས་པ་ལྷའི་གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་
ཞི་གནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཉེས་པ་ལྷ་སྤོང་འདུ་བྱེད་
བརྒྱད། །བརྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་
སྐྱབ་པར་གསུངས་ཏེ། ཀུན་བརྟམ་ལས། ཞི་གནས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་
སྟེ། རང་ཉིད་ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་། རྒྱན་དུ་འཛོག་པ་དང་། བསྐྱེད་ཏེ་
འཛོག་པ་དང་། ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་། དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་བར་
བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་།
མཉམ་པར་འཛོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རང་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ནི། དང་
པོར་ལྷ་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སེམས་གཏད་
དེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཛོག་ གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་

༡ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་ཟི། རྩེ་བཅུན་བྱམ་མགོན། དབུས་མཐའ། ༢༠༩ ༡༩

༢ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦ སེམས་ཅམ་ཟི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟམ། ༣༩༩ ༣

༣ ག་༡༩་བ་༥་སྐྱེད་སྟེ། ག་༡༩་བ་༥་སྐྱེད་སྟེ།

འཕྲོ་མ་ཐུད་དེ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་གཅིག་ལ་འཛོག་། གསུམ་
པ་ནི། སེམས་སྤར་གྱི་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བའི་ཆོ། སྤར་ཡང་སེམས་
སྤར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་གཏད་དེ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་གཅིག་
ལ་འཛོག་། བཞི་པ་ནི། དམིགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་སྟེ་སྒྲོམ་པར་
བྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་གཅིག་ལ་འཛོག་། ལྟ་པ་ནི། ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་
ཆོ་བྱིང་བ་བྱུང་ན། ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་སྒྲོན་ས་ཉིང་འཛིན་
སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བའི་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་དེ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཛིན་
པར་བྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་གཅིག་ལ་བྱེད། རྒྱག་པ་ནི། ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་
པའི་ཆོ་གྲོད་པ་བྱུང་བ་ན། རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་དམིགས་ཡིད་ལ་བསམ་
པའི་སྒྲོན་ས་ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཞི་བར་བྱས་ཏེ། སེམས་
དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་གཅིག་ལ་བྱེད། བདུན་
པ་ནི། ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་བརྒྱུ་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་བྱུང་
བ་ན། དེ་མ་ཐག་ཞི་བར་བྱས་ཏེ་སྒྲོམ་^༡པར་བྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་
བྱེད། བརྒྱད་པ་ནི། འབད་ཚོལ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་གི་དམིགས་
པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་འཛོག་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བྱེད། དགུ་པ་
ནི། འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་
འཛོག་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བྱེད། འདི་ལ་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་

^༡ གྲགས་བ་ཆ་རྣམས། བ་༡༧་ན་ལ་རྣམས།

^༢ གྲགས་བ་ཆ་སྒྲོམ། བ་༡༧་ན་ལ་གོམ།

དེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། འབད་མེད་ལྷན་བྱུང་ཏུ་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་
 ལྷར་འདོད་འདོད་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཀྱིས་
 ཟེན་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ། ཞི་གནས་ཐོབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 ཉར་བསྡོགས་ཐོབ་པ་དང་། སྒོམ་བྱུང་གི་སྒོ་ཐོབ་པ་དང་། གོང་སའི་ཤེས་
 པ་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།^༡ དམིགས་
 པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས། །དེ་རྒྱན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ། །རྣམ་
 གཡེང་ལྷུང་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །དེ་ལ་སྦྲར་ནི་བསྦྲན་པར་བྱ། །སྒོ་ལྷན་
 གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་། །སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྐྱ་བར་བྱ། །དེ་ནས་ཡོན་
 ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ། །རྣམ་གཡེང་
 ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱ། །ཆགས་སེམས་ཡིད་
 མི་བདེ་ལ་སོགས། །ལངས་པ་དེ་བཞིན་ཞི་བར་བྱ། །དེ་ནས་སྡོམ་བཙོན་
 ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས། །རང་གི་ངང་གིས་
 འབྱུང་བ་ཐོབ། །དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ནས་དེ་ཡི་ལྷས་དང་
 སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་^༢ ཞེས་
 བྱ། །དེ་ཡིས་དེ་ནི་སྟེལ་བྱས་ནས། །འཕེལ་བ་རིང་དུ་འགོ་བ་ཡི། །དངོས་
 གཞིའི་གནས་པ་དེས་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས། །ཞེས་པས། ནང་ཉིད་

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༤༥ ༡༩

^༢ ག་༡༥ ན་༤ བཙོན་ཅེས་བྱ། བ་༡༥ བ་༣ བཙོན་ཅེས་བྱ།

དུ་འཛོག་པ་དེ་བསྟན། དེ་རྒྱན་ཀླུ་པར་གཡེང་མི་བྱ། །ཞེས་པས། རྒྱན་དུ་
འཛོག་པ་དེ་བསྟན། ཀླུ་གཡེང་སྤྱར་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །དེ་ལ་སྦྲར་ནི་
བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པས། བསྟན་སྟེ་འཛོག་པ་དེ་བསྟན། གློ་ལྔ་གོང་ནས་
གོང་དུ་ཡང་། །སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་པས། ཉེ་བར་འཛོག་
པ་དེ་བསྟན། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་བྱིར། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་
འདུལ་ལོ། །ཞེས་པས། དུལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བསྟན། ཀླུ་གཡེང་ཉེས་པ་
མཐོང་བའི་བྱིར། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞེ་བར་བྱ། །ཞེས་པས། ཞེ་བར་བྱེད་
པ་དེ་བསྟན། ཆགས་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་
པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། ཀླུ་པར་ཞེ་བར་བྱེད་པ་དེ་བསྟན། དེ་ནས་སྟོམ་བཙོན་
ཅན་གྱིས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་
པ་དེ་བསྟན། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་པས། མཉམ་པར་
འཛོག་པ་དེ་བསྟན། དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་དང་སེམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་
པ་གསུམ་གྱིས། ཞེ་གནས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་
པའི་མཆམས་དེ་བསྟན། དེ་ཡིས་དེ་ནི་སྟེལ་བྱས་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་
པ་གཉིས་ཀྱིས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟན་
ཅིང་། དངོས་གཞིའི་གནས་པ་དེས་ཐོབ་ལོ། །ཞེས་པས། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་ཞེ་གནས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་

ན། ཀུན་བརྟུས་ལས།^༡ ལ་ལས་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ནི་གནས་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གནས་ལ་བཙོན་བར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ལྷག་
མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་གིས་བསྟུས་པའི་ནི་གནས་སྐབ་
དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སའི་དངོས་གཞི་
ལས།^༢ ཀུན་ཡང་། སྟུག་བསྟུལ་ནས་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་
སྟེ། དེ་འདུག་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་འཛོག་སྟེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་
སེམས་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། ནི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཤེན་སྦྱངས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
སྟོན་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་འབད་མེད་སྟུན་སྟུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན། ནི་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཅིའི་ཕྱིར་ནི་གནས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
སེམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་ནི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་
ཏུ་གནས་པས་ན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ནི་གནས་ཀྱི་རང་ནས་རང་གི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩ སེམས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༣༤༤

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩ སེམས་ཅན་ཆོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སའི་དངོས་གཞི། ༡༠༩༣། ༡༡།

དམིགས་པ་ལ་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ཤིན་སྤངས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
སྟོན་ས་རང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དེ། ལྷག་མཐོང་
གི་མཆན་ཉིད། ཅིའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལྷག་པ་དེ་དམིགས་
པ་བྱེད་པར་དུ་མཐོང་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོད་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དབྱེ་
ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་
བྱེད་ནས། སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ག་ཡོད་དེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
ཀུན་བརྟུས་ལས།⁹ ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། མཆན་ཉིད་རབ་
ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་
པ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐའ་དང་། སྦྱོར་
བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་སྦྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་དང་། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཛོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྦྱོར་
བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་དེ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཆར་
བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དབང་¹⁰ ཏུ་ལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་སྦྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། 26 སེམས་ཅིམ་འི། འཕགས་པ་སྟོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། 3346

¹⁰ ག་96ན་4་དབང་བརྟུགས་94་བ་6་དབང་བརྟུགས།

ཉེར་བསྟོགས་དང་། ཉན་ཐོས་དབང་ཚོན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དེ་དེའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་
དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་ས་མི་མཚུངས་པས། ཉན་ཐོས་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་
གྱི་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་མི་རུས། ཉན་
ཐོས་དབང་ཚོན་གྱི་དེ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་
ཉེར་བསྟོགས་དང་སྐྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་དེ།
བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ས་མཚུངས་པས།
ཉན་ཐོས་དབང་རྒྱལ་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སྐྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བྱ་
ཡིད་བྱེད་དེ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོར་
སྐྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། ས་གསུམ་རྒྱལ་ལ་བསམ་གཏན་
ནམ། ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལས། གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་
ལས་མིན་འཕགས། །བརྒྱུད་ཀྱིས་རང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་སྐྱོར་བ་
མཐའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་དེ། དེའི་སྐྱོར་བ་མཐའི་
འབྲས་བྱའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ན། དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ཡིན་དགོས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་

༡ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༩༥ ༩༡

ཡིན་ན། དེ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སྤ་བ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙེམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འབྲུག་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྦྱར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ལས་བྱུང་བས་བྱབ་
པའི་བྱིར།

སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བཞི། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་འཛོག་པའི་ཞི་གནས་རྒྱུ་བ་
རྒྱུ་ཆགས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད། ཞི་གནས་དེའི་རང་ནས་འདོད་པ་ལ་རགས་
པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་
དཔྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་ལུས་སེམས་
ཤིན་མྱུངས་ཀྱི་བདེ་བས་མ་ཟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མ་ཐུན་པ་གཅིག་ལ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་
བྱེད་དུ་འཛོག། །དེ་ལྟ་བུའི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་གོམས་
པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་
དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པར་
བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་ལུས་སེམས་ཤིན་མྱུངས་

ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་བ་ཡིད་
བྱེད་ཐོབ་པ་དང་། གང་ཟག་དེས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་
ཐོབ་པ། འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་
པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་སྒོ་
ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཛིན་རྟོག་པའི་སྒོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་
འདོད་ཉོན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པ་ན།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པར་
འཛིན་ཏེ་ལ་བྱུག་ཡོད་དེ། འཛིན་རྟོག་པའི་སྒོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་
ཆེན་པོ་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་འཛིན་རྟོག་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་དུ་སྐྱོར་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་དུ་
སྤངས་པའི་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུད་དུ་སྐྱོར་གསུམ་
ཉེ་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྗེས་སུ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་འབྲིང་
གི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པ་ན། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དགའ་བ་ལྟར་^༡ པའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་^༢ པར་འཛིན་ཏེ་

^༡ ག་ཀྱི་ན་ན་གསུམ་ཉེ་བ་ཀྱི་ལ་ལ་གསུམ་ཉེ།

^༢ ག་ཀྱི་ན་ན་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད་པ་ཀྱི་ལ་ལ་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད།

^༣ ག་ཀྱི་ན་ན་འཛིན་པར་འཛིན་པ་ཀྱི་ལ་ལ་འཛིན་པར་འཛིན།

ལ་ཐུག་ཡོད་དེ། འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་འབྲིང་
སྒྲོར་གསུམ་གྱི་རིམ་བཞིན་དུ་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་
དུ་སྤངས་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ་
སྟེ་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་ཐུག་པ་སྤངས་
པ་ནས། འདོད་ཉོན་སྤངས་སམ་སྦྱུང་པ་འབྱུང་བས། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་སྐྱ་བའི་
མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། འདོད་ཉོན་སྤངས་སམ་མ་སྤངས་སྦྱུང་དུ་དཔྱད་
བར་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲགས་
དཔྱད་པ་དེ་ཉིད་འཛིག་། དེ་ལྟར་དཔྱད་བསམ་འདོད་ཉོན་ཆུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་
མ་སྤངས་པར་མཐོང་ནས། འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་
ཉོན་ཆུང་དུའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་ན། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲགས་སྒྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པར་འཛིག་། དེ་
ལ་ལྔ་ཡོད་དེ་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་ཆུང་དུ་སྒྲོར་
གསུམ་གྱི་རིམས་བཞིན་དུ་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ་དང་། འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་
སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་དུའི་འབྲིང་གཉིས་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤངས་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆེན་

༡ ག་༡༥་ན་༣་གསུམ་གྱིས། བ་༡༤་བ་༥་གསུམ་གྱིས།

པོའི་ཆུང་དུ་དེའི་འབྲིང་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྟོགས་སྒྱུར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་མེད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་སྒྱུར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ལ་བཞེན་ནས་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་
སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉེན་ཆུང་དུ་ཆུང་དུ་སྤངས་པ་ན། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་སྒྱུར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་
ས་ལས།^༡དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། སྤང་བར་
བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད། ཐོབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་། སྤང་བར་བྱ་བ་སྤངས་པ་དང་། ཐོབ་
པར་བྱ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་གཏོད་^༢པར་ཡང་བྱེད་དོ། །

མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་བཙོན་པར་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ། །རབ་
ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་སྤྲོང་བར་བྱེད་
དོ། །དགའ་བ་^༣སྤྱད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་འབྲིང་
སྤྲོང་བར་བྱེད་དོ། །དཔྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
མེད་པ་ལ་སེམས་འཛིག་པར་བྱེད་དོ། །སྒྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༢་༣ སེམས་ཅམ་ཇི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ༤༡༦ ༥

^༢ ག༡༢་བ་༣གཏད། ག༡༠ན་༢གཏད།

^༣ ག༡༢་བ་༤དགའ་བ་བསྟན། བ་༢༠་བ་༣དགའ་བ་བསྟན།

བྱེད་པས་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཚུང་བྱ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །སྦྱོར་བ་
མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་བསྒྲོམས་
པའི་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤར་
བཤད་པའི་ཡིད་བྱེད་བྱུག་པོ་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་རྣམ་པ་བཞིར་འདུ་
བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་།
རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དང་། དཔྱད་པ་ཡིད་བྱེད་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། དགའ་བ་
སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱབ་བ་ལས།^༡ མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་མོས་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དབེན་
པ་དང་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །དགའ་བ་སྤྱད་པ་ནི་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །དཔྱད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཉེར་བསྒྲགས་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི།
དེ་བཞིན་བྱེད་པས་མ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤིང་ཅིའི་བར་ལ་ཡང་ཡིད་བྱེད་
བྱུག་བྱུག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས།^༢ བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ངེ་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༥ སེམས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྐྱུ་ག། ༤༡༠ ཅ

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༥ སེམས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས། ༣༤༡ ཅ

ལྷ་བར་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
རགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བལྟས་ནས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་
པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་པ་དེ་ལ་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བར་
འཛིག །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་
དུ་སོ་སོར་དབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་ལུས་
སེམས་ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་བས་མ་ཟིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ལ་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་འཛིག །དེ་
ལྟར་དབྱེད་ཅིང་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་ལུས་སེམས་ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་
བས་ཟིན་པ་ན། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པར་འཛིག །དེ་ལྟ་བུ་
གཅིག་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རུས་པ་
ཐོབ་པ་ན། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་པར་འཛིག །དེ་
ལ་བྱུག་ཡོད་དེ། དེས་གཞན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་དོ་པོ་ལ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
སྒྲིམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། གཟུགས་མེད་ལ་རིགས་འགྲེལ་ཟེར་ན། དེ་

ཞིག་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སས་བསྐྱས་པ་གང་ཞིག །སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
ཐལ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་
བཞི་བའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།^༡དེ་བཞིན་འདྲ་ཤེས་
མེད་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་མཐའ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་པ་གང་ཞིག །སྟོམས་འཇུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤིང་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
ལས།འདི་^༢གནས་དོན་དུ་སྤིང་ཅེར་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་དེར་ཐལ། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་
ཐལ། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་
གིས། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་དགེ་སེམས་
ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥/༩ མཛོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༢ ༡

^༢ ག་༡༤་བ་༣་འདི་ནས།བ་༢༡་བ་༣་འདི་ནས།

འབྲུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་
ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་གིས། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་
དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། བསམ་གཏན་
གྱི་སྟོམས་འབྲུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་
དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། རྒྱ་སྟོམས་
འབྲུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་བསྐལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།
།འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། རང་གི་འཕང་བྱར་
བྱུར་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་འཕེན་བྱེད་དུ་བྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་གྱི་སྟོམས་འབྲུག་དག་པ་བར་དམིགས་པ་དེ། རྒྱ་སྟོམས་འབྲུག་
གི་བསམ་གཏན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་གཉིས་ཡོད། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འབྲུག་

གི་བསམ་གཏན་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཆོས།
འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཆེ་རབས་གཞན་
དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྟོམས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་
བུ། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་ཡོད། དང་
པོ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་
ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་
གྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ཁམས་
པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟ་བུ། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་
ཁམས་པའི་གང་ཟག་དེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་གྱི། གཟུགས་
ཁམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པས་
མ་ཁྲབ་སྟེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་
གཏན་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེས། ཁ་ཅིག །འགལ་ཏེ། དང་པོ་ཡིན་ན་རང་
གི་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་རང་སའི་རྟེན་
ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁ་ཅིག །དང་པོ་འཐད་ཀྱང་ཕྱི་མ་མི་
འཐད་དེ། བསྐྱེད་པ་འཇིག་པའི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འདོད་
ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་དེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་

བ་དང་། ཁ་ཅིག་། དེ་གཉིས་འགལ་ཏེ། དང་པོ་ཡིན་ན་སྒྲིང་བྱུང་ཡིན་དགོས།
 གྲི་མ་ཡིན་ན་སྒྲིས་ཐོབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 དང་པོ་ལ་བསྐྱལ་བ་འདིག་པའི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འདོད་
 ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
 སྒྲོམས་འཇུག་གིས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། དེས་ན་དེ་གཉིས་
 མི་འགལ་ཏེ། བསྐྱལ་བ་འདིག་པའི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
 ཞི་གནས་སོགས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་
 དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲིབ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་
 དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲིབ་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དག་པ་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲིབ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་ཐལ། འདོད་
 པ་གང་ཞིག་། ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་སྒྲིབ་འགྲུབ་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཉེར་བསྒྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲིབ་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་
 དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྲུག་བདེན་དུ་
 གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་སྒྲིབ་པའི་བསམ་

གཏན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེའི་སྒྲ་པར་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲེའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་འདའ་བ་དང་
རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་སྲིད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཉོན་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
གང་ཟག་གང་ཞིག །སྟུག་བདེན་དང་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་
གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱིས་
འཁོར་བར་སྟེ་བ་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། ཆེ་དེ་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འདོད་
ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ཆོས་ཅན། སྟེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་
གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་
འདོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་
ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། བསམ་
གཏན་དང་པོར་སྟེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་སྟེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་

¹ ག་པོ་ན་པ་སྟེས་སྟོབས། བ་པ་ན་པ་སྟེས་སྟོབས།

གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རང་གི་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཐལ། རྒྱ་
སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཐལ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །རང་གི་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བསམ་གཏན་
དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རང་གི་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཐལ།
རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། རྟགས་
གསལ་གྲུབ་ཟིན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་ལས་ཉོན་གྱིས་གཟུགས་
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ལ་རྒྱ་
སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རྟེན་ལ་རྒྱ་སྟོམས་
འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་
གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རང་གི་
འོག་སའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་
པ་མ་གྲུབ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རང་གི་
འོག་སའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཐལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་

ནུས་ཏེ། རང་སའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་
བསམ་གཏན་ཡིན་ན་རང་གི་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་
ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་གོ།

ཁ་ཅིག །རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དེ་
གཉིས་འགལ་ཏེ། དང་པོ་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་དགོས། ཕྱི་མ་ཡིན་ན་ལུང་
མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་
ཅེ་གཅིག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཆེ་
རབས་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྟོམས་པའི་རྣམ་
སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྟོན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་
བསྟོམས་པའི་རྒྱ་མ་བྱུང་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་
གཏན་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་
ལས། གཉིས་བ་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་
བསྟོམས་པའི་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱ་མ་བྱུང་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་དེ་ཆངས་
“རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་

¹ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༩ མངོན་པ་གྲ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༥ ༥

² བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༩ མངོན་པ་གྲ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༣ ༡༠

³ སྐྱེ་འབྲས་དཔེ་བསྟུང་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན། ༡༩༥ ༣

⁴ ག་༡༠་བ་༥་ཆངས་རིགས། བ་༡༥་ན་༣་ཆངས་རིགས།

ཆོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་
གི་བསམ་གཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འབྲས་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་
ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་
ཟག་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་
པས་འབྲས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །རང་འབྲས་སྐྱུག་བསྐྱལ་
བདེན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན་རང་སའི་རྟེན་ཅན་
ཡིན་པས་འབྲས་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་
རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་འབྲས་པ་གང་
ཞིག །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེ་དེའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་

བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡོན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཁྱོད་དཔྱད་གཉེན་
པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགོ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་
གང་ཞིག །དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
ལྡན་པ་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་
ཉིད། ནང་རབ་ཏུ་དྲངས་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་
ཁྱོད་དཔྱད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགོ་སེམས་
ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་
སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ་དེ། བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། ཡན་ཤེས་བཞིན་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་དགའ་བ་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགོ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །

དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ་དེ།
བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། ཡན་
པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའི་སྒོ་
ནས་བདེ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགོ་སེམས་ཅེ་
གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་

པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷན་པ་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞིའི་
 ལྷོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་གཟུགས་དང་ཐོགས་
 བའི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཡོད་པར་མཐོང་ནས། འདུ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་བཞིག་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་
 ལྷན་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་མངོན་དུ་
 གྱུར་བའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་དེ། ནམ་
 མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ལྷོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། སྦྱོར་
 བའི་དུས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་ལྷན་པ་
 དེ་ཉིད་དགག་བྱུང་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་ཤེས་ལྟར་མཐའ་ཡས་
 སོ་ལྷན་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་མངོན་དུ་
 གྱུར་བའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་དེ། ནམ་
 ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ལྷོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། སྦྱོར་བའི་
 དུས་སུ་གཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་ལྷན་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་
 གཞིའི་དུས་སུ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྷན་
 དང་བཅས་པ་དེ། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ལྷོམས་འཇུག་གི་མཆོན་
 ཉིད། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་
 རུལ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་པལ། །འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ནི་
 ཞི་བལ། །གྲུལ་པལ་ལྷན་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞིའི་དུས་
 སུ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་

པ་དེ། སྤིང་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་ཟེད།

དེ་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་ན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ན་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་བཏང་ཟེན་པས་
ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐོབ་ན་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟེན་པས་
ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་
པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མེད་པར་ཐལ།
འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་གྱི་^༡ དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་ན། འོ་ན་ཡན་ལག་ལྡན་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་མེད་པར་ཐལ། དེ་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དེ་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ^༢ ཉིང་ངེ་འཇིན་
ནི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་
ཡན་ལག་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲག་གོ། །ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་རྩི་ལྟ་བ་
^༣ ཡན་ལག་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་

^༡ ག་ཤམ་ན་ན་གྱིས། བ་ཤེ་བ་ན་གྱིས།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་པ་ཁྱེ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ༤༢༥ ༤

^༣ ག་ཤམ་ན་པ་རྩི་ལྷ་བཟུམ་ཤེ་བ་པ་རྩི་ལྷ་བ།

འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁུན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པར་ཐལ། རྟོག་དཔྱོད་གཉེན་པོའི་
ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་བཤེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཉེན་གསལ་
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འབྲུག་བྱེད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོའི་བྱར་དང་པོ་དེར་
ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་
དཔྱོད་གཉེས་སུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་
ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དཔེན་པ་ལས་
སྒྲིབ་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྣམ་གསུམ་བདེ་མིན་སྤྱད་བསྐྱེད་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་ལེ། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༤༣༩ ༡༩

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤ མཛོན་པ་ཀྱ། རྟོག་དཔྱོད་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༥ ༥

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤ མཛོན་པ་ཀྱ། རྟོག་དཔྱོད་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༥ ༩

བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་
ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་
སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ཆོས་ཅན། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པར་ཐལ།
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་ན། ཆོར་བ་བདེ་བ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པར་
ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་
གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་ཅེས་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་
བཞི་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ནི་
བ་དང་། བྱ་ཞོམ་དུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་རྣམས་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཟུགས་

བརྒྱད་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་མཐར་གནས་
སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཐར་གྱིས་ནི། །སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག རྟོག་དཔྱད་གང་རུང་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའི་སྟོ་
ནས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །དགའ་བདེ་དང་ཆོར་བ་བཏང་
སྟོམས་གང་རུང་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ་དེ། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་བ་དང་ཁྱད་པར་
ཅན་གཉིས། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ནི། རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་
ལྡན་པའི་སྟོ་ནས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སེམས་ཅེ་
གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ་དེ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དཔྱད་པ་གཉེན་པོའི་ཡན་
ལག་དང་ལྡན་པའི་སྟོ་ནས་རྟོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དགེ་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །ཆོར་བ་བཏང་
སྟོམས་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་དེ་གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྲུར་མ། ༤༩ ཤེར་ཕྱིན་ཀ བྱམས་པ་མགོན་པོ་མཛོན་རྟོགས་བྱུང། ༢༩ ༣

ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རྟོག་
དཔྱོད་གང་རུང་གཉིས་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། འདོད་
ན། བྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གང་རུང་དེ་བྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གང་རུང་ཆོས་
ཅན། དེའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཅམ་
པོ་བ་དང་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོའི་བྱར་ཕྱི་
མ་དར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགའ་བདེ་པན་ཡོན་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་མི་ལྡན། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པན་ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཏུ་ཡང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བྱད་པར་ཅན་དེ། དགའ་བདེ་པན་ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཏུ་ལྡན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རིགས་འགྲེ། སྒྲིན་འཕེན་པ་
ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བྱད་པར་ཅན་
ཡིན་ན། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ལྡན་པས་ཐུབ་པར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲོན་འབྲེས་རུང་རུ་
འཇིན་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འཇུག་བྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྟོག་པ་གཉིས་

པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འདྲིའི་མ་བྱུང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་
པའི་རྟོག་པ་ཡང་མེད། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་
ལྷན་གྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཡིན་ན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྷན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན། །ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོག་དབྱེད་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷན་པའི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་མོང་། དེར་ཐལ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་
པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བྱུང་པར་ཅན་
དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བྱུང་པར་ཅན་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༩ མཛོན་པ་ཀྱ། མཛོན་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོན། ༥༢ ༥

གྱུར་པའི་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་
པའི་དབྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་
པོ་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པའི་བྱར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཁྱོད་ཀྱི་གཉེན་
པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ། ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་བའི་གཉེན་པོའི་
ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་
སྤེལ་ནས་ལྷགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་འོང་ཐོད་ཀླལ་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། འགོག་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤེལ་ཆོས་སུ་
ཐལ། ཁྱོད་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་བ་དེ་རྟོག་དབྱེད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་ན་རྟོག་
དབྱེད་གཉིས་པོ་དེ་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་བྱལ་པ་ཡོད་པ་བྱུང། འདོད་
ན། འགོག་པ་དེ་ཐོད་ཀླལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གནས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཐོད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འབྲུག་ཙམ་པོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཙན། རྟོག་དཔྱོད་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཙམ་པོ་བའི་ཡན་པའི་ཕྱིར། དེ་དར་ཐལ། ཡན་ལག་
བཞི་པའི་དམག་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཙམ་པོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་
པའི་རྟོག་པ་དེ་རྟོག་པ་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་
པའི་རྟོག་པ་དེ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
སྒྲིང་སྒྲིང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་ཐུག་མེད་དུ་
ཐལ། དེ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བའི་རང་
རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག། །

ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཙམ་པོ་
བ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་རྟོག་དཔྱོད་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པར་ཐལ། ཆོས་
ཙན་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་

རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྟོག་
པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་སེམས་རྩེད་བའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་
པའི་རྟོག་པ་དེ་སེམས་རྩེད་བའི་སློ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། རྟོག་དང་
དཔྱད་པ་རྩེད་ཞིབ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དཔྱད་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་
གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དཔྱད་པ་དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་སེམས་ཞིབ་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དཔྱད་པ་དེ་སེམས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སློ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། རྟོག་དང་དཔྱད་པ་རྩེད་ཞིབ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་རྩེད་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཐེར་ན་མ་བྱུང་། རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། སེམས་རྩེད་བའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སློ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱོད་
སེམས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་བའི་སློ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥ མཛོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༡ ༥

སེམས་ཕྱིར་བཞི་རྣམ་པ་ཤར་བཞི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་མེད་པར་ཐལ།
གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་ཆོར་བ་
བདེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་
མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་
བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་གཟུགས་ཡིད་འོང་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཟུགས་ཡིད་འོང་
གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་
མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་
གྱུར་བའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་
པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་ཆོར་བ་སྤྱག་
བསྐྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་གཟུགས་ཡིད་མི་འོང་གི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཟུགས་ཡིད་མི་འོང་
གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཟུགས་ཡིད་
འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །རང་གི་

འོག་ས་འདྲོད་པ་ལ་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་
གནས་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་
ཉིད། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །རང་གི་འོག་ས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། ཞེས་སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ་
ཞེས་ཟེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །འདྲོད་པ་ལ་
འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན། མཆན་ཉིད་དང་པོའི་བྱར་བྱི་མ་དེ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། དག་བཙུམ་
ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྤང་བུ་གཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བུ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
ཉར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་
ཀྱི་པར་བྱིན་བཅུ་ག་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྲོན་ཡིན་
ན་དེ་བཅུ་ག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཤེར་བྱིན་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་སོགས་བཅུ་

ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་པར་བྱིན་བཅུ་ཡིན་ཁྲབ་
མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་
ཅན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གོང་ས་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་
གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་འག་ས་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཏགས་ཁས། ཞེས་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་ནང་རབ་རྟུ་བྲངས་པ་གཉེན་པོའི་ཡན་
ལག་རྟུ་མི་ལྡན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཡིན་ན་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ཡིན་ན་བྲན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྟུ་མི་
ལྡན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་བསམ་
གཏན་ཀྱི་སྟོན་བརྒྱུད་ལས་མ་གྲོལ་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་

གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤང་བྱ་ཅིག་
ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱུད་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན། བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་
ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་
ཆེན་ལས། །གང་ཡང་། འདོད་པ་ཁམས་དང་སྤྱི་ཅེ་ན། །བྱང་ཚུབ་ལམ་
ཀྱི་ཡན་ལག་སྤངས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་དེ་དང་འདི་ལ་འགྲེལ་བ་མེད་
དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་དམན་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་སྤྱི་
ཅེའི་སེམས་དང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
གྲུབ་མཐའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་དེ་ཡོད་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལྷང་དེའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་སེམས་དང་ལམ་
ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༡ ཞེར་ཕྱིན་ཆ། མེད་གོ་བཟང་གོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༢༩༥ ག

ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒོ་བ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་
གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒོ་བ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་དེར་ཐལ། སོ་ཐར་གྱི་སྒོ་བ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཆོག་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒོ་བ་པ་དེ་ཆོག་ལམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཆོག་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྤྱི་
པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་སྒོ་བ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་ལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་གྱི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒོ་མས་འཇུག་དེ་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒོ་མས་འཇུག་ཙམ་པོ་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོ་མས་འཇུག་
ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒོ་མས་འཇུག་ཙམ་
པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་མེད་དཔྱོད་བཅས་
ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒོ་མས་འཇུག་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་ལན་ལ། ཁ་ཅིག །སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་
པའི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒོ་མས་འཇུག་ལ་ཙམ་

༡ བསྐྱུར་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༢༩ སེམས་ཙམ་ལྟེ་ འཕགས་པ་ཆོག་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༣༢ ཟླ

ཁྱད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་
ལག་ཏུ་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་
མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཟག་མེད་ས་དགུ་མེད་
པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཅམ་པོ་
བར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤང་བྱ་ཅིག་
ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ཇེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་དོན་
དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉར་བསྟོགས་སྒྲོམ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེའི་
ཇེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་ཅིམ་ཅན་
དུ་སྒྲོམ་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་བ་གང་ཞིག་། དེའི་ཉར་བསྟོགས་
ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་འཛིག་ཉེན་པའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉར་བསྟོགས་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་
སྤང་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉན་ཐོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་
པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉར་བསྟོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་ལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་

འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གོང་ས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་གོང་ས་ཡོད་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་གོང་ས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏུགས་བརྒྱུད་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་།

གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
 ཚེས་ཅན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་
 མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་
 མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཁྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་དེའི་ཉིར
 བསྟོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚེས་
 ཅན། བྱིད་ཀྱིས་¹བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་
 མེད་ཐོབ་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱ་བྲག་ས་བྲག་ས་པའི་རྒྱ་ཁྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཅེ་འེ་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཡིན་པར་
ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་
ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ། ཁོན་
ལེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱ་ཁྱི་ནམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་
ཅན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱ་ཁྱི་སྤྱི་ཅེ་འེ་སྟོམས་

⁹ ག་ནལ་བ་ལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་པ་ནས་ན་མ་ཡིན་བྱིར་

༡ བ་ལྔ་བ་ལ་བྱོད་ཀྱི་བ་༣༣ན་༡་བྱོད་ཀྱི་

འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲུབ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུག་སྒྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ། ཉག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ནས་སྤྱད་ཅིང་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བར་
ཡིན་པར་ཐལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཡིན་ན་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་བྱེད་སྒྲུབ་
དེ་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུག་སྒྲུབ་པ་རབ་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བསམ་གཏན་གསུག་སྒྲུབ་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ། དངོས་
ཀྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་
གི་བསམ་གཏན་གསུག་སྒྲུབ་མེད་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་
གསུག་སྒྲུབ་མེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་
ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དགོ་པའི་རིག་
པ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །རང་འབྲས་སྐྱུག་བསྐྱུས་བདེན་པ་
སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་
འོག་ས་ལས་འདས་པའི་གསུག་སྒྲུབ་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དགོ་
པའི་རིག་པ་དེ། གསུག་སྒྲུབ་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད།
གསུག་སྒྲུབ་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །རང་འབྲས་སྐྱུག་

བསྐྱལ་བདེན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད།

དེས་ན་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒྲོན་ས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་འོག་མ་འོག་མའི་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ལ། དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་འོག་མ་འོག་མའི་དམིགས་པ་རགས་པ་རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་ཡོད་ཅིང་། ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆེ་རབས་གཞན་ཏུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་སྟེན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་བྱུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས། འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ལྟ་བུ། ཆེ་རབས་གཞན་ཏུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་བསྐྱོམས་པའི་རྣམ་སྟེན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་

འབྲས་བུ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། གཟུགས་མེད་རིགས་བཞིར་
སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ལྟ་བུལོ། །

དེས་ན་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་
བསམ་གཏན་གཉིས་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་
བསམ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ལ།
གཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་
རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ལྟ་
བུ། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤང་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི་སྤྱ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། གོང་སའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་
བརྒྱུད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ནས། སྤྲིད་ཅེས་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བར་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་བར་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན། དག་པ་བ། ཟག་

མེད་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མངོན་ལས།^༡དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་
རྒྱུ། །ནམ་པ་བརྒྱད་བདུན་ནམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མངོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས་ལས་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་
མེད་མེད་པར་བཤད་དེ། ཀུན་བདུས་ལས།^༢འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་
མེན་སྐྱེ་མཆེད་ནི། འདྲ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་འཛིག་
རྟེན་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མཆོན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྲལ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་
ཆེན་ལས།འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་ཅེ་ན། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་
སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས་ལྟ་བུས་
དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི། སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འཇུག་ཟག་མེད་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གསར་
དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ཟག་མེད་ཡོད་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་དང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཆེ། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བསམ་
གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༩ མངོན་པ་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན། ༥༥ ༡༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༩ སེམས་ཅམ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༢༣༩ ༡༥

སོ་སེའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་བཤད་པ། དག་
པ་བ་བཤད་པ། ཟག་མེད་བཤད་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་
པ། གཟུགས་མེད་གྱི་དམིགས་པ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། རང་གི་འོག་
ས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་གྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཅམ་
ཁྱད་གཉིས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་
ཞིག །ཆོར་བ་བདེ་བའི་ས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཅམ་པོ་བའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་
དེ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ཅམ་ཁྱད་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་ནས། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབྱེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཅམ་ཁྱད་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་དེ། བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ནང་
པན་ཚུན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་དཀའ་སྤེའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར།
རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་

གྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེ། །རང་གི་འོག་ས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་བསྐྱུས་གྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་བཤད་པ་ལ། གང་ལ་ཉོན་མོངས་བར་བྱ་བའི་གཞི། གང་གིས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད་པའི་^༡ཆོས།རྩི་ལྟར་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། ^༡འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་སྤྱོད་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ^༡ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་བཞི་པོ། སྲིད་པ་དང་། ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། ^༢གཞན་མིན་བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྲིད་ལྟ་དང་རྒྱལ་མོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཀུན་བརྟུས་ལས། ལྷུང་དུ་

^༡ ག་པ་ལ་བ་ལྟ་བུ་བའི་ཆོས། བ་ལ་པ་ལྟ་བུ་བའི་ཆོས།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། པ་ལྟ་ མཛོན་པ་ཀྱུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༥ ༡༥

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། པ་ལྟ་ མེམས་ཅན་ལྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༣༧ ༢

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། པ་ལྟ་ མཛོན་པ་ཀྱུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༣༩ ༢

མ་བསྟན་ཞེས་སྟོས་པས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་
པར་མི་བྱེད་པ་དེ་བསྟན། དེས་ན་མི་དགེ་བས་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་དེ།
ཁམས་གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་བཞི་པོ་ཞེས་སྟོས་པས།
ཁོང་ཁྱོས་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་བསྟན། དེས་ན་ཁོང་ཁྱོས་ཉོན་
མོངས་པར་མི་བྱེད་དེ། ཁམས་གོང་ན་ཁོང་ཁྱོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་
བ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་སྟོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ལ་རོ་སྤྱོད་གི་
སྤེད་པ་སྦྱེས་ཏེ། ཕྱིས་སྟོམས་འཇུག་དེ་སྤེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་
གྱུར་པ་ནི་སྤེད་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཡང་དེ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཆེ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མ་གུས་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་འགའ་
ཞིག་མཐོང་བ་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ཏག་པའོ་སྟམ་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་
སྦྱེས་ཏེ། ཕྱིས་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ལྟ་
བས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་
བདག་གིས་ནི་སྟོམས་འཇུག་འདི་ཐོབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཐོབ་པོ་སྟམ་
པའི་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་སྦྱེས་ཏེ། ཕྱིས་སྟོམས་འཇུག་དེ་ང་རྒྱལ་
དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པ་ནི། ང་རྒྱལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་
ཚུལ་དང་། དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བདག་
གིས་ཐོབ་པའི་སྟོམས་འཇུག་འདི་ཐར་ལམ་ཡིན་ནམ་མིན་སྟམ་པའི་ཐར་
ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེ་སྟེ། ཕྱིས་སྟོམས་འཇུག་དེ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་

དུ་གྱུར་པ་ནི། མ་རིག་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ནམ།
ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་དགོས། དེ་རྣམས་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་
ཅེ་གཅིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་
སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་
དེའི་ཡན་ལག་དང་ཡང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། “ཉོན་མོངས་ཅན་
ལ་དགའ་བདེ་དང་། །རབ་དང་ཤེས་བཞིན་བྲན་པ་དང་། །བཏང་སྟོམས་
བྲན་པ་དག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། སྟོམས་འཇུག་
ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ན། “དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་
དངོས་གཞིའི་རྣམས། །རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་སྟོམས་
འཇུག་གི་དབྱེ་བར་བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན་སྟུན་མེད་དེ། དེ་
རྣམས་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམས་རྒྱན་ཅམ་ཡིན་པས། དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་
མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་བོན་རུལ་
བ་དེ་ས་བོན་མིན་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །མཛོད་
འགྲེལ་ལས། “ཉོན་མོངས་ཅན་རི་ལྟར་བསམ་གཏན་ཡིན་ཞེ་ན། ལོག་པར་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། 214 མཛོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། 46 ཉ

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། 214 མཛོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། 44 ཉ

³ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། 214 མཛོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། 34 ཉ

སེམས་པའི་ཕྱིར། ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་
རིགས་མ་ཐུན་པ་ཁོན་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ས་
བོན་རུལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། སྟོམས་འཇུག་གི་རྩས་རྒྱན་གང་
ཞིག །རང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱད་པ་དེ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད།

གསུམ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་བ་བཤད་པ་ལ།
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །འཛིག་རྟེན་པའི་
དགེ་བས་བསྐྱས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་
པ་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེ་དག་པ་བ་ཉམས་པ་ཆ་མ་ཐུན། གནས་པ་
ཆ་མ་ཐུན། བྱད་པར་ཆ་མ་ཐུན། དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་དང་བཞི། དང་པོ་ནི།
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གང་ཞིག །རང་གི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་དང་རང་གི་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་
གང་རུང་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་དེ། ཉམས་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་མཆོན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གཞན་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་དེ། གནས་པ་
ཆ་མ་ཐུན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་
གི་གོང་སའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གཞན་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་
སུ་མ་ཐུན་པ་དེ། བྱད་པར་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་

སུ་མ་སུན་པ་དེ། དེས་འབྲེད་ཆ་མ་སུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་ལས།^༡ དག་པ་ཉམས་པ་ཆ་མ་སུན་སོགས། །རྣམ་བཞི་དེ་ནི་གོ་རིམས་^༢བཞིན། །ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་། །གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མ་སུན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བས་བསྐྱས་པ་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་མཆན་ཉིད། ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་བཞི་ཡོད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བས་བསྐྱས་པ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དོ། །མཆན་ཉིད་ནི་སྤྱི་ཆེའི་བར་དུ་ཡང་སྤྱི་མས་རིགས་འགྲ། བྱད་པར་ནི། སྤྱི་ཆེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་བྱད་པར་ཆ་མ་སུན་མེད་དེ། སྤྱི་ཆེ་ལ་གོང་ས་མེད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག །མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྤྱི་ཆེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དེས་འབྲེད་ཆ་མ་སུན་མེད་དེ། སྤྱི་ཆེའི་སེམས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མ་སུན་མེད་པའི་སྤྱིར། ཟེར་བ་མི་འབྲད་དེ། མངོན་པ་གོང་འོག་ལྟར་ན་ཡང་། སྤྱི་ཆེའི་དངོས་

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩ མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན། ༥༩ ༡༥

^༢ ག་༣༡ རྟ་པ་གོ་རིམས། ག་༣༥ བ་༥ གོ་རིམས།

གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། རང་གི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོམས་འཇུག་ཐག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་ཅེའི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡ བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་སྟོམས་འཇུག་ཐག་མེད་བཤད་པ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བར་དམིགས་པ་དེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བར་དམིགས་པ་དེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།^༢ ཐག་མེད་འཛིག་ཉེན་འདས་ཀྱི་^༣ ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༩ ༢༠

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༩ ༡༥

^༣ ག་༣༡་བ་༣་འདས་ཀྱི་ཡིན། ག་༣༩་བ་༣་འདས་ཀྱི་ཡིན།

ལྷ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ། བསྐྱེ་བ། སོ་
སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དེ་ལ་
བཙུ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྷ། གཉིས་པའི་
བཞི། གསུམ་པའི་ལྷ། བཞི་པའི་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་
ལྷ་ཡོད་དེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་
ལག་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས། གནས་གྱི་ཡན་ལག་
ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་
དེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་
ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས། གནས་གྱི་ཡན་ལག་
ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ལྷ་ཡོད་
དེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྒན་པ་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ། བན་
ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ། གནས་གྱི་
ཡན་ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པའི་ཡན་ལག་ལ་
བཞི་ཡོད་དེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྒན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་
དག་གཉིས། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས། གནས་གྱི་ཡན་
ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། །དང་པོ་ལ་ལྷ་
རྟོག་དཔྱད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །གཉིས་པ་ལ་ནི་
ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལས་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྷ་

¹ བསྐྱེ་བའུ་དཔེ་བསྐྱེ་བ་ལ། ༡༩ མཛོན་པ་ཀྱ། མཛོན་པོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོན། ༥༥ ༡༥

བཏང་སྟོམས་དང་། བཏང་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། མཐའ་ན་བཞི་
བཏང་བཏང་སྟོམས་དང་། བདེ་མིན་སྤྲུག་མིན་ཉིང་འཛིན་རྣམས། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཉ་གཉིས་པ་བསྐྱ་བ་ནི། མཛོད་པའི་ལུགས་དང་། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་
ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དེ་ལ་མིང་གི་སྟོན་ས་
བཙུ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དེ། རྩས་ཀྱིས་བསྐྱ་ན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་ཡིན་
ཏེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས། དགའ་བདེ་གཉིས། ཉིང་དེ་འཛིན། རང་རབ་ཏུ་
དང་བ། བཏང་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ། ཆོར་བ་སེམས་བདེ་བའི་
དབང་པོ། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སྤུ་བའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་རྩས་སྤུ་འབྲང་ཞིང་། དེའི་ལུགས་ལ། བསམ་
གཏན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པ་དགྲུང་འདུ་སྟེ། དགའ་བདེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་།
རང་རབ་ཏུ་དང་བ་བཏང་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལས་རྩས་གཞན་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་གསུམ་དུ་ཡང་འདུ་
སྟེ། གཞོད་པ་སྟོང་བ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ བཏང་བ་སྤྲུབ་པ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་
ལག་ ཉིང་དེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་བྱིར། དེ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས།
གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་རབ་ཏུ་དང་བ། གསུམ་པའི་ཡན་ལག་

ཉ་ ག་༣༡ན་པ་༣༡ན་པ་གཉིས་པ་ལ་བསྐྱ་བ་ནི།

ཏུ་གྱུར་པའི་བྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ། བཞི་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
གྱུར་པའི་བྲན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་རྣམས་གཞོད་པ་སྟོང་བ་གཉིན་
པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདྲ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབེན་པ་
ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས། གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས། གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་
དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ།

བཞི་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་རྣམས་པན་
ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདྲ། བཞི་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་གནས་གྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་འདྲ་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་
ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ནས་བཞི་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྲན་
པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་གི་བར་རྣམས་རང་རང་གི་ཉིང་བསྟོགས་
གྱི་སྐྱབས་གྱི་གཉིན་པོའི་རྒྱན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས་ནས། བཞི་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་གྱི་བར་རྣམས་གཉིན་པོས་
སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་
སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་གྱིས་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། པན་ཡོན་གྱི་ཡན་
ལག་རྣམས་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱིར། ཏགས་གསུམ་ཀ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་བཏུས་

¹ ག་ནད་བ་ཉ་སྤང་བྱ་སྤང་། བ་ན་པ་བ་ལ་སྤང་བྱ་སྤང་།

ལས།^༡གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་དེ་གཉིས་ཀའི་
གནས་གྱི་ཡན་ལག་གི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྟོག་པ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་ཅིང་
བའི་རྣམ་པས་འབྲུག་པའི་སེམས་བྱུང་གཅིག་ལ་བྱེད། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་
གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དཔྱད་པ་ནི་རང་ཡུལ་ལ་ཞིབ་པའི་
རྣམ་པས་འབྲུག་པའི་སེམས་བྱུང་གཅིག་ལ་བྱེད་དེ། མཛོད་ལས། རྟོག་
དང་དཔྱད་པ་ཅིང་ཞིབ་ཉིད། །ཅེས་དང་། གུན་བཏུས་ལས། རྟོག་པ་གང་
ཞེན། སེམས་བཤམ། །ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས། གུན་ཏུ་འཆོལ་བའི་ཡིད་
ཀྱིས་བཛོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཅིང་བའོ། །དཔྱད་པ་གང་ཞེན། སེམས་
བཤམ། །ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བཛོད་པ་སྟེ།
དེ་ནི་སེམས་ཞིབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་དེ། སེམས་ཅིང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
དང་། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དཔྱད་པ་དེ་སེམས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཡིན་ན། དེ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་
ཅམ་པོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པར་འགལ་ལོ། །ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་དེས་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ སེམས་ཅམ་དེ། འཕགས་པ་ཚོགས་མེད། གུན་བཏུས། ༥༣༩ ༣

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ སེམས་ཅམ་དེ། འཕགས་པ་ཚོགས་མེད། གུན་བཏུས། ༥༣༩ ༤

གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྣོན་མས་འཇུག་ཅམ་པོ་བ་དེ་ཏ་
ཅང་ཅིང་བར་མི་བྱེད། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དཔྱད་བ་དེས་རང་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྣོན་མས་འཇུག་ཅམ་
པོ་བ་དེ་ཏ་ཅང་ཞིབ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མར་གསར་
པ་ཆུ་གང་མོའི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་བཞག་པའི་ཆོ། ཉི་
མས་ཏ་ཅང་ཆ་བར་མི་བྱེད་ཆུས་ཏ་ཅང་གང་བར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ལོ། །

མཛོད་པའི་ལུགས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་
དགའ་བ་ནི་དེར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་གཅིག་ལ་འཛོག་སྟེ། མཛོད་
ལས།^༡ ལུང་ཆས་གཉིས་བྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་དེ།
མཛོད་ལས།^༢ དང་པོ་ནི། །ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོར་
བ་སེམ་བར་ཁྱོང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། རང་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལས་རུང་དུ་
བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དགའ་བ་
ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མངོན་བ་ཀྱ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༢༡

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མངོན་བ་ཀྱ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༥༩༠

འཁོར་བཅས་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་པར་བྱས་པའི་སློན་སེམས་
ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་སྐད་
དུ་ཡང་། ཉན་ས་ལས།^༡གཟུགས་ཀྱི་ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་པའི་
བདེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་སོ་སོར་སྤྱོད་བར་བྱེད་པས་^༢ནི།
དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་དེ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སྤྱད་པར་བྱེད་
པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ལ་བྱེད།

བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་ཡིན།
དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་
ཡིན་ཀྱང་དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

རང་ལུགས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་
ནི་ཡན་ལག་ལྔ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
མིན་ཀྱང་། དེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་བཞི་པའི་
དམག་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྟ་པའི་དམག་དེ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་
མིན་ཀྱང་། དམག་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མཛོད་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་༣ སེམས་ཅམ་ཇི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས་༤༣༣༧

^༢ ག་༣༣ན་༤་བྱེད་པས་ནི། ག་༣་བ་༣་བྱེད་པས་ནི། ཞེས་གསལ་ཡང་། ཉན་ས་ལས་བྱེད་པས་ན་ཞེས་གསལ།

འགྲེལ་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་ཡང་
ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲག་གོ། །ཡན་
ལག་བཞི་པའི་དམག་རི་ལྟ་བུ་ཡན་ལག་ལྔ་པའི་བསམ་གཏན་ཡང་
དེ་དང་འདྲ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྲུར་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། གྲེ་བྲག་སྤྱོད་བ་ན་རེ།
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་
ལ་བྱེད། ཅེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མཛོད་ལས། 'རབ་ཏུ་དང་བ་དད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུར་པའི་བྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་དེ་
དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུར་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། 'དེའི་
ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ། དཔེ་བ་
དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུར་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུར་པའི་ཆོར་བ་སེམས་པར་སྤྱོད་བ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་
གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ཆེན་བཅས་དེ་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་
ནས་བདེ་བ་དང་། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་དགའ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དགའ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

⁹ བསྐྱ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 21 མཛོན་པ་ཀྱ། སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། 4430

¹⁰ བསྐྱ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 21 སེམས་ཅན་པ་ཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྐྱ་བ། 2493

ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་
དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡིད་
བྱེད་ཅིག་ལ་བྱེད། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་
བ་ནི། དགའ་བའི་ཀུན་དགེས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཆོར་བདེ་བའི་དབང་
པོ་ལ་བྱེད། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བླ་པ་ནི། དགའ་བའི་ཀུན་དགེས་
སྟོག་པའི་དམིགས་རྣམས་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་
པའི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ལ་བྱེད། དེའི་ཤེས་བཞིན་ནི་བྱིང་གློད་འབྱུང་མི་འབྱུང་
རྟོག་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ལ་བྱེད། བཏང་སྟོམས་
ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་དགའ་བའི་སྟོན་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་ས་མི་མཉམ་
པ་མེད་པར་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་འདུ་བྱེད་བཏང་
སྟོམས་ཅིག་ལ་བྱེད། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྤར་དང་འབྲ། བསམ་གཏན་དང་པོར་
བླ་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཏུ་མ་སྟོས། གཉིས་པར་
དེ་གསུམ་ལ་རང་མིང་གིས་མ་སྟོས། གསུམ་པར་དེ་གསུམ་ལ་རང་མིང་
གིས་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
དང་པོར་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྟོག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། གཉིས་པར་དགའ་བའི་
ཀུན་དགེས་དང་བཅས། གསུམ་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བརྗེད་པའི་བྱིང་། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བསྐྱ་བ་ལས།^༡ དེ་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ལ་ནི་བླ་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བཏང་སྟོམས་དག་རྟོག་པ་

^༡ བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༢ སེམས་ཙམ་པ་ཞི། འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། བསྐྱ་བ། ༢༩༩༡

དང་དཔྱད་པའི་སྒོ་དག་གིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་
ཀྱང་མ་སྒོས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལས་བྱེད་
པ་དག་ཡིན་ཡང་། སེམས་དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་
ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་བལ་བའི་
ཕྱིར། རང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བླ་པ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ལ་
ཡོངས་དག་གི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོན་
བརྒྱད་ལས་གོལ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྲིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྟོན་
བརྒྱད་ནི། རྟོག་དཔྱད་གཉིས། དབུགས་འབྱུང་རྒྱ་བ་གཉིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་
ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས། ལྷག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་
ནམས་ཡིན་ཏེ། མངོན་ལས། སྟོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་
གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། རྟོག་དང་དཔྱད་དང་དབུགས་དག་དང་། །བདེ་བ་
ལས་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་བཞིན་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
དེར་བྱིང་གོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་རྟོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་དེ་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གོལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་དེ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་

¹ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩ མངོན་པ་ཀྱ། སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མངོན། ༥༦་༣

ལག་ཏུ་ལྡན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་ལྡན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་
བ་ཅན་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་དེ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་
ཏུ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་བཀོད་ཀྱི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་པོ་ཞིང་དེ་ན་
བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན། སྤྱག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བའི་སྤྱ་ཡང་མེད་
ན། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤྱ་དག་ལྟ་བུ་ལ་ཡོད། ཅེས་^༡གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོར་བ་བདེ་བ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་བཞི་པོ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ།
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་། པན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་
བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས།^༢བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་
པ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
བྱད་པར་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱས་པ། པན་
འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་

^༡ ག་༣༤་བ་༦་ཞེས་གསུངས། ག་༤༠ན་༥་ཞེས་གསུངས།

^༢ བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༤ སེམས་ཅམ་བཞི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བསྐྱ་ག་༤༣༩༦

གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ། ཡོངས་སུ་དག་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དེ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། འགལ་
བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞིའི་སྟོམས་འདུག་ཡིན་ན། བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱ་བ་ཉེར་གཞག་ཡིན་ན། བྱང་སྤྱོད་སོ་བདུན་
པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་
མངོན་འགྱུར་བ་སྤྲ་རགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཆོར་བར་བྱེད་ཀྱི། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཆོར་བ་མི་བྱེད་དེ།
སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱིས་¹འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་²ལ་སྤྱད་
བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་དཀའ་བའི་བྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་
བ་བདེ་སྤྱད་མངོན་འགྱུར་བ་སྤྲ་རགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་
སྤྱད་བསྐྱེད་རགས་པ་ཡིད་མི་བདེ་དང་། སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྲ་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་
ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། བདེ་བ་རགས་པ་ཡིད་བདེ་དང་། སྤྲ་བ་བདེ་
བའི་དབང་སོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་

¹ ག་ན་པ་ན་པ་ཀྱི་ བ་ལ་ལ་བ་ཀྱི།

² ག་ན་པ་ན་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བ་ལ་ལ་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ།

བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་བཞིར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤྱོད་གསལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས། གཟུགས་མེད་བཞིར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་དེ་ལ། རྟོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ནང་རྣམ་ཤེས་ལ་བཟུང་བར་འཛིན་
པའི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་རྟོགས་
པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཉེན་པོ་རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་གཉིས། ནང་རྣམ་ཤེས་
ལ་བཟུང་བར་འཛིན་པ་ལ་སྤྱང་བྱ་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཅི་
ཡང་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། གཟུགས་མེད་བཞིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆངས་
རིས། ཆངས་པ་མཐུན་ན་འདོན། ཆངས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་^༡སྤྱི་བ་འབྲུབ་
པར་བྱེད། གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྟོམས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འོད་ཆུང་། ཆད་མེད་འོད། འོད་གསལ་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་དེ་འབྲུབ་པར་བྱེད། གསུམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དགེ་
ཆུང་། ཆད་མེད་དགེ། དགེ་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་འབྲུབ་པར་བྱེད། བཞི་
པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟོམས་པ་

^༡ ག་ན་པ་བ་ན་རྣམས་ཀྱིས། བ་ལ་ན་ན་རྣམས་ཀྱིས།

ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱིན་མེད། བསོད་ནམས་སྦྱེས། འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་ནམས་སུ་
སྦྱེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་ལྟ་བུས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཅོད་ལྟ་
ནམས་སུ་སྦྱེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྒོམས་
འཇུག་དག་བ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྒོམས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའའི་སྦྱེ་བ་བཟང་ངན་འབྲིང་གསུམ་དུ་སྦྱེ། དེས་ཕྱི་
མ་ནམས་ལ་རིགས་འགྲེ། སྦྱེ་བ་བཟང་ངན་གྱི་བྱད་པར་ནི། ཆེ་རིང་ལྷང་
དང་། ཉོན་མོངས་མང་ཉུང་སོགས་ལ་འདྲི།

གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། བོད་དུ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་བ་བཤད་ནས།
དེ་རྗེས་སུ་འཇུག་སྐྱབ་བཤད་བ་ལ། འོ་ན། དེ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འཆད་
བ་ལ་འདི་བྱད། དོན་ནི། འཇུག་སྐྱབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་
དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་བ་ནས། རྣམ་མཁའ་
ལ་འཇུག་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྙིང་པོའི་དཀའ་བའི་གནད།

ལྷང་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་མ་ཁོར་བར།

གསལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དེའི་བཞེད་སྒོལ།

བརྒྱད་འཛིན་དང་བཅས་བསྐྱལ་བརྒྱུད་དར་རྒྱས་ཤོག།

༡༡། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཐལ་འབྲེང་མཁས་པ་དེ་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་
 བརྩན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་
 གསུང་རྒྱན་བཞིན་དུ་བཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི། རྟིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱང་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།
 གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བཤད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱོད་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
 རང་གི་ཆ་གས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། གཞི་
 བྱུང་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། གཞི་བྱུང་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
 འབྱུང་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། བྱང་བྱིར་
 རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེའི་བྱིར་སྟོང་
 པ་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
 བྱུང་བའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་བྱུང་བའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧དབུ་མ་གྱི་རྒྱ་སྐྱབས་ཅན་ཤེས་རབ། ༣༧

ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་བྲལ། འདོད་
ན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཟེར་ན་མ་བྲལ་མཆོམས་^༡ ལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཆོགས་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱབ་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་བ་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
ཁྱོད་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་བ་
ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། འགོག་པ་ཞི་བ་གྲུལ་པ་ངེས་འབྱུང་བཞི་ཀ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། རོ་པོ་ལ་
ལྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཐ་སྙད་རྣམ་འཛོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། མེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་འབྱུང་བ་དང་། ས་པོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་
གུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། རིང་པོ་ལ་བལྟོས་ནས་སྤང་དུ་
འཛོག་པ་དང་། པ་རི་ལ་བལྟོས་ནས་ཚུ་རི་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཡང་
རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། འདུས་བྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། འདུས་མ་བྲས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་
རྒྱུན་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་བྲལ་བ་
དེ་ཡིན། རྒྱུན་གསུམ་ནི། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུན། མི་རྟག་པའི་རྒྱུན། ལུས་

^༡ ག་ཉ་ན་ལ་འཆོམས། བ་ཉ་ན་ལ་འཆོམས།

པའི་རྒྱུན་རྒྱུས་ལ་བྱེད། དེས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཆང་བའི་ཆོག་བྱུང་དུ་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྒྱུན་ཁམས་དབང་ལྷག་སོགས་
ཀྱིས་སྟོའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་སམ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་
རྟོག་བཀག་ནས། དེ་རྒྱུས་དབང་ལྷག་སོགས་ཀྱིས་སྟོའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་
བཏང་བ་མ་ཡིན་པར། དེ་རྒྱུས་རང་གི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་གཡོ་བ་མེད་པའི་
རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་མདོ་ལས།^༡འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་
ལས།^༢མཚན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་དང་།
ཞེས་གསུངས། ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། མི་རྟག་པའི་རྒྱུན་ལས་
བྱུང་བ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྒྱུན་རྒྱུས་
དབང་ལྷག་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་རྟག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་སམ་སྟུམ་
དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། དེ་རྒྱུས་རང་གི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་མི་
རྟག་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས།^༣འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་སྟེ་ཞེས་དང་།
ཀུན་བཏུས་ལས།^༤མི་རྟག་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡མདོ་སྟེ་ཆོ་བཙེམ་ལྟན་འདས།ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ། ༣༡༥༡༢

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤མེས་མ་ཙམ་འི།འཕགས་པ་རྟོགས་མེད།ཀུན་བཏུས།༡༤༢༤

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡མདོ་སྟེ་ཆོ་བཙེམ་ལྟན་འདས།ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ། ༣༡༥༡༥

^༤ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤མེས་མ་ཙམ་འི།འཕགས་པ་རྟོགས་མེད།ཀུན་བཏུས།༡༤༢༤

ཡང་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། རྣམ་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་
པའི་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་དང་། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པའི་རྟེན་
ལས་བྱུང་བར་མ་ཟད། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བྱ་ཡིན་མིན་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་རྣམས་རང་བསྐྱེད་རྣམ་པའི་རང་དང་དེ་གིས་མ་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
མདོ་ལས།^༡ འདི་ལྟ་སྟེ། མ་དག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅེས་དང་། ཀུན་
བརྒྱས་ལས།^༢ རྣམ་པའི་རྟེན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས།
དེ་རྣམས་རང་བསྐྱེད་རྣམ་པའི་རང་དང་དེ་གིས་མ་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
ནི། དཔེར་ན་མ་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་ཡང་།
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མི་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རང་རྒྱ་ལས་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག །རང་གི་ཆ་ཤས་
ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་
རྟག་པ་དོན་གཅིག

ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རང་གི་དེ་གཉིས།
རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༩མདོ་སྟེ་ཆོ་བཙམ་ལྷན་འདས།ས་ཁུ་ལྷང་བའི་མདོ། ༣༡༥༡༥

^༢ བསྐྱེན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༤མེས་ཅན་འུ་འཕགས་པ་རྟོགས་མེད།ཀུན་བརྒྱས། ༡༤༥

དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་སོགས་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
ལྟ་བུ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གང་ཞིག། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་
པ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་
དོ། རང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྲེན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དང་། རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད།

གསུམ་པ་སྐྱབ་བཤད་པ་ནི། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཆོས་
ཅན་ཁྱོད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བརྟེན་པའམ།
འཕྲད་པའམ། ལྟོས་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱད་དོད་པ་ཉི་མི་ཉི་ས་མུད་སྟ་ཞེས་
འབྱུང་བའི་པ་ཉི་མི་ཉི་བརྟེན་པ་དང་། འཕྲད་པ་དང་། ལྟོས་པ་ལ་འཇུག་
ལ། ས་མུད་སྟ་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱ་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱུས་ན་ཤེས་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་ལ། སྐྱད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ཕྱགས། གནས་སྐབས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ཕྱགས། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་
ཕྱགས། རང་ཕྱགས་བཞག་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རང་སྤྱི་ཁ་ཅིག་ རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ། དུས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བྱུང་པ་
ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་
གཙོད་པའི་ཆེ་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། མ་རིག་

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དབྱེད། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྦྱགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་^༡ དེ་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པར་
རིག་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་
དེ། མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ལ་ཡོད་
པའི་དབང་པོ་དུག་པོ་དེ་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་འདུས་
པ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། རིག་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ།
ཚོར་བ་དེ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། སྲིད་པ་དེ་
དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དེ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་སྦྱེས་པ་སྦྱེ་
བའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་སྦྱིན་པ་གས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་ཞིག་པ་
ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སྐད་
ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་
ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་གནས་སྐབས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆེ་སྡེ་མ་ནས་འདིར་འོངས། འདི་
ནས་བྱི་མར་འགོ་བའི་ཆེ་ག་སུམ་ལ་རྫོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་པོ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ཆེ་སྡེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་ལས་ཀུན་

^༡ ག་ན་ན་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ། བ་ན་ན་ཆ་གང་ཡིན་དེ།

ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་མ་རིག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་དང་། ཆེ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མངལ་
དུ་ཉིང་མཆོམས་^༡ སྐྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་
ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་བའི་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དབང་པོ་དུག་ཆང་བར་མ་དོད་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དབང་པོ་དུག་
ཆང་བར་དོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མིག་དབང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་
ཤེས་སོགས་ཀྱིས་^༢ རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་མི་རྒྱས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ། ཡུལ་དབང་
ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་རྒྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།
ཆོར་བ་བདེ་སྐྱུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་
མི་རྒྱས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་རིག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ། དེ་ཤེས་རྒྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འཁྲིག་པ་སྤྱོད་མི་རྒྱས་པ་ཚུན་
ཆད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ། འཁྲིག་པ་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། འཁྲིག་པའི་ཡུལ་བྱུང་མེད་སོགས་འཆོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་སྤོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ། འཁྲིག་པའི་ཡུལ་

^༡ ག་ན་བ་ཅ་ཉིང་འཆོམས། བ་ན་བ་ཆ་ཉིང་འཆོམས། ཏ་ན་བ་ཅ་འཆོམས།

^༢ ག་ན་བ་ཆ་གྱི་བ་ན་བ་པ་གྱི།

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ཕྱད་མེད་སོགས་འཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྟེ་བ་ཕྱི་མར་
འགོ་བའི་ལས་གུན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་ལྔ་
པོ་དེ། ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། སྟེ་བ་ཕྱི་མར་འགོ་བའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་ལྔ་པོ་དེ། སྟེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། སྟེ་བ་ཕྱི་མར་
མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་ལྔ་པོ་དེ་
སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། སྟེ་བ་ཕྱི་མར་མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་བའི་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འབྲིག་པ་སྟོད་མི་རུས་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཕྱད་པོ་ལྔ་པོ་དེ། ཤ་ཤེད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཆེ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་ལས་གུན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་ལྔ་ག་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པའི་
རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེའི་གནས་སྐབས་ན་མ་རིག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆན་
བྱིས་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་བྱོན་པ་ལ་
རྒྱལ་པོ་བྱོན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས།¹ མ་
རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི། །རྣམ་
ཤེས་མཆམས་སྟོར་ཕྱད་པོ་ཡིན། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་པན་ཆད། །སྟེ་
མཆེད་བྱུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། །རིག་པ་
བདེ་སྐྱུག་ལ་སོགས་ཀྱི། །རྒྱ་ཤེས་རུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཆོར་འབྲིག་ཚུན་
ཆད་སྟེད་པ་ནི། །འོངས་སྟོད་འབྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི། །ཉེ་བར་ལེན་པ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ² འམཛོན་པ་གྲུ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༩༦༠

ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས། རོབ་པར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་རྒྱལ་པའི། དེ་སྤྱོད་འབྲས་
བྱ་འབྲུང་འབྲུར་^༡ པའི། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཉིང་མཚམས་
སྤྱོར་བ་སྦྱེ་བ་ཡིན། །ཆོར་བའི་བར་ནི་ཆ་ཤི་ཡིན། །འདི་ནི་གནས་
སྐབས་པར་^༢ འདོད་ལོ། །གཙུག་པོའི་བྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱུགས། །ཞེས་
གསུངས།

དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཉིས་
སྤྱ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་སྤྱ་མ་ནས་འདིར་ཡོང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་
དང་། འདི་ནས་བྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སྤྱ་འདུ་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས། ཆེ་
སྤྱ་མ་ནས་འདིར་ཡོང་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ལྷ་པོ་དེ།
ཆེ་སྤྱ་མ་ནས་འདིར་ཡོངས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། སྤྱོད་ལན་སྤྱོད་པ་གསུམ་
པོ་དེ། ཆེ་འདི་ནས་བྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་། སྦྱེ་ཆ་གཉིས་པོ་དེ་འདི་ནས་
བྱི་མར་འགྲོ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་
བྱིད་བང་གིས་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་
རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་རྒྱ་འབྲས་
ཆར་རེའམ། སྤྱོད་ལེན་སྤྱོད་པ་གསུམ་རྒྱ་དང་། སྦྱེ་ཆ་གཉིས་འབྲས་བྱར་
བྱས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་གིས་ཆོག་

^༡ ག་ཅན་༩་འབྲུང་རྒྱར་བའི་པ་ཅན་འབྲུང་འབྲུར་བའི།

^༢ ག་ཅན་༢་པར། པ་ཅན་༣་བར།

པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་^༡ རང་འབྲས་རྣམ་སྟོན་རྣམ་
ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འབྲེན་པ་ཡང་སྟེད་ལེན་སྟེད་པ་གསུམ་ལ་རག་
མ་ལས། སྟེད་ལེན་སྟེད་པ་གསུམ་ཀྱིས་^༢ རང་འབྲས་རྣམ་སྟོན་སྟེ་ག་
གཉིས་འབྲེན་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་ལ་རག་མ་ལས་
པའི་བྱུང་རོ། །

དེས་ན་ཆེ་སྒྲ་མ་ནས་འདིར་འོངས། འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགོ་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་སྒྲ་མའི་སྒྲ་མ་ནས་སྒྲ་མར་འོངས། སྒྲ་མ་ནས་འདིར་སྤྱི་
བ་སྒྲངས་པའི་སྟེད་ལེན་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྲལ། དེའི་ནང་
ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འདྲ་བྱེད་^༣ ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་སྒྲ་མའི་སྒྲ་མ་ནས་
སྒྲ་མར་འོངས། སྒྲ་མ་ནས་འདིར་སྤྱི་བ་སྒྲངས་པའི་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པས་བྲལ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
ན། ཆེ་སྒྲ་མའི་སྒྲ་མ་ནས་སྒྲ་མར་འོངས། སྒྲ་མ་ནས་འདིར་སྤྱི་བ་སྒྲངས་
པའི་སྤྱི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྲལ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་
གཞུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འབྲེལ་ག་
ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྲལ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟེད་ལེན་གང་

^༡ ག་ལ་བ་འ་གཉིས་ཀྱི། བ་ལ་བ་གཉིས་ཀྱི།

^༢ ག་ལ་བ་ལ་གསུམ་ཀྱི། བ་ལ་ལ་ཀ་ཀ་གསུམ་ཀྱི།

^༣ ག་ལ་བ་ལ་ཀྱིས། བ་ལ་ལ་ཀ་ཀ་ཀྱིས།

རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགྲོ་སྤྱི་མ་ནས་ཡང་སྤྱི་
མར་སྤྱི་བ་སྦྲངས་པའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་
ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགྲོ་
སྤྱི་མ་ནས་ཡང་སྤྱི་མར་སྤྱི་བ་སྦྲངས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་
ཁྱབ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་འདི་ནས་སྤྱི་
མར་འགྲོ་སྤྱི་མ་ནས་ཡང་སྤྱི་མར་སྤྱི་བ་སྦྲངས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆེ་
འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགྲོ་ སྤྱི་མ་ནས་ཡང་སྤྱི་མར་སྤྱི་བ་སྦྲངས་པའི་མིང་
གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་
དབྱེ་ན། བརྩུ་བྱ་ཏུ་འགྱུར། བསྐྱུ་ན་བརྩུ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་
དབྱེ་ན་བརྩུ་བྱ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་འབྲས་
བུ་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ལྷ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། འདི་ནས་སྤྱི་
མར་འགྲོ་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱི་རྣམ་ཤེས་པོ་དེ་ལ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་
བར་ལྷ་ཡོད། ཆེ་འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ལ་སྤྱི་
ལེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཆེ་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱ་མ་རིག་
པ་དེ་ལ་སྤྱི་ལེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། ཆེ་སྤྱི་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱ་
དེ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་དེ་ལ་ལྷ། ཆེ་འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་
གསུམ། འབྲས་བུ་དེ་ལ་ལྷ་སྟེ་བརྩུ་བྱ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །བསྐྱུ་ན་

བརྒྱད་དུ་འདུ་སྟེ། ཆེ་འདི་ནས་བྱི་མར་འགོ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་
སུ་འདུ་བ་བཞིན་དུ། ཆེ་སྤྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་
ནས་ཆོར་བའི་བར་ལྷ་པོ་དེ་ཡང་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། ཆེ་སྤྲ་མ་ནས་
འདིར་འོང་བའི་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཤུར་འདུ་བ་བཞིན་དུ། ཆེ་
འདི་ནས་བྱི་མར་འགོ་བའི་རྒྱ་སྟེང་ལོན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་གཅིག་
ཤུར་འདུ་བས། ཆེ་འདི་ནས་བྱི་མར་འགོ་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དེ་
ལ་གཉིས། ཆེ་སྤྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དེ་
ལ་ཡང་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་ན་བརྒྱད་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་མཛོད་ལས།^༡ གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྐྱུས་པ། །བར་མའི་རྗེས་
སུ་དབག་པ་ལས། །ཞེས་བཤད། ཆེ་སྤྲ་མ་ནས་འདིར་འོངས། འདི་ནས་བྱི་
མར་འགོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་རྫོགས་ཚུ་ལ་ཡོད་དེ།
མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཆེ་སྤྲ་མ་ལ་རྫོགས། རྣམ་ཤེས་ནས་སྟོན་
བའི་བར་བརྒྱད་པོ་དེ་ཆེ་བར་པ་ལ་རྫོགས། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་པོ་ཆེ་གསུམ་
པ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་མཛོད་ལས།^༢ སྟོན་དང་བྱི་
མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྷན་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སུང་པོ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ^༢ མཛོད་པ་གྲ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད། ༡༢/༡༠

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ^༢ མཛོད་པ་གྲ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད། ༡༦/༡༤

ལྷའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས་ནི། མདོ་
སེམས་གཉིས་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་ལ། དེ་དང་འདུས་
བྱས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག་འདུས་བྱས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འབྲེལ་བ་
ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། མདོ་
སེམས་གཉིས་གྱི་ལུགས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་
ཁྲབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་ཟ་ཏི་ཨི་ཏི་ས་མུད་སྟ་ཏ་ཞེས་འབྲུང་བའི་
‘ཟ་ཏི་ཨི་ཏི་ཞེས་པ་མུད་པ་ལ་འབྲུག་ལ། མུད་པའི་དོན་ཡང་རྒྱ་རྟེན་དང་
མུད་པ་དང་། ས་མུད་སྟ་ཏ་ཞེས་པ་འབྲུང་བ་ལ་འབྲུག་ཅིང་འབྲུང་བའི་
དོན་ཡང་། རྒྱེས་པ་ལ་འདོད་དོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། སེམས་ཅམ་བས་
རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་
འདུས་མ་བྱས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་རྣམ་བུ་གི་རྟེན་
འབྲེལ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འོན། དེས་གཞུགས་ཡིན་ན་
འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་འདུས་མ་བྱས་
གྱི་གཞུགས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་ཆོས་ཉིད་གྱི་གཞུགས། ཀུན་

༡ ག་ཡ་བ་ཡ་བའི། བ་ཙ་ན་ཙ་བའི།

༢ བ་ཡ་བ་ཡ་སྟེ། བ་ཙ་ན་ཙ་སྟེ།

རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ།

བརྟགས་ཀྱི་གཟུགས། རྣམ་བཅུགས་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པས་སྐབ་པར་ཐལ། དེས་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་ན།
དེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པས་སྐབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། ལམ་བཤེན་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། རྟེན་འབྲེལ་གང་
ཞིག །རྣམ་བྱང་བཤེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད་པ་དང་།
མདོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་ལུ་ལྟང་བའི་མདོ་ལས།¹དག་
སྟོང་དག་སྐྱུས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་
ངོ། །སྐྱུས་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར། འདི་སྐྱེ་སྟེ། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་དང་
གཟུགས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག །སྐྱེ་མཆེད་

¹ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༩མདོ་སྟེ་ཆོ་བཙུན་འདས་ས་ལུ་ལྟང་བའི་མདོ། ༣༡༥༡༡

རྒྱལ་གི་རྒྱུན་གྱིས་^༡རེག་པ། རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་^༡ཆོར་པ། ཆོར་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟེང་པ། སྟེང་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལེན་པ། ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟོང་པ། སྟོང་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་པ། སྐྱེ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁ་ཤི་དང་། སྤང་ན་དང་། སྟེ་སྤྲལ་ས་འདོན་པ་དང་། སྤྲལ་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲལ་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །

དེ་ལ་མ་རེག་པ་འགགས་པས་འདྲ་བྱེད་འགག། འདྲ་བྱེད་འགགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པས་མིང་དང་གཟུགས་འགག། མིང་དང་གཟུགས་འགགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་འགག། སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་འགགས་པས་རེག་པ་འགག། རེག་པ་འགགས་པས་ཆོར་བ་འགག། ཆོར་བ་འགགས་པས་སྟེང་པ་འགག། སྟེང་པ་འགགས་པས་ལེན་པ་འགག། ལེན་པ་འགགས་པས་སྟོང་པ་འགག། སྟོང་པ་འགགས་པས་སྐྱེ་བ་འགག། སྐྱེ་བ་འགགས་པས་ཁ་ཤི་འགག། ཁ་ཤི་འགགས་པས་སྤང་ན་དང་། སྟེ་སྤྲལ་ས་འདོན་པ་དང་། སྤྲལ་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲལ་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འགག་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

^༡ ག་ཅ་ན་ལ་གྱི་པ་ཅ་བ་ཤ་གྱི།

^༢ ག་ཅ་ན་ལ་གྱི་པ་ཅ་བ་ཤ་གྱི།

གཉིས་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མདོའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ། གུན་
ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི།
སྤྲུལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས། ཞེས་པ་ནས། སངས་
རྒྱུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་དེ་
བསྟན་ནས། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅས་པ་ནས། སྤྲུག་
བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་དེ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ལྷགས་ལྡོག་དེ་ལྷགས་ལ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་མ་རིག་
པ་འགགས་པས། ཞེས་པ་ནས། འབའ་ཞིག་པ་འདི་འགག་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་དེ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ལྷགས་ལྡོག་དེ་ལྷགས་ལ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་ལ་མོངས་པའི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་མོངས་པ་དེ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་
ཡང་། ས་^༡ ལྷ་ལྡང་པའི་མདོའི་འབྲེལ་པ་ལས། ^༢གང་དག་འཁོར་བར་འཇུག་
པ་དང་ལྡོག་པ་ལ་མོངས་པ་རྣམས་མོངས་པ་དེ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར།
ལྷགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷགས་སུ་མི་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་གུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལས་བརྒྱུ་ཉེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་

^༡ ག་ལ་པ་པ་སྤྱ། བ་པ་པ་པ་སྤྱ།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤་མདོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་བ་དོན་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ། སྤྱ་ལྡང་པའི་མདོའི་འབྲེལ་པ། ༣༡༩༡

པར་འབྱུང་བ་འདི་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་^༡ གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་བཤད་
པ་ལ། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད། སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ། གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ། བྱངས་
ངེས་པའི་ཚུལ། རྟེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས། ཆེ་དུ་ལ་
རྩོགས་བཤད་པ། ས་མཆོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག། རི་ལྗང་སྒོམ་པའི་ཚུལ།
དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་དང་བཅུ།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྟེན་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་
གང་ཞིག །སྟུག་གུན་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་
རྟེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེར་
ཐལ། སྟུག་བསྟུས་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཞན་དུ་བསྟུབས་ཟེན།
ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱབ་
སྟེ། རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། རང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་
ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ། རང་
གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ལྟག་བཅས་བྱུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟུག་བསྟུས་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ།

^༡ མ་དག་གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། གོང་དུ་བཞགས་ན་གཉིས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ།

འདོད་ན། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུག་ཉིས་པོ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དག་བཙམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས།¹ དག་བཙམ་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་
སྤངས་ཤེས། །ཐམས་གསུམ་ན་སྦྱོང་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ལྷག་བཙམ་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་
དག་བཙམ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་གོ། །

རང་ཕྱགས་ནི། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྟེན་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གང་
ཞིག །སྤྱུག་ཀུན་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་འཁོར་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་ཉིད།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།
བསྟུ་བ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་ཅ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་སྤྱུག་
ཀུན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བརྩུག་ཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནས། སྤྱི་འོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་བརྩུག་ཉིས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2 ཤེམས་ཅན་ཆོ་ཆོའཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས། ༤༥༢༡ ན

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉིང་ལག་གི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། མ་
རིག་པའི་རྟོན་འབྲེལ་དེ་ལ་ཡང་འཕེན་བྱེད་དག་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་དག་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་
པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་དེ་ལ་ཡང་འདོད་པའི་བདེ་འབྲེལ་
རྣམས་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། ངན་འབྲེལ་རྣམས་
སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། ཁམས་གོང་
མའི་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མི་གཡོ་བའི་ལས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་
ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། མ་རིག་པ་ནས། སྐལ་ཤིང་བར་
བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་
ཅིག་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ། མ་
རིག་པའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་ཡིན་
པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། གཙོ་
སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་
སེམས་བྱུང་དེ། མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་
མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
བྱུང་སྟེ། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྒྱས་ལས།¹འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་
ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དུག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་
རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་
པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡིན་ན་ཡང་།
ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཡིད་
ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་
ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འབྱུང་དོ། །ཡང་
ཁ་ཅིག །རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ཚོངས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ² སེམས་ཅན་གྱི་འགལ་ཁེད་ཀུན་བརྒྱས། ༢༡ ནྟ

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་དེ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོངས་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་སྒྲམ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་
བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས།^༡རིག་པའི་མི་མ་ཐུན་
སྟོགས་ཕྱིར་དང། །སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་^༢དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ལོག་པར་
དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་རིག་པ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་སྒྲམ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་ཅེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་དེ་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅ་ཉོན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅ་ཉོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་
མཆོམས་ལ། འཛིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཅ་ཉོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུལ་ངེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༧་ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༥༩༩༡

^༢ ག་པ་ན་པ་ཀྱིས། པ་༤་བ་༡་གྱི།

ཕྱིར་ཉེ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅ་ཉོན་ཡིན་པར་ཐལ་^༡། ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཉིས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །འཛིག་ཆོག་ས་
ལྟ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིག་སྟེ་དེ་ལས་ཆགས། །དེ་ལས་ཞེ་སྒང་ལ་
སོགས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཆན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་ཕྱིན་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་
ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་
བསྐྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་མེད་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན་སྟེ།

ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་
དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་

^༡ ག་པ་ན་ཡིན་པར་ཐལ་པ་ལ་པ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

^༢ བསྐྱན་འབྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༤་ཆད་མ་ཅི་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༥་༤༡༩

ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐངས་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐངས་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐངས་ཏེ་ལས་གསོག་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
ཅིག །འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྒྲིན་འཕེན་
པ་ཁ་ཅིག །ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱེདའི་ཕྱིར། ཉགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་
བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། དད་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བའི་རྩ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དགེ་རྩ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགེ་བའི་བྱེད་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིན་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱེདའི་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་ངེས་

རྣམ་འབྱེད་ལས།^༡ ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཞེད་པའི་དབྱ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྡོག་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མི་ལྡོག་པ་མིན་པས། འཁོར་བའི་གཞི་མཐར་གཏུགས་པ་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་སེམས་ཅམ་པས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། དེའི་ཐད་ཀྱི་བྱང་པེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་བྱེད་པར་བཞེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

^༡ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་ལོ། ༡༡༡

^༢ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་ལོ། ༡༡༢

པར་ཐལ། བྱོད་འཁོར་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
བྱུང་། ཉག་སྤོང་གྲུབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གཞི་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཁོར་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཁོར་བའི་
རྩ་བ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་འཁོར་བའི་
རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོངས་ཅན་གྱི་མ་དེག་པ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉག་སྤོང་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྤང་བའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འཁོར་
བ་སྤངས་པ་དང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ།
འཁོར་བ་སྤངས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉག་སྤོང་
ཁས། འདོད་ན། ལྷག་བསྐྱེད་སྤངས་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་སྤངས་
པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་
བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཅ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལས་སྤ་
བར་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་
བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ།
དག་བཙུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེད་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ལན་གྱིས་བརྗོད་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་དེ། འཁོར་བའི་ཅ་བ་ལ་འཛིན་སྤངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡང་འཁོར་བའི་ཅ་བ་ཡིན།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་འཁོར་བའི་ཅ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འཇུག་པའི་རྟེན་ཆེན་ལས། འཁོར་བའི་ཅ་བ་ལ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་

⁹ སྤྱ་འབྲུམ་དབར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་ག་འཇུག་པའི་རྟེན་ཆེན་༤༥༡

དོན་ནི། འདྲིན་སྤངས་འགལ་བའི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་མི་མ་སྤུན་པ་
གཉིས་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་
བརྟགས་མེད། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཀུན་བརྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས།
‘སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ནི་སྤྲོ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་དེ་དག་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པས། འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ངེས་
པ་དམིགས་ཕྱིད་པར་རྟེན་བ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་དུ་^༡གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་བརྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་
ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། ^༢རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་སྟེ།
གང་ཡང་རིལ་གྱིས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རང་

^༡ སྤྱོ་འབུམ་དཔར་མ།གསུང་འབུམ་པ།རྩི་ཅོང་ཁ་པ།ལམ་རིམ།༤༡༡

^༢ ག་༡༠ན་༤་མཐོང་སྤངས་སུ།བ་༡༡་བ་༤་མཐོང་སྤངས་སུ།

^༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ^༤སེམས་ཅན་ཆོ་འཕགས་པ་ཞོགས་མེད།རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས།༤༡༩

སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོངས་པའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པ་དེ། ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་འབྲས་
ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀུན་
ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན་ནང་འགལ་
ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡང་ཡིན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་དགེ་བ་སྦྱོང་བ་ལས་འབྲས་
བྱ་བ་དེ་བ་མི་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་སྒྲོངས་པ་ཡང་ཡིན། ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་
དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་དགེ་བ་སྦྱོང་བ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་བ་མི་འབྱུང་བར་འཛིན་
པའི་སེམས་བྱུང་སྒྲོངས་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོངས་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་
པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ཉོགས་
པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་

ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྒྱ་དགེ་བ་སྤྱོད་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་བ་
འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལས་འབྲས་ལ་སྔོངས་
པའི་མ་རིག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྔོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་གསེར་སྤང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་
སྤང་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ། རོན་གསང་རྣམ་བཤད་པ་ན་རེ། དེ་མཐོང་སྤང་
ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྒྲོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་བྱ་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་བྱ་རི་དྲགས་
སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་རྒྱ་མི་དགེ་
བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ངན་སོང་བའི་གཟུགས་
ཕྱང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་བྱ་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་
སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། རྟགས་བྱལ་སྟེ། དེའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་
པའི་ངན་སོང་བའི་ཕྱང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ག་མཐོང་སྤང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ངན་སོང་བའི་ཕྱང་སོ་
དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བར་

¹ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ² ༤ སེམས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱན་བརྟུས། ༡༤༦

བལྟོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་གཟུགས་
ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །ངན་སོང་བའི་ལུང་སོ་དང་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྤང་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་
ཟེར་ན། ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་
སོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཐོང་སྤང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་དོན་
འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ངན་སོང་བའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ངར་འཛིན་
ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་
དུ་གྲུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་མཐོང་སྤང་དུ་གྲུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་སུ་གྲུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཤེས་སྤྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་མཐོང་
སྤང་ཤེས་སྤྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོན་ནི། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྲུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་སྤང་གང་
ཞིག །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འབྱོར་
པའི་སྦྱོང་པའི་ས་ལས།¹ རྒྱན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤེ་

¹ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥མེས་ཙམ་ཆོ།འཕགས་པ་ཐོགས་མེད།རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས།༤༥༩༤

ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་སྟེ། གང་ཡང་རིལ་གྱིས་སྤངས་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་ཐ་དད་
དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་
པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
ཁྱོད་རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་
པར་ཐལ་སོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་དེའི་རྒྱད་ལ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་རྒྱད་
ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་
སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་
དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་
གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་ཁྱབ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁྱོད་
རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱན་ཞུགས་ཁྱོད་དང་རྒྱད་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་དུ་འདོད་ན། རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་
གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
མ་རིག་པ་ཡིན་ན། གློམ་སྤང་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་འཁོར་
ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་། དེ་ལ་སྒྲིན་འཕེན་པ་ཁ་
ཅིག །དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཐོང་སྤང་
གི་གཞི་མ་སྤུན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གློམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་དང་མཐོང་སྤང་གི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་
སྤངས་པའི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྒྲིད་པའི་སའི་ལུང་དེའི་
བསྟན་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་དང་མཐོང་སྤང་གི་གཞི་མ་སྤུན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གློམ་སྤང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། གློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་འབྱུང། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་དང་མཐོང་སྤང་གི་གཞི་
མ་སྤུན་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཉགས་དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིན་ནི། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཐོང་སྤང་གི་གཞི་མ་སྤུན་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་གློམ་སྤང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་དང་མཐོང་སྤང་གི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱན་ཞུགས་

༡ ག་༡༡་བ་༥་མི་འཐད་དེ། བ་༡༩་ན་༡་མི་འཐད།

ཀྱིས་སྤངས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་རྒྱལ་འབྲོར་སྤྱོད་པའི་ས་
ལས་^༡ རྒྱན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤེ་ན། ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་།དག་བར་གྱུར་
པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། མི་
དག་བར་གྱུར་པའི་དེ་འདྲ་གཉིས་སུ་ཡོད། ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་
འདྲ་མེད་ཟེར་ཞིང་། དག་བར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་དག་བའི་
ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དག་བར་གྱུར་
པའི་དེ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་
གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། མཛོད་ལས། ^༢གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་
བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༥ སེམས་ཅན་ཆོ། འཕགས་པ་ཚོགས་མེད། རྒྱལ་འབྲོར་སྤྱོད་པའི་ས། ༤༥༩ ལ

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༥མཛོད་པ་ཀུ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།མཛོད། ༣༡༤

ལུང་མ་བསྟན་མེད་པར་ཐལ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱང་མེད། དེ་འདྲའི་
མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
པའི་དགོ་བའི་ལས་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་དགོ་བས་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་^༡ པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚུལ་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཁྱོད་ཀུན་སྒྲོང་གི་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཁྱོད་དགོ་བ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་སོ། །རྩ་བའི་རྟགས་ཕྱི་མ་ཡང་རིགས་
འགྲེ་ཟེར་ན། མཛོད་ལས། ^༢ རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགོ་སོགས་ལས། །རྩེས་
འཇུག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་གསུམ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་དགོ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཚུལ་
ཅན། ཁྱོད་རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚུལ་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་དེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀུན་སྒྲོང་གི་དགོ་བ་ཡིན་

^༡ ག་ཉ་བ་ན་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ། ག་ཉ་བ་ལ་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དགོ་བསྟན་མ། ^༣ མཛོད་པ་ཀུ་སྒྲོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་༡༥

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་ཀུན་ནས་སྒོང་བྱེད་ཀྱི་དགོ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱའི་ཀུན་སྒོང་དགོ་བས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་དགོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པས་སྐྱངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན།
ཁྱོད་དེས་མ་སྐྱངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཁས། དེ་ལ་ཁོང་གིས་གཟུགས་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་
མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་མོངས་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
མ་རིག་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྤྱི་མ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་མ་
གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཉོན་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འཕྲོལ་པ་ལ་བར་
དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཐེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་
ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས།¹ མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་ཡང་ཐེག་དམན་
ལ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པས། གཟུགས་འཛིན་ཇུས་ཐ་དང་དུ་བདེན་པར་
འཛིན་པ་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་དུ་འཛོག་མི་འཛོག་གཉིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་
དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས།² བདེན་པ་མཐོང་ལ་
འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །མཁས་པ་ཁ་
ཅིག །འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་
ཀྱང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
དེ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། འཕགས་

¹ སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ།གསུང་འབྲས་མ།རྩེ་ཙོང་ཁ་བ།འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན། ༤༩༤

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤མདོ་སྟེ་ཆེ།སྐབ་དཔོན་བ་སྤུ་བན་རྒྱ།རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༡༩༩༡

རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་
བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།^༡འདོད་
ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བཅེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ། ལྷག་བཅས་མུང་
འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་སོ་སོའི་^༢སྟེ་
འོའི་གནས་སྐབས་སུ་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུབ་སྟེ།
རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པའི་བསྟན་དོན་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ངན་འགྲེའི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན།
དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟེག་ལྟ་མི་དག་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དག་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདག་གི་སྒྲ་མ་མཁས་པའི་དབང་སོ་ཁ་ཅིག །འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟེན་
ལ་གནས་གཙང་དུ་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༧ཆད་མ་ཅེ།དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས།རྣམ་འགྲེལ།༡༩༧༤

^༢ ག་༡༣་བ་༣་སོ་སོ་སྟེ་འོའི་བ་༡༥་བ་༣་སོ་སོ་སྟེ་འོའི་

ཕྱིར་ཉེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སོ་
སྐྱེའི་རྟེན་ལ་གནས་གཙང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ལ་བསམ་གཏན་
བྱེད་པོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གནས་
གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་སྟེལ་སྟོམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།
།ཞེས་གསུངས། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །སྟོན་མེད་དེ། གནས་གཙང་དུ་
སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན། གནས་
གཙང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་བྱེད་ཕྱིར་མི་འོང་ཁ་ཅིག་སྟོན་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་
བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་
ཉིད་བསམ་གཏན་བྱེད་སྟེལ་སྟོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙང་དུ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གནས་
གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གནས་གཙང་
དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྒོར་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་

འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་
བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་གྱི་
རྣམ་རིག་ཡོད་པར་ཐལ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་གསལ་^༡ ཁས། གཞན་ཡང་།
གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ནས་
ཤི་འཛོམས་ཏེ་བསམ་གཏན་བཞི་བར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ་ན། མ་རིག་པ་བསམ་
གཏན་གསུམ་པའི་སར་གཏོགས། ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་བསམ་གཏན་
བཞི་བའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར་མ་བྱུང་
སྟེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གསོག་པ་མེད།
ཅས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་
སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་
བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་པའི་ཀུན་སྟོང་ཡོད་

^༡ ག་ཉ་ན་ན་རྟགས་གསལ་ཁས། བ་ཉ་བ་ན་རྟགས་གསལ་ཁས།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་ཁས། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་
ཀྱི་སྒེལ་སྒོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་
འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསགས་པ་ན་གནས་གཙང་
དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པར་སོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེར་སྐྱེ་བ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། གནས་གཙང་
དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཁོ་ན་ཅེ། མཛོད་
འབྲེལ་ལས།¹ ཏྲ་ཏྲ་མས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བོང་བུ་ཏྲ་མས་ཀྱི་ནང་
དུ་ལོ། ཁྱེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཏར་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་དེ་བོང་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། བོང་བུར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
བོང་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་སྒོན་དུ་མ་སོང་བར་བོང་བུར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་
བྱལ། འདོད་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་
སྒོན་དུ་མ་སོང་བར་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

¹ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ² ལམ་ལོན་པ་ལྟ་སྒོམ་དཔེ་ན་དེའི་གཉེན། མཛོད་འབྲེལ་དོན་གསལ། ༢༤༡༥

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས།^༡ རྣམ་རྒྱུས་ཀྱི་གང་ཡིན་པ་དེད་མོ་
རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་དུ་སྐྱེ་
འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དེད་མོར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲིད་ལེན་གཉིས་
གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེད་མོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེད་མོར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བར་
དེད་མོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ།
འདོད་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་སྡོན་དུ་མ་
སོང་བར་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་བྱལ་
མཆོམས་ལ། ཉའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བོང་བུའི་དེ་གཉིས་འགལ་
བར་ཐལ། མ་བྱལ་མཆོམས་དང་བོ་ལ་བྱལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྣམ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་ལ་བོང་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲིད་
ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོང་བུའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་
ཉིད་ལ་བོང་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་བོང་བུར་སྐྱེ་བ་སྦངས་པའི་བོང་བུའི་མིང་གཟུགས་ནས་
ཆོར་བའི་བར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གང་རུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་གྱིས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བོང་བུའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་རྟེན་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ འཕོམ་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་གཉིན། མཛོད་འབྲེལ་རྟོན་གསལ། ༢༤༡༩

འབྲེལ་གང་རྒྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་བོང་བྱའི་མིང་ག་ཟུགས་
ནས་ཆོར་བའི་བར་གང་རྒྱང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། དེའི་ཆེ་བོང་བྱའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། ཉིའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བོང་བྱའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །གསལ་བ་ཁས།

ཡང་ཁ་ཅིག །འཇིག་ལྷ་དེ་དེ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་དང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་དོན་
གཅིག །ས་མཆུངས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ས་གང་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ་སྤིང་ཅེར་སྐྱེ་
བ་དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་
མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་ལྷ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། དེ་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཕྱི་མ་ཁས།
དང་པོ་དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་

ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད། འཁོར་བའི་
ཅ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་
རིག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་
བསྐྱུས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འདོད་ཉོན་
སྤངས་^༡པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྲིད་ཅེ་
སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ས་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། མ་
རིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་
ཤིང། རང་ལུགས་ལའང་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མ་རིག་པ་སྦྱིའི་ནམ་གཞག་
བཤད་པ། སྐབས་འདིའི་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྦྱིར་མ་རིག་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་འདོད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བས་མཛའ་བ་བཀག་ཅུ་ལ་མི་མཛའ་བ་དང་། བདེན་པ་
བཀག་ཅུ་ལ་རྩལ་ཆོག་ཏུ་མི་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། རིག་པ་བཀག་ཅུ་ལ་
མ་རིག་པར་མི་འཛོག་པས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རྫོངས་པ་ཅིག་ལ་མ་རིག་པར་འཛོག་ལ། རིག་པ་

^༡ ག་ཏལ་བ་ཏ་སྤང་བའི་བ་ཏལ་ན་ཅ་སྤངས་པའི།

ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དགེ་བ་བརྩུག་ཅིག་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཉི་མུག་
མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་བརྟེན་པས། དེའི་འགལ་ཁྲ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་
གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་མ་རིག་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྟ་དང་མ་
རིག་པ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་ཏེ། མ་རིག་པ་དེ་རང་ཡུལ་ལ་
མོངས་པའི་རྣམ་པས་འབྱུག་ལ། དཔྱེད་པའི་རྣམ་པས་མི་འབྱུག །འཛིག་
ལྟ་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་རང་ཡུལ་ལ་དཔྱེད་པའི་རྣམ་པས་འབྱུག་པའི་ཕྱིར།
དེ་གཉིས་འགལ་བ་ལུང་གིས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། ལུང་ལས། འཛིག་ཚོགས་ལ་
ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་མཛོད་ལས།^༡ མ་རིག་མི་
མཛོད་རྩོན་སོགས་བཞིན། །ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཚིག་ཕྱིར་འགལ་ཏེ། །ཤེས་
རབ་རན་པའོ་མིན་ལྟའི་ཕྱིར། །ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར། །ཤེས་
རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདོ་སྡེ་པས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་མ་རིག་པར་འདོད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་
ལས།^༢ རིག་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས། དེས་འཛིག་
ལྟ་མ་རིག་པར་ཡང་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས།^༣ ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

^༡ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མཛོད་བཀུ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད། ༡༥ ༡༩

^༢ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༥ ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༥༡༩ ༡༩

^༣ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༥ ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༥༡༩ ༡༩

དེས་ན་གྲེ་མ་དེ་གཉིས་ཀས་མ་རིག་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་སྟོན་སྒྲིམ་
 གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་སྤྱ་བས་འཛིག་ལྟ་ལ་ཀུན་བརྟགས་
 གྲིས་བྲབ་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྒྲིམ་ལྟ་ག་ཀུན་བརྟགས་སུ་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ལྷགས་གྲིས་¹འཛིག་ལྟ་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ཡུལ་ལ་མོངས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་སེམས་
 བྱུང་མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་སྒྲིམ་དབྱེ་ན། ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད། ཉོན་
 གྱི་སྟོན་སྒྲིམ་དབྱེ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་གསུམ་དུ་ཡོད། གཉིན་
 པོའི་སྟོན་སྒྲིམ་དབྱེ་ན། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་སྟོན་སྤང་དུ་
 གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད། དམིགས་པའི་སྟོན་སྒྲིམ་དབྱེ་ན། ལས་འབྲས་ལ་
 མོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོངས་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད།
 འཛིན་སྤངས་གྱི་སྟོན་སྒྲིམ་དབྱེ་ན། ལོག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་།

༡ ག་༡༩ན་༣་གྱི་པ་༡༩ན་༡་གྱི་

དེ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད། བདག་རྟེན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན།
དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་
དོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབས་འདིའི་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད།
དབྱེ་བ། རོ་བོ་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་
རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་
གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རྟེན་
གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་གསུམ་དུ་
ཡོད། གཉེན་པོའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་
གཉིས་ཡོད། དེ་དང་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག །དེ་དང་འཁོར་བའི་
རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་
ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟེ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ།
གཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པའི་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའི་སྟེ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྟེན་ཞུགས་གྱིས་སྤངས་པའི་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི།
ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་པའི་རྒྱད་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་

པའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེས་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཚོངས་པའི་ཡན་ལག་
བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་མེད་དེ། ཡན་ལག་བཙུ་
ག་ཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་
པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བརྟུས་ལས།^༡ཚོངས་པ་
ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་ཚོངས་པའི་དེ་དང་། དེ་
ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཚོངས་པའོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་ཚོངས་པས་ནི།
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ལ་ཚོངས་པས་ནི། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལམ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། འབྲས་
བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་ཚོངས་པས་ནི་ཞེས་པས་ལས་འབྲས་ལ་ཚོངས་པའི་
མ་རིག་པ་དེས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྨོང་བྱེད་
པར་བསྟན་པ་ཅི་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྒྱུ་ཀུན་སྨོང་བྱེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་ལུང་ཕྱི་མ་དེས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེས།
བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྨོང་བྱེད་པར་བསྟན་
པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྨོང་ཡིན་ན་ལས་
དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་དགོས། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ ༤ སེམས་ཅི་མ་རི། འབགས་པ་ཐོག་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༡^༢ ༡༥

ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གང་རུང་ཡིན་ན། དགེ་བ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ངོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་དགེ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱང་མ་
བསྟན་ཡིན། སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་སྒྲིམ་སྤང་ཡིན། ཕྱང་པོ་ལྗེའི་
ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན། གང་ཟག་སྤེལ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་སོ་
སོའི་སྤྱེ་བོ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ། དེའི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཚུར་
མཐོང་ལྟས་བྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། ཁྱོད་མེད་ན་དེ་མེད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགག་གཞིས་
ཉ་གཤགས།

ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
ཤིང་། རང་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ།

ཉ་ ག་ཉ་ཉ་ན་ལ་དགག་གཞི་གཤགས། བ་ཕྱེད་ཉ་ལ་དགག་གཞི་གཤགས།

དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན།
 ངན་སོང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆོན་
 ཉིད་གྱི་བྱར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་
 བྱལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་འབངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཡང་སྤྲིད་བྱི་
 མ་དེ་ཁྱོད་གྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ངན་སོང་
 བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་བདེ་འགྲོའི་སྤྲིད་པའི་གཞི་
 མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་བདེ་འགྲོའི་སྤྲིད་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མ་དེག་པས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་།
 རང་གི་འཕང་^༡ བྱར་གྱུར་པའི་ཡང་སྤྲིད་བྱི་མ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས། དེའི་
 མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྦྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །ཆེ་དེ་ལ་དག་བཙུངས་པའི་
 འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོའི་རྒྱུད་གྱི་དཔྱལ་བའི་
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་སྟེ། དེ་འབྲའི་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡང་སྤྲིད་བྱི་
 མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དག་བཙུངས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་

^༡ ག་ཉ་པ་བ་ཉ་འཕངས། བ་ནུ་བ་ན་འཕངས།

འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འོན་དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དཔལ་
བའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་དང་རྟོན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
ཡང་སྲིད་བྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཡན་ལག་བརྩུག་ཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། རྟགས་གསལ་
བསྐྱབས་^༡ཟེན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤང་ཡོད་དེ།
དེར་གྱུར་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ལུས་ངག་
གི་ལས་གཟུགས་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལས་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སེམས་
བྱུང་སེམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། ^༡སེམས་

^༡ ག་༡་བ་༥བསྐྱབས། བ་༣༠བ་༤བསྐྱབས།

^༢ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡་༤ མཛོན་བ་ཀྱ། མྱོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༣༥ ་༤

བ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་
དང་།^༡ ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། །ངག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ངག་
སྒྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས།^༢ སེམས་
པའི་ལས་དང་། ཞེས་བ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^༣ རང་དང་མཚུངས་པར་
ཐུན་པའི་སེམས་སྤང་རྣམས་ལ་གཡོ་ཁྲིང་སྒྲུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་
སྤང་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ། །གཉིས་བ་ནི། སེམས་བ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཏེ། ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་བ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བས་འདོད་
བ་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཀག་ནས། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་
དང་མཉམ་ཏུ་འཇུག་པའི་སེམས་བ་ལ་བཞེད་པས་ལས་གཉིས་ཀ་སེམས་
པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་མཚམས་དེ་
ལ་ཁྲབ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་
སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་དང་གཟུགས་སྤང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དགོ་བའི་ལས་དང་གཟུགས་སྤང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད། མི་དགོ་བའི་
ལས་དང་གཟུགས་སྤང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་བ་དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགོ་བའི་

^༡ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༡༩ མཚན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༩༡༠

^༢ སྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་བ། རྩི་ཅོང་ཁ་བ། ལམ་རིམ། ༣༡༠ ༡

^༣ སྒྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་བ། རྩི་ཅོང་ཁ་བ། ལམ་རིམ། ༣༡༠ ༣

ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་བོ། །དེ་བཞིན་
དུ་མི་དགོ་བའི་ལས་དང་གཟུགས་སྤང་གི་གཞི་མ་སྤུང་ཡོད་པར་ཐལ། རྩན་
ཆོག་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མི་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་བོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དངོས་བཤད་པ་དང་།
ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རོ་བོ་གང་
ཡིན་དཔྱད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་
གཏོགས་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། རང་གི་འཕང་བྱར་བྱུར་
པའི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ། ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་བྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག་

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་བྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
དུ་བྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། དེར་བྱུར་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་
པའི་ལས་དང་། དེར་བྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། དང་
པོ་ནི། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་ཡང་
འདོད་པའི་མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། འདོད་པའི་ལྷའི་དེ་གཉིས་སུ་
ཡོད། དང་པོ་ལ་ཡང་གྲིང་བཞིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞིར་ཡོད། གཉིས་
པ་ལ་འང་འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུག་ཏུ་ཡོད། གཉིས་

བ་ནི། རན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་ཡང་རན་སོང་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད། གསུམ་བ་ནི། ཁམས་གོང་གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་དེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། གཉིས་བ་ལ་འང་གཟུགས་མེད་རིགས་བཞིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བཞིར་ཡོད་དོ། །

གསུམ་བ་དོ་པོ་གང་ཡིན་དཔྱད་བ་ནི། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་ཕྱང་པོ་ལྗེའི་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་བས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་སེམས་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་བསྟན་བ་ལ། ལས་དེ་ལ་དོ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཀུན་བཏུས་ལས།^༡ ལས་གང་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་ཏེ། ལས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་བར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་ལས་དེ་སེམས་པའི་ལས་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་བསམ་པའི་ལས་སུ་འཛོག་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།^༢ སེམས་བ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤ སེམས་ཅམ་ཇི། འཕགས་བ་ཚོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༡༥ ༣

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤ མཛོད་བ་ཀྱ། མོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༢༤ ༤

ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་དག་གི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ལས་དེ་ལ་འབྲུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད། དེ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དག་མི་དག་གང་ཡིན་གྱང་རུང་། དང་པོར་འདི་དང་འདི་བྱའོ། །ཞེས་ཐོག་མར་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་སེམས་ཤིང་། ལུས་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མ་ཐོན་པའི་སེམས་བྱང་སེམས་བ་དེ། ཡིད་གྱི་ལས་དང་། སེམས་བྱང་སེམས་བ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་ལུས་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོན་པའི་སེམས་བྱང་དེ། ལུས་དག་གི་ལས་སུ་འཛོག། །དེ་ཡང་ལུས་གྱི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འབྲུག་པའི་སེམས་བྱང་སེམས་བ་དེ་ལུས་གྱི་ལས་དང་། དག་གི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འབྲུག་པའི་སེམས་བྱང་སེམས་བ་དེ་དག་གི་ལས་སུ་འཛོག་གོ། །ལུས་གྱི་ལས་དེ་ལ་ཡང་དབྱེ་ན། རྒྱུ་དུ་ཡོད་དེ། སྒོག་གཙོད་ལ། མ་བྱིན་པར་ལེན་ལ། མི་ཚངས་པར་སྦྱོད་པའི་ལུས་གྱི་མི་དག་བའི་ལས་གསུམ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ལུས་གྱི་དག་བའི་ལས་གསུམ་སྟེ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དག་གི་ལས་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། རྩམ། བྲ་མ། ཆིག་རྩམ། དག་འབྲུལ་གྱི་དག་གི་མི་དག་བའི་ལས་བཞི་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དག་གི་དག་བའི་ལས་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་གྱི་ལས་དེ་ལ་ཡང་བརྒྱབ་སེམས། གཞོད་སེམས། འོག་ལྟ་རྒྱུ་མེད་དེ། དེ་རྒྱུ་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱུ་སྟོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་

⁹ ག་ཀྱེན་གྱི་བསྐྱེད་སྟེ། བ་ལྟ་ན་ལ་བསྐྱེད་སྟེ།

ལས།^༡ གསུམ་ལས་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང་།
ཡང་དེ་ལ་རྒྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཟག་མེད་
ཀྱི་ལས་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་གསུམ་དུ་ཡོང།
དང་པོ་ནི། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་ཡང་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། འབྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་
གསུམ་དུ་ཡོང། དང་པོ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོ་འབྱེན་རུང་ཅམ་དུ་བྱེད་པའི་
ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོ་འབྱུབ་ངེས་སུ་བྱེད་པའི་ལས་
ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཤིང་། འབྱུབ་བྱེད་
ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བྱུབ་པར་བྱས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་བདེ་སྤྱག་སོ་སོར་འབྱེན་པར་
བྱེད་པའི་ལས་ལྟ་བུ། དེས་ན་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་
བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་
བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་མི་དགེ་བས་བྱས་པ།
འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་
པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མིའི་རྟེན་ལ་ནད་མང་བ་དང་། ཆེ་མུང་བ་དང་།
ལོངས་སྤྱོད་ཆུང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི།
ལྟ་མི་པལ་ཆར་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རན་སོང་བ་པལ་ཆར་ལྟ་བུ། བཞི་པ་
ནི། རན་སོང་བའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་

^༡ བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། མཛོན་པ་ཀྱ། རྫོགས་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༣༡ ༡༩

བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལྟེན། དཔེར་ན། ལྷུ་འཛིན་ལ་མོངས་
སྟོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལ་རྣམ་སྟོན་འབྲིན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན།
མཐོང་ཆོས་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས། སྟེ་གནས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་
ལས། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས། རྣམ་སྟོན་འབྲིན་པར་མ་
ངེས་པའི་ལས་དང་བཞི་ཡོད། དང་པོ་ནི། ལས་བསགས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་རྣམ་
སྟོན་འབྲིན་པར་ངེས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལས་བསགས་པའི་
ཆེ་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་སྟོན་འབྲིན་པར་ངེས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་
པ་ནི། ལས་བསགས་པའི་ཆེ་གསུམ་པ་ནས་རྣམ་སྟོན་འབྲིན་པར་ངེས་
པའི་ལས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་གཉིས་པར་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་
བཤགས་པས་འདག་པར་ངེས་པའི་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལྟེན་དོ། །

ཡང་དེ་ལ་རྣམ་སྟོན་སྟོང་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན། བདེ་བ་སྟོང་འགྱུར་
གྱི་ལས། ལྷག་བསྐྱེད་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས། བཏང་སྟོམས་སྟོང་འགྱུར་གྱི་
ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་
སས་བསྐྱེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་
བུ་ལྟེན་དོ། །

ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་ཁམས་དང་བསམ་པའི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན།
བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་

བའི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རན་
འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འབྲུབ་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གོང་
གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འབྲུབ་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་
འབྲུབ་ཀྱི་ལས་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁམས་
གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་རྣམ་གཡོང་གིས་མི་གཡོ་བས་ན་མི་
གཡོ་བ་ཞེས་དང་། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འབྲུབ་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་
ཀྱི་ལས་དེ་རྣམ་སྟོན་ཁམས་དང་ས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བ་སྟེ་མི་འབྱེན་པའི་
རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འབྲུབ་ཀྱི་
ལས་རྣམས་གཡོ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་སྦྱིན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བཏང་བའི་
འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་གཏོང་བ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་
པར་དག་པ་དང་ལྡན་ན་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་
བའི་དབང་གིས་རན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བ་སྟེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཟག་
མེད་ཀྱི་ལས་ནི་རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་མ་
ཡིན་པར་རང་རྒྱ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཀྱན་སྟོང་གི་རྩོམ་པ་
སྤྲོའི་ལ་བྱེད། དེ་ལྟ་བུ་ནི། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
རྒྱུར་དགོས་པར་རྒྱུད་སྤྲོམ་ཅ་འགྲེལ་དུ་བཤད་དོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་དང་
ལས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲོ་

མ་ལས།^༡ ཟག་མེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས། །གཡུང་རླང་བྱིར་ན་ཆ་བ་
མེད། །ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས།^༢ དེ་འབྲུག་གཅིག་ཏུ་
ལན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་།
མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས།
སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་འདུག་པ་ལ་
སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྤངས་པར་
བཤད་པའི་བྱིར་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་གང་རླང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི། མཉམ་གཞག་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དོ། །

ཡང་^༣ དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་སྟོན་དཀར་བའི་ལས། རྣམ་སྟོན་གནག་པའི་
ལས། དཀར་ནག་འབྲེམ་མའི་ལས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། བསམ་
སྦྱོར་གཉིས་ཀ་དག་བས་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བསམ་སྦྱོར་
གཉིས་ཀ་མི་དག་བས་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བསམ་པ་དག་
བས་བྱས་ལ། སྦྱོར་བ་མི་དག་བས་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དོ། །

ཡང་དེ་ལ་^༤ དབྱེ་ན། བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས། བསགས་ལ་མ་
བྱས་པའི་ལས། བྱས་བསགས་གཉིས་ཆང་བའི་ལས། བྱས་བསགས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། སེམས་ཅམ་ཤི། བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་ཆ་མ། ༩༥༣ ་ ༡༩

^༢ སྐུ་འབྱུང་དཔར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༥༥ ་ ༡

^༣ ག་ཤོན་པ་ཡང་ལས་དེ། བ་ཤ་ན་བ་ཆ་ཡང་དེ་ལ།

^༤ ག་ཤོན་པ་ཡང་ལས་དེ་ལ། བ་ཤ་ན་བ་ཆ་ཡང་དེ།

གཉིས་ཀ་མ་ཚང་བའི་ལས་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མི་ལས་དུ་བྱས་པའི་ལས་
ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱས་ཀྱང་། གཞན་ལ་བཅོལ་བས་
འབྲུབ་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཡང་ལས་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒོམ་པའི་ལས།
སྒོམ་མིན་གྱི་ལས། བར་མའི་ལས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྒོམ་པའི་རོ་
བོར་གྱུར་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་རྒྱད་ལ་ལྡན་པ་
ན་སྒོམ་པ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། མིད་པ་རྒྱན་
ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་གང་ཟག་སུའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་
ན་བཤམ་པ་དང་བཅོན་སྤང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི་སྒོམ་པའི་རོ་
བོར་ཡང་མ་གྱུར། སྒོམ་མིན་གྱི་རོ་བོར་ཡང་མ་གྱུར་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་
བྱེད། དཔེར་ན་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དོ།

ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོན་རེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་
ལས་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སྤངས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་
ལས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་
ཅན། ལས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུབ་པ་ཁས། ཟེར་ན་མི་མཚུངས་སོ། ཉགས་བྱུང་སྟེ།
ལས་ཉོན་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ལས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་

སྟོམ་པའི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེ་འགྲོའི་སྲིད་པ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དང་། རན་འགྲོའི་སྲིད་པ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ།
གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ།
དེ་རེ་རེ་ནས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཕང་
བྱར་གྱུར་པའི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་
ཅན། བདེ་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། རན་འགྲོའི་སྲིད་པ་གཉིས་ཀ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕང་བྱར་
གྱུར་པའི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཁྱོད་ཀྱིས་
འཕངས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེ་
འགྲོའི་སྲིད་པ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་
གཉིས་ཀའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་ལོ། འདོད་
ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་འཕངས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རན་
འགྲོའི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་རོ། །མ་
ཁྱབ་མཆོམས་ལ། མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་དངོས་འབྲས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མའི་དངོས་
འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་ཀའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་དུ་བའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་ཀའི་
དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་
བའི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས།
འདོད་ན་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཤད་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྤུ་ཅན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གང་ཞིག །རྣམ་སྤྲོད་ལྷུང་མ་ཟེན་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་
ཆགས་འཛིན་པ་དེ། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་
པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་ཆ་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཏུད་འགྲོར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཏུད་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ཆ་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཏུད་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མ་སྤུན་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་
མིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། ཏུད་འགྲོར་སྐྱེ་
འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པ་སྟིང་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་སྟིང་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དང་། ཏུད་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པར་ཐལ།
མིར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཏུད་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་

འབྲེལ་གྱི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཀྱི། མིར་སྐྱེ་
བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། དག་བ་ཡིན་དགོས། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡིན་ན་མི་
དག་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱད་དོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིར་སྐྱེ་བ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མ་སྤུན་
ཡོད་པར་ཐལ། མིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་
ཆགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པས་བྱུང་བ་
ཡོད་པ་བྱུང། ཟེར་ན་མི་མཆོངས་སོ། །མིར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་བསྐྱོས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཀྱང་ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་
སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་བའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན། མིར་སྐྱེ་བའི་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་རྟེན་ལ་སྤར་
སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤར་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས། དེའི་
རྗེས་སུ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་བྱ་སྤྱེས། དེའི་རྗེས་སུ་སྤར་
གྱི་ལས་དེའི་དབང་གིས་སྤར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ་ན། ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་

རྒྱུད་ལ་ལྷར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷར་སྐྱེ་བའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལྷའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་
བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས།^༡འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱེན་
གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གང་གི་བར་
དུ་འཛོག་ཅེ་ན། སྲིད་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྲལ། སྤར་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་དེ་ལྷར་འདོད་པ་དང་། ས་མཚུངས་
ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་གང་
དུ་བསགས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་
འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས། དེའི་རྩིས་སུ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་
སོང་དུ་སྐྱེས་པའི་ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་
པར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། མའི་རྟེན་ལ་ལྷར་སྐྱེ་
འགྱུར་གྱི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས། དེའི་རྩིས་
སུ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས། དེའི་རྩིས་སུ་སྤར་གྱི་ལས་
དེའི་དབང་གིས་ལྷར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
ལྷར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསགས་པའི་བསམ་

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༦༡ མདོ་སྤྲི་མི། ཡོན་ཏན་རྫོང་གིས། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༡༩༩༩

གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་དོན་
གྱིས་དངོས། འདོད་ན། ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བའི་ལན་
གངས་གཞན་ལ་སྔོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས། དེའི་རྗེས་སུ་ལས་གཞན་
གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་པའི་ངན་སོང་བ་དེ་ཡིན་ན། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་
འབྲེལ་ལས།¹འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྩིས་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། མིག་
གི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྗེ་དང་། ལྷས་དང་།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་མཚུངས་
འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་རང་དུས་སུ་རུས་
པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་

¹ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༦། མདོ་སྤྲི་མི། ཡོན་ཏན་རྫོང་གིས། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༡༩༩༦

རྒྱས་ཏེ། དེ་རང་དུས་སུ་རང་འབྲས་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱས་པ་མ་སྤྱོད་ཏེ་སྤྱར་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་འབྲས་དུས་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་
སུ་ཡོད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་རྒྱ་དུས་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་
གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱད།
བྲས་པ་ལ་ཁོ་ན་རྟེ། གསེར་བྲང་དང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལས། རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། འབྲས་
དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ། ཀྱུན་བརྒྱས་ལས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཏུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་གཞི་མ་སྤྱོད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་
པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
རིག་དེ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་སྤྱར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག །

བཞི་བ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་
བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན། སྐྱེ་སྤྱད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་མ་
ཐག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དབང་པོ་དུག་ཆང་བར་མ་དོད་གོང་གི་ཕུང་པོའི་རིགས་
སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ། རྩས་སྐྱེས་ལས་གཞན་པའི་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན། ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་པ་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ། དབང་པོ་དུག་ཆང་བར་མ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ནམ་
མེན་གྱི་འབྲས་ཕུར་གྱུར་པའི་ཆོར་སོགས་ཕུང་པོ་བྱི་མ་བཞི་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་ནི། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་ལྟ་བུ། མའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། མིང་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོར་སོགས་ཕུང་པོ་བྱི་མ་བཞི་ལྟ་
བུ་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མིང་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་
ཕུང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། མིང་ཆགས་པ་དང་། མ་ཆགས་
པའི་^༡ བྱད་པར་གང་ཞེ་ན། མི་ལ་གནས་སྐབས་བཅུ་ཡོད་པའི་མངལ་གྱི་
གནས་སྐབས་ལྟ་མིང་ཆགས་པར་འཛོག་གོ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་ནི་

^༡ ག་ན་ན་ན་ལ་བཞི། བ་ན་ལ་བ་པ་བར།

མེར་མེར་སྟོ་ ལུར་ལུར་སྟོ་ ལྟར་ལྟར་སྟོ་ འབྲང་འབྲུར་བ། ཡན་ལག་འབྲུས་
བ་རྣམས་སྟོ། །བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་ནི། གྲེས་པ། གཞོན་ཀྱང་ དར་ལ་
བབ་པ། དར་ཡོལ། གས་བ་རྣམས་ལ་བྱའོ། །

ལྟ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་
ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་^༡ འབྲས་ཀྱང་
ཡིན། དབང་པོ་དྲུག་ཆར་བར་དོད་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། དུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འབྲུར་བ་སྟོན་མི་རུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སྤང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པའི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ། སྟེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་མིག་
གི་སྟེ་མཆེད་ནས། ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དྲུག་ཡོད།

དྲུག་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་
ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན།
ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འབྲུར་བ་སྟོན་རུས་
བ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཐས་ལ་
སོགས་པ་ཤེས་མི་རུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་
བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། དྲུག་བ་རེག་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་ཡིན་པར་གྱུར་

^༡ ག་ན་ན་ན་༤་འཕང་འབྲས། བ་ན་ན་ན་འཕང་འབྲས།

པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་དུ་ག་ཡོད།
བདུན་པ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ཆོར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་
ཀྱང་ཡིན། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཤེས་ལུས་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ། སེམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་ཅི་རེགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རེགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
པར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། བདུན་པ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ནས་
ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བའི་བར་དུ་ག་ཡོད།

དེ་རྣམས་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྩས་སྐྱེས་ལ་མིང་གཟུགས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩས་སྐྱེས་ལས་གཞན་པའི་མིང་གཟུགས་
ཅི་རེགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། རྩས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ག་ཅེས་བྱའི། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཉགས་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩས་སྐྱེས་ཀྱི་
མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༦། མདོ་སྟེ་ཆི། སྟོབ་དཔོན་བ་སུ་བན་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༢༡༤ ༥

མ་ཁྲབ་པོ། །མ་ཁྲབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་
ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན། དབང་
པོ་དྲུག་ཆང་བར་དོད་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། དུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་
འདུས་ནས་དུལ་གྱི་འབྱུང་བ་སྟོན་མི་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་
པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་
གང་ཞིག །དབང་པོ་དྲུག་ཆང་བར་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མིང་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་དེར་ཐལ། རྩས་སྐྱེས་
ལ་དབང་པོ་དྲུག་ཅིག་ཅར་དུ་དོད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གོང་གི་མ་
ཁྲབ་མཚམས་ལ། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ནམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྐྱེ་མཆེད་
དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
ཡོད་པར་བྱུང། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མིང་གཟུགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ།
མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
འཕངས་འབྲས་དང་གྲུབ་འབྲས་འགལ་བར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་

འབྲེལ་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགའ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེ་
ཆའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྲུབ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པ་འདྲ་
བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་གྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་
བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་བར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཕངས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྲུབ་
འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དང་
རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་གྱི་གྲུབ་
འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་
པའི་དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་པོ་དེ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མི་འགའ་བར་ཐལ། འཕངས་འབྲས་དང་གྲུབ་འབྲས་མི་འགའ་བའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཁས། ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །འདོད་ལན་ཐེབས་ཏེ། སྟེང་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། "མི་ཤེས་སྟེང་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །མ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩² ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༡༡² ༩

བརྗོད་སྟེང་པ་ཉིད་བཤད་པ། །རྒྱུན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་དང་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་
དང་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། དེའི་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་
ལས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
ཡིན་དགོས། དེའི་སྐྱེ་བ་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་བྱད་དོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། འཕངས་འབྲས་དང་གྲུབ་འབྲས་མི་འགལ་
ཡང་། འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་གཉིས་འགལ་ལོ། །བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་དེ། མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་
གཏོགས་པའི་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་
དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་ཆའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་
རྒྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། །སྐྱེ་ཆའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་པོ་གྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་ཁོ་ན་དེ། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་

འབྲེལ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
ན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་འཕངས་
འབྲས་ཡིན་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་མཆུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟེང་
ལེན་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་^༡ པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །དེ་རྣམས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་ན། ཅ་བྲལ་འགྲིག་
ཟེར་ན་མི་མཆུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་འདྲ་
བྱེད་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་པོ་དེ་དང་སྐྱེ་གཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་པོ་
འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོ་གསུམ་ཕྱི་མ་གཉིས་གྱི་
འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འབྲུབ་བྱེད་གྱི་
རྒྱ་འབྲས་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་ཆེ་རབས་བརྒྱ་སྟོང་ལ་སོགས་
པས་^༢ ཆོད་པ་སྟོང་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྩས་སྐྱེས་གྱི་མིང་གཟུགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མིང་གཟུགས་གྱི་རྟེན་

^༡ ག་པ་ན་ན་རྒྱ་ཡིན་པའི། བ་པ་བ་ཏུ་རིག་པའི།

^༢ ག་པ་ན་ན་པས། བ་པ་ན་ན་པར།

འབྲེལ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་
རྟེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་བྱ་ཡི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་གྱིས་མིང་
དང་གཟུགས་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཅ་
བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མིང་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་ན། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མིང་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་
ཁྲབ། འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེས་ན་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་མིང་གཟུགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་ཁས། དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེ་ན་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ན་གཟུགས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ།
སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སྒྲོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་

རེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཟེར་ན་ཡང་མ་བྱལ། འདོད་ན། གཟུགས་
མེད་ཁམས་ན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཅི་རིགས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་
ན་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ་
མཆམས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱལ་བ་མེད་དེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་མ་
ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་དང་། མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་ནས་དབང་པོ་དྲུག་ཆང་
བར་དོད་མ་ཐག་པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་
སྐྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཟེར་
ན། ཅ་བར་མ་བྱལ་སྟེ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། མིང་གི་ལྷོག་པ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། མིང་གི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མངལ་དུ་ཉིང་
མཆམས་སྐྱར་ནས་དབང་པོ་དྲུག་ཆང་བར་དོད་མ་ཐག་པའི་མིག་སོགས་

¹ ག་ནང་བ་ཅན་དེ་ཅི་བ་ནང་བ་ནང་ན་ཅི་

དབང་པོ་དྲུག་པོ་ཆོས་ཅན། མིག་གི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་
 དྲུག་གི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་
 ལྟོག་པ་ཡིན་ན། མིག་གི་ལྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་
 གི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སྟེ། ཡང་ཁ་ཅིག་མིང་
 ག་བྱུགས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
 སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དབང་གིས་མའི་
 མངལ་ནས་སྐྱེས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་མ་
 ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྐྱེ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
 ཡོད་པར་ཐལ། མིང་ག་བྱུགས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེ་མིང་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། མིང་པ་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སྟེ།
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིང་ག་བྱུགས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལྷག་བཅས་བྱང་འདས་ལ་གནས་
 པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་བཅས་བྱང་འདས་ལ་

གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་མིང་དང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་
རྟེན་འབྲེལ་གང་རུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཀྱིས་འཕངས་འབྲས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་འཕངས་
པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
དེའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་དེ་རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བའི་
ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
ན་ལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གནས་པའི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་
ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་
ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་ན་ཆོད་གཞན་ནས་གཞན་དུ་
འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད། སྟོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགགས་པའི་
ཆ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་པོ།

བརྒྱད་པ་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆོར་མི་གཅིག་པའི་ཆོར་བ་གསུམ་
པོ་གང་རུང་ལ་སྟེད་པའི་སྒྲིན་ས་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆོར་གཅིག་ཏུ་
གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་པོར་གསོས་འདེབས་
པར་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་དེ། སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག། སྦྱིར་སྟེད་
པ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་དོན་གཅིག། སྟེད་པ་ལ་དབྱེ་ན། འདོད་སྟེད།

འཛིག་སྟེང་། སྟིང་སྟིང་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དང་འབྲང་
བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་
འདོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་ཆགས་
པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་སས་
བསྐྱུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་འདོད་སྟེང་། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
འདོད་ཆགས་ལ་འཛིག་སྟེང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ཆགས་པའི་འདོད་
ཆགས་ལ་སྟིང་སྟིང་དུ་འདོད་དོ། །

དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། སྤར་གྱི་སྟིང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལྟག་
བར་འཕེལ་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་འདེབས་པ་ལ་
རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས་དེ། ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
འཛིག་ །དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ལྟ་
བ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་ཉེ་བར་
ལེན་པ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི་འདོད་ཡོན་ལྟ་
ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་དན་བྱུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་
ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཟས་གཙོད་པ་དང་མེ་
ལྟ་བསྟེན་པ་དང་། བ་ལང་དང་ཁྲི་སག་སོགས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལ་ཆགས་པའི་
འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། འཕོ་
སྤུམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བརྟུ་པ་སྟིང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་སྟིང་ལེན་གཉིས་

གྱིས་འཕེན་བྱེད་ལས་གྱི་བག་ཆགས་གསོས་བཏབ་སྟེ། ཡང་སྲིད་འབྲུབ་
བར་བྱེད་པའི་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་དེ། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོགས། སྦྱར་
སྲིད་པ་དང་འཁོར་བ་དོན་གཅིག །སྲིད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བར་སྲིད། སྦྱེ་
སྲིད། སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ། འཆི་སྲིད་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཆེ་སྡེ་མའི་འཆི་
སྲིད་དང་ཆེ་འདྲིའི་སྦྱེ་སྲིད་གྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་
ནི། མངལ་སྦྱེས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མངལ་དུ་ཉིང་མཆ་མས་སྦྱར་མ་
ཐག་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི།
སྦྱེ་སྲིད་བྱུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྲིད་མ་བྱུབ་པའི་བར་གྱི་
སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། སྦྱར་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་དང་སྦྱེ་སྲིད་གཉིས་མི་
འགལ་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་འདའ་བ་ལ་གསུམ་
གསུངས་པའི་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དེ་གཟུགས་གྱི་སྟོན་དུས་
གྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་བྱུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་སྟོན་དུས་
གྱི་སྲིད་པ་དང་སྦྱེ་བ་གཉིས་མི་འགལ་ཡང་། སྲིད་པ་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་དེ་
གཉིས་འགལ་ཏེ། སྦྱིར་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་གཉིས་མི་འགལ་གྱིང་། ཉེ་
ཉོན་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཉེ་ཉོན་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་འགལ་
བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་མིའི་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་གྱི་མཐུ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། འཁྲིག་པའི་བསམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་།
ཐག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་སྤུམ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྤྲོད་སྤྱོད་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། འཤམ་ཕྱོགས་མངོན་
པར་དགའ་བའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་མི་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། འཛམ་གྱི་སྤྲོད་པའི་མི་
པལ་ཆེར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་སྤྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། སྤར་བ་འད་པའི་སྤྲོད་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་དེའི་མ་ཐུས་སྤྱེ་སྤྲོད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ། སྤྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་ །དེ་ལ་དབྱེ་
ན། མངལ་སྤྱེས་སོགས་བཞི་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།^༡དེར་ནི་སྐོང་ལས་
སྤྱེས་སོགས། །སེམས་ཅན་སྤྱེ་གནས་བཞི་དག་དུ། །མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་
པ་བཞི། །དཔྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྟ་རྣམས་དང་། །སྤྲོད་པ་བར་མ་བརྩུས་ཏེ་
སྤྱེ། །ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྤྱེ་བའང་ཡོད་^༢། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་
ལ་བརྩུས་སྤྱེས་ཡོད་དེ། བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མི་ལ་ཐོད་གཤེར་སྤྱེས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་སྤྱེ་བོ་སྤྱེས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ལ་
སྐོང་སྤྱེས་ཡོད་དེ། བྱ་ཆག་པའི་ཆོང་བ་ཁྲུང་ཁྲུང་མོ་དང་འགྲོགས་པས་སྐོ་
ང་གཉིས་བྱང་བ་བྲེུཅ་གཉིས་སུ་བྱུར་བ་ཕྱིས་གནས་བཟླ་གསུམ་དང་ཉི་
བའི་གསུམ་སུ་བྱུར་བ་འདུལ་བ་ལུང་ལས་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོ་ལ་
སྤྱེ་གནས་བཞི་ག་ཡོད་དེ། སྤྱེ་གནས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་མཁའ་ལྷིང་གིས་སྤྱེ་
གནས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་སྤྱེ་བ་བར་མངོ་ལས་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྲགས་

^༡ བསྐལ་འགྲུར་དཔེ་བསྐུར་མ། ^༢ མཛོད་པ་གྲུ་སྐོང་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད། ༡༡༡

^༣ ག་པ་པ་བ་ཉ་སྤྱེས་བའང་ཡིན། པ་པ་པ་པ་ཉ་སྤྱེས་བའང་ཡིན།

ལ་མངལ་སྐྱེས་ཡོད་དེ། ཡི་དྲགས་མོ་ཞིག་གིས་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་
དབང་ཕྱག་གི་བྱང་དུ། འཕགས་པ། བདག་ལ་མཆོན་མོ་བྱ་ལྟ་དང་། །དེ་
བཞིན་ཉིན་མོ་བྱ་ལྟ་རྣམས། །སྐྱེས་ནས་ཟ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་
བདག་ལ་ཆོམ་པ་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་གང་ཞིག །བརྩས་སྐྱེས་ལ་རོ་བ་རྒྱ་
མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་དེ། ལྟ་ལ་བརྩས་སྐྱེས་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པར་
ཐལ། བརྩས་སྐྱེས་ལ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་
ལག་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་། འཆི་བའི་ཆེན་ཡང་དེ་རྣམས་ཅིག་
ཅར་དུ་འགག་པར་འགྱུར་བར་བཤད་པ་གང་ཞིག །གཟུགས་མེད་ཁམས་
པའི་ལྟ་ལ་དེ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་
འདོད་གཟུགས་ཀྱི་བརྩས་སྐྱེས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་གཟུགས་
ཁམས་པའི་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཞེན་མི་འཐད་པར་ཐལ། བར་སྲིད་ཀྱི་གང་ཟག་
འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་
འགྲེལ་ལས། །སྐྱེ་གནས་བཞིས་ནི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུས་ཀྱི། འགྲོ་བ་ལྟས་
ནི་སྐྱེ་གནས་བཞི་མ་བསྐྱས་ཉེ། གང་ཞིག་མ་བསྐྱས་ཞེ་ན། སྲིད་པ་བར་
མཐོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ཕྱགས་ནི། དེ་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་མིན་ཀྱང་། གཟུགས་
ཁམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཉེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བར་དོ་དེ་གཟུགས་

¹ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥ མཛོད་བཀའ་སྒྲ། མཛོད་འགྲེལ་དོན་གསལ། ༣༥ ༥

ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་བར་དོའི་རྟེན་ལ་ཐུང་
འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་
ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། །

བཅུ་གཉིས་པ་ཀ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཤད་པ་ནི། སྐྱེ་སྤྱང་གྲུབ་པའི་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འཆི་སྤྱང་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་གྱི་རྣམ་སྟོན་
གྱི་ཕུང་པོ་ན་ཆོད་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆ་ལ། ཀས་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་འཛོག་ །རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་རིགས་མ་ཐུན་འདོར་བའི་ཆ་ལ་
ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་ །དེས་ན་ཀ་ཤི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་
འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་གོ་རིམས་ངེས་པ་མེད་པའི་
དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བགྲངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མ་ཀས་པར་འཆི་བ་ཡོད་
པར་གསུངས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་དཀར་བ་དང་
གཉེར་མ་མང་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་འཆི་བ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་
ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱིར་མ་ཀས་པར་འཆི་བ་མེད་དེ། ཀས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྐྱེ་སྤྱང་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཐུང་ན་དང་། སྐྱེ་སྤྱང་འདོན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་སོགས་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
དེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ། དེ་
རྣམས་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་བགྲངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཚུལ་བྱིམས་

དང་ལྷན་པའི་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་ཡིད་བདེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ནམས་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་དུ་མི་འདེན་ཡང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ནམས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤང་སྟོ་ཆེན་སོ་འབའ་ཞིག་
པ་འདི་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉེར་
ལེན་གྱི་སྤང་སྟོ་ཅ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གང་ཟག་མེད་
དོ། །ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །འདོད་གཟུགས་
ན་མ་རྒྱས་པར་འཆི་བ་མེད་ཡང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་དེ་ཡོད་དེ། དེ་
ན་རྒྱས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ན་འདུ་བྱེད་རྟོན་པ་དང་དེ་
དང་བཅས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ན་འདུ་བྱེད་རྟོན་པ་
དང་དེ་དང་བཅས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཡང་། དེ་ན་ནམས་སྦྱོན་གྱི་སྤང་སྟོ་གནས་
སྐབས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འབྱུར་བ་ཡོད་པས། དེ་ལ་རྒྱས་པའི་རྟོན་
འབྲེལ་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐད་དུ་གསེར་སྤང་ལས། །འདོད་
གཟུགས་ན་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆང་བར་ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་འདུ་
བྱེད་རྟོན་པ་དང་དེ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་བ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་
སོ། །གཟུགས་མེད་ན་ཡན་ལག་བཞི་པའི་བྱེད་དང་ལྔ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་
མེད་ལ་གཞན་ཡོད་དུ་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བསྐྱེད་བ་བཞད་པ་ལ། ཡན་ལག་བཞིར་བསྐྱེད་བ། ཉོན་མོངས་

༡ སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩེ་ཙོང་ཁ་ག་ གསེར་སྤང་། ༢༡༡ ཁ

གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ། སྐྱུ་གྲུ་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ། རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཉིས་
སུ་བསྐྱུ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་
ཡན་ལག་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ །འཕངས་པའི་
ཡན་ལག་ །འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ །བྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་བཞིར་འདུ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས་གྱི་
རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ །མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་པའི་
བར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་ །སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་
གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ །སྐྱེ་བ་དང་གྲ་ཤིའི་
རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་བྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གྲུ་
བརྟུས་ལས། །ཡན་ལག་མདོར་བསྐྱུ་བ་རིམ་བུ་ཞེན། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་
དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མདོན་པར་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་
ལག་དང་། མདོན་པར་བྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། །འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་
ཞེན། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །འཕངས་པའི་
ཡན་ལག་གང་ཞེན། མིང་དང་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དང་། རིག་
པ་དང་། ཚོར་བའོ། །མདོན་པར་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེན།
སྲིད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྲིད་པའོ། །མདོན་པར་བྲུབ་^༡པའི་ཡན་ལག་
གང་ཞེན། སྐྱེ་བ་དང་། གྲ་ཤིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༥༩ སེམས་ཅན་གྱི་ འཕགས་པ་ཚོགས་མེད། གུན་བརྟུས། ༡༩༥༡ ༡༩

^༢ ག་ཤེན་༡་མདོན་པར་འབྲུབ་པའི་པ་༣༣་བ་༥་མདོན་པར་འབྲུབ་པའི་

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདུ་བ་
ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྟོན་འབྲེལ་དང་། སྲིད་པའི་རྟོན་འབྲེལ། ལེན་པའི་རྟོན་
འབྲེལ་གསུམ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུ། འདུ་བྱེད་གྱི་
རྟོན་འབྲེལ་དང་། སྲིད་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གཉིས་ལས་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པར་འདུ། རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་སོགས་བདུན་ནི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། སྤྱག་བསྐྱེལ་
གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། འཆི་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དོན་
གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དབྱ་མ་རྟོན་འབྲེལ་སྣོད་པོ་ལས།^༡ དང་
པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་
མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་
གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །གཞི་^༢ བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །ཀུན་བདུས་ལས།^༣ མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་
དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་
པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱེད། །འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་གྱི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འཆི་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་

^༡ བསྐྱུ་འཕྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥ དབྱ་མ་ཆོ། ལྷ་སྤྱག་ དབྱ་མ་རྟོན་འབྲེལ་སྣོད་པོ། ༢༠༩ ༥

^༢ བསྐྱུ་འཕྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། མཛོད་པ་ཀྱ། སྐྱེ་བ་དོན་དཀྱིག་གཉིན། མཛོད། ༡༥ ༥

^༣ ག་༥༥ན་༩ བཞི་བདུན། པ་༣༣ན་༣ བཞི་བདུན། མཛོད་རང་འབྲེལ་དུ་གཞི་བདུན།

^༤ བསྐྱུ་འཕྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༦ སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཚོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༦ ༥༥

མོངས་པར་བསྐྱེད། །ཞེས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། རྟོན་མེད་དེ། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞི་ཡིན་པས། དེ་ལ་ལས་ཀྱི་
སྒྲས་བཏགས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་སེམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་སྟུག་ཀྱང་གཉིས་
སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། མེད་པ། ལེན་པ། མེད་པ་རྣམས་
ཀྱང་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ལོ། །

བཞི་པ་རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་འབྲས་དང་། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་ཚར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་རྒྱ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་བར་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གསུམ་པ་གོ་རིམས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གིས་
བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་གོ་རིམས་ངེས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།
དང་པོར་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འབྱུང་། དེའི་རྩིས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དེ་འབྱུང་། དེའི་རྩིས་སུ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་རྩིས་སུ་མེད་

པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་རྗེས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྤང་
པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་རྗེས་སུ་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་མཆེད་
དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་རྗེས་སུ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོར་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འབྱུང་། སྐྱེ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་^༡མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་གྲུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ཞིང་། སྐལ་ཤེས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་མིང་
ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
བསགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་བཞག་པ་ལས་བག་
ཆགས་ཅན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འབྱུང་། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་
ཆགས་སྤྲེང་པས་དང་པོར་གསོས་འདེབས་པར་བྱེད་པས། དེའི་རྗེས་སུ་
སྤྲེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འབྱུང་། སྤྲེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་
ལས་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འབྱུང་། སྤྲེང་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་བཟབ་སྟེ། ཡང་སྤྲེང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རུས་
པ་མཐུ་ཅན་ཀྱི་སྤྲེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འབྱུང་། དེའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་
བྱ་དྲུག་པོ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་ལས། ^༢ཆོར་པའི་རྟེན་ཀྱིས་
སྤྲེང་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པའི་
ཆོར་བ་ལས། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པའི་སྤྲེང་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་

^༡ ག་ཕལ་བ་ལ་ཏེ། བ་ན་ན་བ་ལ་ལ་ཏེ།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༩ མདོ་སྤྱི་ཚུ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ། ༣༡༥ ༡༩

ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་སྟེང་གི་ཆོར་བའི་ས་བོན་ལས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་སྟེང་བ་འབྱུང་
བ་དེའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

རང་ལུགས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཞན་གྱི་ཆོར་བ་ལས། དེ་དང་ཆར་
མི་གཅིག་པའི་སྟེང་བ་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ལམ་རིམ་ལས། དེས་ན་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་སྟེང་བ་དང་
དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོར་བ་གཉིས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་མི་གཅིག་པས་སྟེང་བ་
བསྐྱེད་པའི་ཆོར་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཞན་ཞིག་གི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་བ་གངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དེ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྦྱི་བ་
ལེན་པ་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། འཕངས་པའི་འབྲས་བུ། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ། བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དང་བཞེར་ངེས་ཤིང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་བཞག
།འཕངས་པའི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་བཞག །འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟེང་
ལེན་སྟེང་བ་གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག །བྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་དབང་

༡ སྐྱེ་འབྱུང་དབང་ལ། གསུང་འབུམ་གྱི་རྩི་ཚོང་ཁ་གྲགས་ལམ་རིམ། ༣༣༡ །

དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། དེ་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག །ལས་དེའི་
ཀྱན་སློང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག །ལས་
དེའི་བག་ཆགས་བསྟོ་བའི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་བཞིར་འཛོག་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་བ་ལ་ལུས་འཕེན་བ་དང་ཡོངས་སྟོན་
འཕེན་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། ལུས་དང་ཡོར་འཕེན་བར་བྱེད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་མིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག །ལུས་རྫོགས་པར་
འཕེན་བར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་
བཞག །ཡོངས་སྟོན་ལ་ཡོངས་སྟོན་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཡོངས་སྟོན་དངོས་གཉིས་
ལས། ཡོངས་སྟོན་ཀྱི་རྒྱ་འཕེན་བར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིག་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག །ཡོངས་སྟོན་དངོས་འཕེན་བར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟེང་ལེན་སྟེང་བ་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
དེ་བཞག །ལས་དེ་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟེང་
ལེན་གཉིས་པོ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
སྐྱེ་ཆ་གཉིས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་དངོས་

གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག། །དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཞག་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
རྒྱལ་སོགས་པ་བཞིར་ངེས་ན། འཕེན་ཚུལ་དང་འགྲུབ་ཚུལ་དེ་གང་ཞིན།
འཕེན་ཚུལ་ནི་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་འཕེན་ན་མིང་གཟུགས་ནས་
ཚོར་བའི་བར་བཞི་པོ་དེ་འཕེན། གང་གིས་འཕེན་ན་འདུ་བྱེད་གྱིས་འཕེན།
གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཕེན་ན། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕེན། ཚུལ་རི་ལྟར་
དུ་འཕེན་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་དུ་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཕེན།
འཕངས་པའི་དོན་ནི། སྟེན་ལེན་གྱི་རྟེན་དང་འཕྲད་ན་མིང་གཟུགས་སོགས་
འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡིན། འགྲུབ་ཚུལ་ནི། གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། གང་འགྲུབ་པར་བྱེད་ན། སྐྱེ་ཆ་འགྲུབ་པར་བྱེད། གང་གིས་འགྲུབ་
པར་བྱེད་ན། སྟེན་པའི་རྟེན་གྱིས་ལེན་པ་འགྲུབ་པར་བྱེད། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་
འགྲུབ་པར་བྱེད་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་དུ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
བཞག་པ་དེ་ཉིད་སྟེན་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལས་
ཀུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། སྐྱེ་ཆ་སོགས་འགྲུབ་ངེས་སུ་བྱས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། །གང་གིས་འཕེན་དང་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩ མདོ་སྟེ་ཆེ། སྟོན་དཔོན་བ་སྤུ་བན་རྒྱ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ། ༡༩༩

རིམ་ལྔ་གང་། །དེ་འབྲུབ་^༡ བྱེད་དང་དེ་^༢ ལ་ཡང་། །ཉེས་བ་གང་ཡིན་
དེ་དག་ནམས། །ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ནམས་ཀྱིས་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས།

འོན། སེམས་ཅན་ནམས་ལས་ཉོན་ཀྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱ་
འབྲས་སྒྲོར་གཉིས་དགོས་ན། རྒྱ་འབྲས་སྒྲོར་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལེན་
ཐེབས་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་དམ། གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་
ན། ཁ་ཅིག་། གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ཐེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མིང་
གཞུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ལ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་ཆ་
གཉིས་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་
གཞུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་དང་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པའི་སྲིད་
ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
གཅིག་པའི་མ་དེག་པ་འདུ་བྱེད་ནམ་ཞེས་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྐྱེ་བ་ལེན་ཐེབས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ས་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ས་བྱུང་བར་བྱས།
འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ས་བྱུང་བ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ས་འཕངས་པའི་ཕྱིར།

འོན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ན། སྐྱེ་སྐྱགས་འདོན་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་བ་དང་།

^༡ ག་༣༡ན་༡དེ་བྱུབ་བྱེད། ག་༣༢བ་༡དེ་བྱུབ་བྱེད།

^༢ ག་༣༡ན་༡གང་ལ་ཡང་། ག་༣༥ན་༡གང་ལ་ཡང་།

ཡིད་མི་བདེ་བ་སོགས་ཡན་ལག་དུ་མི་འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་
ཞེན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་^༡ གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
ཐམས་ཅད་ལ། དེ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་མ་བཟངས་པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་ཡང་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་བྱེད། ཁ་ཅིག །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོར་བ་དང་
དུས་མཉམ་དུ་འབྲུག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་
ཀྱི་ཕུང་བོ་དང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་རྣམས་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་སོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་
བུས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་བདེན་པ་བཞིར་གངས་མ་ངེས་པར་
ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་དེའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་
ཞིག །དེ་བདེན་པ་བཞི་སོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས།

ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་བཤད་པ་ནི། ཡན་ལག་སྔ་མ་སྔ་མས་སྤྱི་མ་
སྤྱི་མའི་རྒྱུ་བཞི་ཅི་རིགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡན་
ལག་སྔ་མས་རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྤྱི་མའི་རྒྱུ་བཞི་ག་བྱེད་པ་

^༡ ག་ན་ཉ་ན་ཉ་གྱི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་དེ་ན་ཉ་ཉ་གྱི་འཁོར་བར་

ཡོད། དེས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གི་མའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཅིག་གིས་
ཕུ་བྱེད་པ་ཡོད། གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྔ་མས་གཟུགས་
ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གི་མའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་བདག་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་བྱེད་
པ་ཡོད། གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྔ་མས་རིག་པར་གྱུར་པའི་
ཡན་ལག་གི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་མ་གཏོགས་གཞན་གསུམ་ཀ་བྱེད་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཀུན་བདུས་ལས། ཡན་ལག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེས། བག་ཆགས་དང་། རྒྱགས་དང་། ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཡན་ལག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་
པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་རང་རང་གི་བྱེད་ལས་བཤད་པ་ལ། འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་དང་མི་
འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ལས། འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། མ་རིག་པས་
འདྲ་བྱེད་སྐྱེད་པ་ནས་ཆོར་བས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་
པ་སོགས་ཡན་ལག་སྔ་མ་སྔ་མས་ཡན་ལག་གི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། མ་རིག་པས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་
མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད། འདྲ་
བྱེད་ཀྱིས་ཡང་སྤིང་གི་ཕྱི་མའི་ས་བོན་འདེབས་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོ་བ་རྣམས་ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་སྤིང་དུ་འབྲིང་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་རྣམས་

༡ བསྟུན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུར་མ། ༥༢ སེམས་ཅམ་ལྟེ་འཕགས་པ་སོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༩༩༡

ཉོན་མོངས་པར་བྱེད། མིང་གཟུགས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་
དེ་ལྟར་བྱེད། དེག་པས་ལུས་ལ་འགྱུར་བ་སྟོང་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དེ་ལྟར་བྱེད།
ཆོར་བས་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་མོངས་སྟོང་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དེ་ལྟར་
བྱེད། སྟིང་པས་ཡང་སྟིང་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དེ་ལྟར་བྱེད། ལེན་པས་
ཡང་སྟིང་དུ་སྟེ་བ་ལ་སྟོར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དེ་ལྟར་བྱེད། སྟིང་པས་ཡང་སྟིང་
སྟེ་མ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དེ་ལྟར་བྱེད། སྟེ་ག་གཉིས་ཀྱིས་
སྟག་བསྐལ་བའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དབུས་མཐའ་ལས། སྟོབ་པའི་ཕྱིར་དང་འདེབས་པའི་ཕྱིར། །འཁྲིང་པའི་
ཕྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་ཕྱིར། །རྩོགས་བྱེད་ཕྱིར་དང་གསུམ་སྟོང་ཕྱིར། །ཉེ་
བར་སྟོང་ཕྱིར་སྟུང་པའི་ཕྱིར། །སྟོར་བའི་ཕྱིར་དང་མངོན་འདྲའི་ཕྱིར། །དུ་
ཁའི་ཕྱིར་ན་འགྲོ་ཉོན་མོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྩོགས་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་པོ་ཆེ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་རྩོགས་ཏེ། མ་དེག་པ་སོགས་སྟུ་དུག་པོ་
དེ་ཆེ་དང་པོ་དང་། མིང་གཟུགས་སོགས་འབྲས་བུ་དུག་པོ་དེ་ཆེ་གཉིས་
པ་ལ་རྩོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། མིའི་རྟོན་ལ་མ་དེག་པའི་
དབང་གིས་ལྟར་སྟེ་བའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་གྱི་བག་
ཆགས་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྟངས་དུ་བསྒོས་པ་དེ་ཉིད་ཆེ་དེ་ལ་སྟིང་ལེན་གཉིས་
ཀྱིས་གསོས་འདེབས་མ་རུས་པར། ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༢༠༣ ༡༠

དུ་སྐྱེས་ཏེ། དེའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་དེའི་དབང་གིས་སྤར་སྐྱེ་བ་
ལེན་བ་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་གཉིས་
ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་སྐྱེ་བའི་ལན་
གངས་གཞན་ལ་སྔོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལན་
གངས་གཞན་ལ་སྔོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་གསུམ་ལ་ངེས་
པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་དེག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ཆོ་
དང་པོ་ལ་རྫོགས། སྟེང་ལེན་སྟོང་བ་གསུམ་པོ་ཆོ་བར་བ་དང་། འབྲས་བུ་
དུག་པོ་ཆོ་གསུམ་པ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མིའི་རྟེན་ལ་ཆོ་
སྟོང་ལ་མ་དེག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། སྤར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
བསགས་པ་དེ་ཉིད་ཆོ་དེ་ལ་སྟེང་ལེན་གྱིས་གསོས་བཅུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལས་རུས་བ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་བ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སྤར་སྐྱེ་
བ་ལེན་བ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་སྐྱེ་
བའི་སྐྱེ་གནས་གཞན་ལ་སྔོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
སྐྱེ་གནས་གཞན་ལ་སྔོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཆར་
མི་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་གཅིག་ལ་
རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་
སྐྱེས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ། ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་རྫོགས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་ཤེས་སུ་སྐྱེ་བའི་འབྲས་
བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་རྫོགས། རྣམ་ཤེས་
མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་པོ་དེ་ཡང་
རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆར་གཅིག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་
ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
ཆེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་རྫོགས་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་པོ་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་
ལ་རྫོགས། འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་
རྫོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་
ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་བར་དོ་བརྒྱད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་གཟུགས་གཉིས་སུ་རི་ལྟར་སྤྱར་ཡང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཆེ་
གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་ཏེ། མི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་
དེའི་ཆེ་ན། སྤེད་ལེན་སྤིང་བ་གསུམ་ཀྱི་ཆ་གཅིག་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་འཆི་སྤིང་
ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཆ་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་བར་སྤིང་ཀྱི་
གནས་སྐྱབས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བུལ་^༡ན་ཡང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་

^༡ ག་༣༩་བ་༥་བུལ་ན་ཡང་། བ་༣་༥་ན་ཤེད་བུལ་ན་ཡང་།

པོ་ཆེ་བཞི་པན་ཆད་ལ་རྫོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། དེ་ནས་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ངན་སོང་བའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་དེ་འདྲའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྟུ་དུག་ཏུ་རིམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

གཞན་ཡང་། མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་ལན་གངས་གཞན་ལ་

མྱོང་འགྲུར་གྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་དང་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཆེ་རབས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དེར་ཐལ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་སུ་ངེ་ལྟར་སྤྱར་ཡང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་མྱོང་འགྲུར་གྱི་ལས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སྟོན་དུ་སོང་བའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། འདི་ནས་ཤེ་འཕོས་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཆ་གཅིག་འཆི་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། ཆ་གཅིག་བར་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་བྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་ཆེ་སྟོད་ལ་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཉ། ལྷར་སྐྱེ་འགྲུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཆེ་སྟོད་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་

གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲོད་པ་
བྱུང་། དེའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་ལྷར་སྐྱེས་ཏེ་འབྲས་བུ་བྱུག་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་
པ་གཅིག་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྐྱེ་གནས་གཞན་ལ་སྤྱོད་
འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མིའི་
རྟེན་ལ་ཆེ་སྟོད་ལ་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ལྷར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་གྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྟེང་
དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཆེ་སྟོད་ལ་སྟེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་འདེབས་མ་
རྒྱས་པར། དེའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་ལས་དེ་སྟེད་ལེན་
གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་
གྱུར་པའི་སྤྲོད་པ་བྱུང་། དེའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་ལྷར་སྐྱེས་ཏེ། འབྲས་བུ་བྱུག་
པོ་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལན་
གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་བཏུས་གྱི་དར་
རྒྱུ་ལས།¹ ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྐྱེ་གནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་
ལས་བསགས་པ་ཡིན་ན། ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་ཤིང་། དེ་མིན་ན་ཆེ་གསུམ་
ཀྱིས་རྫོགས་དགོས་པས། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པའི་འབྲས་བུའི་བར་
དུ་ཆེ་རབས་གངས་ལས་འདས་པས་ཆོད་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་
ཆར་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆར་མིན་ནོ། །འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྱུབ་པའི་འབྲས་
བུའི་བར་དུ་ཆེ་རབས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྤྲོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་

¹ སྐྱེ་འབྲས་དབར་མ། གསུང་འབྲས་ག །རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ། ཀྱན་བཏུས་དར་རྒྱུ། ༡༦༥ ན

ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་
ཡོད་དེ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་
བ་དེ་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་སྤྱོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་མཚམས་མེད་པ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ཆེ་གཅིག་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དུ་མ་གསོག་པ་མེད་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆེ་འདིར་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དུ་
མ་བསགས་པའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ངན་འགྲུལ་ཏེ་ཆེ་ལ་ཆེ་རིང་བ།
ལུས་ཆེ་བ། སྤྱལ་བསྐྱལ་ཆེས་སྤྱལ་པར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འོན། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚམས་
མེད་ཀྱི་ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྐྱོན་
མེད་དེ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། ཕྱི་
མ་རྣམས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་པོ་དེ་སྤྱར་ན་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། རི་ལྟར་བྱལ་ཡང་ཆེ་
གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་པས། ཆེ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་རྫོགས་
པ་མེད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ངེས་པར་ཆེ་གཅིག་ལ་
རྫོགས། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ངེས་པར་ཆེ་གཅིག་ལ་རྫོགས།
འབྲས་བུ་བྱུག་པོ་དེ་ཡང་ངེས་པར་ཆེ་གཅིག་ལ་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་ན།
ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པས་བྱུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་འཐད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིའི་བར་སྲིད་དང་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས།^༡ དེ་ནི་འཕེན་བ་གཅིག་
པའི་ཕྱིར། །སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ག་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མིའི་བར་སྲིད་ནས་ཤི་མ་འཕོས་བར་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་
དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་། བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་སྲིད་ཡིན་
ན། ཆོ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་མིའི་
སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་འཕེན་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས།^༢ ལས་
གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་གཅིག་གིས་
ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་
པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད།
ཅས་གསུངས།

འདིའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༢ ༩ མཛོན་བ་ཀྱ། རྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༩ ༥

^༢ ག་༣༩ བཟག་ཅིག་གིས། ག་༣༩ བཟག་ཅིག་གིས།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ^༤ ༩ སེམས་ཅན་རེ། འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༡༩ ༢༡

བ་མེད་གསུངས་^༡། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་གཅིག་གིས་མིའི་ལུས་དང་
དེ་ཟེའི་ལུས་གཉིས་འཕེན་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་མིའི་སྐྱེ་
སྲིད་ཀྱི་ལུས་དང་། མིའི་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་གཉིས་འཕེན་བ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །མིའི་བར་དོའི་ལུས་ཡིན་ན། དེ་ཟེའི་ལུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བར་
དོའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། དེ་ཟེའི་ལུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ^༢མི་
སྐྱེ་ག་དེ་ནི་དེ་ཟེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་གཉིས་བ་བྱལ་
སྟེ། མཛོད་ལས། ^༣དེ་ནི་འཕེན་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་
ཤ་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གཅིག་གིས་ལུས་འཕགས་པོའི་སྐྱེ་བ་དང་། བ་ལང་སྟོན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་
འཕེན་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དང་པོར་ལུས་འཕགས་པོའི་སྐྱེ་
བ་འཕེན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བ་ལང་སྟོན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་
པའི་ལས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་སྟོང་འབྱུང་གི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
གི་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་འབྱུང་གི་ལས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པན་ཆད་ལ་འབྱེན་

^༡ ག་༣༩་བ་༩་མེད་གསུང་། བ་༣༤་བ་༩་མེད་གསུང་།

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ^༡འཕཛོན་བ་ཀྱ། སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༩ །

^༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ^༡འཕཛོན་བ་ཀྱ། སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༩ །

པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འདྲིར་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྫོ་ཤོས་རྒྱ་
མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།¹ རི་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་ནང་ཚུ་ཐིག་ལུང་། །རྒྱ་
མཆོ་མ་ཟད་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཚུབ་རྒྱར་བསྡུས་དགེ་བ་
ཡང་། །བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་ཡོངས་སྤྱད་པས་མི་འཛད་པའི་ལས་
མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་རབས་
དུ་མའི་བར་དུ་འབྱེན་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལས་རང་ཉིད་བསགས་པའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ནས་བཟུང་
སྟེ། ཆེ་རབས་དུ་མའི་བར་དུ་འབྱེན་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་ལ་
སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྟོན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་
ལ་འབྱེན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལན་གངས་གཞན་
ལ་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ།
རང་གི་རྣམ་སྟོན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འབྱེན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་འདོད་ལྷ་རིགས་
དུག་ཏུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་འཕེན་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་
དུ་མ་འཕེན་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་
འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་ཏུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟན་པ། ༩༠ མདོ་སྟེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། རྫོ་ཤོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ། ༡༥༡ ༡༡

པའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བ་པོ་དེ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དེ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པའི་རྒྱལ་ཆེན་འབྲེལ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མ་སྐྱེས་པར་ཉི་བཤོད་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པའི་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་རྒྱལ་ཆེན་འབྲེལ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འདོད་ལྟ་རིགས་བྱ་བ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བ་དང་། སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཟེར་ན། ཙ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་པ་ལ་མ་ཁྲབ།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ལས་གཅིག་གིས་འདོད་ལྟ་རིགས་བྱ་བ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ། སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་མ་གཏོགས་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་

རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་དུ་གཏོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
གཅིག་པའི་འདུ་བྱེད་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་ཆར་གཅིག་དུ་གཏོགས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་སྐྱེ་འགྱུར་
གི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གི་སྲིད་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སུ་
སྐྱེ་འགྱུར་གི་འདུ་བྱེད་གི་རྟེན་འབྲེལ་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
མ་ཁྲབ་ལོ། །མ་ཁྲབ་མཆམས་དང་པོ་ལ། ལྷས་བྱེན་ཆོས་ཅན། མཆོད་སྦྱིན་
དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་
དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་མཆོད་སྦྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྱོད་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་དུ་གཏོགས་པའི་
འདུ་བྱེད་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
དང་ཆར་གཅིག་ཡིན་ན་ཁྱོད་དེ་དང་ཆར་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཡོད་པ་
བྱད། མ་ཁྲབ་ན། དེར་ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁྲབ་ན། མཆོད་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་གི་རྒྱུད་གི་ཤེས་པ་དེ་དེའི་རྒྱུད་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱི་གཞུང་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་བྲངས་པ་
ལས།¹ དག་སྒོང་དག་དག་སྒོང་གིས་འདི་ལྟར་སྐྱ་དང་སེན་མའི་མཆོད་རྟེན་
ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གིས་ཕྱག་འཆལ་རྟེ། སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་

¹ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༥ དབུ་མ་ཁྱ། ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བརྟུས། 1903 29

ལ་ལྟོས། བཅུན་བ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །དག་སྤོང་དག་དག་སྤོང་འདིས་ཅི་
ཅམ་ཞིག་ནོན་པའི་འོག་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྤོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་
ལོ་ལ་ཐུག་པའི་བར་ན། བྱེ་མ་ཇི་སྟེད་ཡོད་བ་དེ་སྟེད་དུ་དག་སྤོང་འདིས་
འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྟོན་སྤོང་འབྱུར་དུ་ལོངས་སྟོན་པར་འབྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་དག་བའི་ལས་
གཅིག་གིས་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་སྤོང་ལ་སོགས་
པ་འཕེན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་གཞན་ཡང་། འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་གཙང་གི་སྐྱེ་བ་གཉིས་
འཕེན་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
དང་། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱོང་ལས། གལ་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་བ་མེད་ན།
ཕྱིར་མི་འོང་སྟེལ་མ་སྟོམ་བ་དེ་གནས་གཙང་མར་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེར་
སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་དགོས་ལ། སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་ཟག་
མེད་མ་ཐོབ་ཅིང་། འཕགས་པའི་ཆེ་ལས་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
ལ་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཐོགས་མེད་ནས་ཡོད་ལ། དེ་སྟེལ་མས་
གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་སྐྱར་བས་ཉེས་པ་མེད། ཅེས་དོན་གསལ་
ལས་འཆད་བ་ལྟར་ཁས་བླང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་

༡ སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩི་ཙོང་ཁ་ག་ གསེར་ཕྱོང་། ༢༡༢ ན

སྟོང་རྒྱན་ལས།¹སྟོན་སོ་སྟེའི་དུས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དག་པ་བ་བསྒྲོམས་པས།
གནས་གཙང་མར་སྟེ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མཐོང་
ནས་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་
སྟེའི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟེལ་སྒྲོམ་
ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་རྒྱར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འདུག་དག་པ་བ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙང་གི་རྒྱར་རྒྱར་
བ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སྟེའི་སྟེ་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། གནས་གཙང་གི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་
མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འགལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་
ལས།²གཅིག་གིས་སྟེ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་
གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡོད་ཅིང་། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ལ་ལས་དུ་མ་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འགྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་

¹ སྟེ་འབྲེལ་དཔར་མ། གསུང་འབྲེལ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཟེ། རྟེན་བཤད་སྟོང་རྒྱན། 152 3

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 24 མཛོན་པ་ཀྱ། སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། 33 7

མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྐབས་དེར་
འཆི་འཕོ་བ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་
གྱུར་ན་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། རི་ལྷར་བྱལ་ཡང་ཆེ་གསུམ་
ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྲིད་ལེན་
གཉིས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་
གནས་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཅིག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་བརྒྱ་གཉིས་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་
པའི་གནས་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་
མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དགུ་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་
བ་ཡང་མེད། དགུ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས། བརྒྱ་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་
སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་པ་
མངོན་དུ་གྱུར་ནས་བརྒྱ་གཅིག་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་
དེར་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཟེར་ན་འདིར་མ་བྱལ་ལོ། །

ཡང་ཁོ་ན་ལེ། མིའི་བར་དོར་སྐྱེས་པས་མིར་སྐྱེས་པའི་གོ་ཚད་
དམ་མི་ཚད། ཚོད་ན་མིའི་བར་དོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་མི་ཡིན་
པར་ཐལ། དེས་དེའི་གོ་ཚད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགྲོ་
བ་རིགས་བྱུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། མི་པལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་བར་དོའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལྷར་ན། མིའི་བར་དོའི་ཆེ་དེ་མིར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་

དེ་གོ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིའི་བར་དོའི་ཆེ་དེ་མིའི་ཆེ་ལས་ཆེ་
གཞན་དུ་འབྲེལ་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་
བྱུང་གོ། །

བརྒྱད་པ་ས་མཚུངས་པའི་རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ་ལ། དགག་གཞག་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མ་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་
གཉིས་ལས་གང་དུ་བསགས་པའི་བསགས་སར་གཏོགས་ཏེ། མ་རིག་པ་
དེ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་དེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞིག །ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
རྟོན་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། སུམ་ཅུ་བ་ལས། །གང་དུ་
སྐྱེས་པ་དེའི་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་
སར་གཏོགས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་འབྲས་བུའི་རྟོན་འབྲེལ་
རྣམས་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སར་གཏོགས་ཏེ། འདུ་བྱེད་དེ་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་
གྱི་སར་གཏོགས་པ་གང་ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་
སྤྲིན་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་དེ་གང་གི་སར་
གཏོགས་ཤིང་། འདི་ལ་དོན་གསང་^༡རྣམ་བཤད་པ་ན་རེ། ^༢སྐྱེ་བའི་ས་བ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ སེམས་ཅན་གྱི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་བ། ༤ ༣

^༢ ག་༣ ག་༥ ག་དོན་གསལ་རྣམ་བཤད། ༤༧ ག་༣ གོན་གསལ་རྣམ་བཤད།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦ སེམས་ཅན་རེ། མཛད་པ་པོ་མིང་མི་གསལ། སྟོན་གྱི་དཀར་ཆག་ལས་སྟོབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ཟེར་བ་ཡོད་གསུངས། དོན་གསལ་རྣམ་བཤད། ༤༩༠ ༡ ༣

གང་ཡིན་པ། མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་ངེས་
པར་དེའི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྲིད་ལེན་གཉིས་གང་
དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སར་གཏོགས་པར་བཤད། ཅེས་གསུངས་པ་འདི་འོག་
ཉོན་མོངས་སར་སྐྱེ་བ་ལ་འགྲིག་ཀྱང་། བོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ལ་མི་
འགྲིག་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། སྲིད་
ལེན་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་སར་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་ན་སྲིད་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་
འདོད་པའི་སར་གཏོགས་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་
པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་
མེད་པ་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱི་སྐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རེ་ཞིག་
ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་
འབྲིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཐལ།
ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ ཉོན་ཡིད་དེ་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་
པའི་འཁོར་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྱུར་བར་ཆོས་མངོན་པ་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་
པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ཉམ་པ་ནི་ཉམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་

^༡ ག་ན་པ་བ་ཉ་འོག་ས་ནས། པ་ལ་ཉ་བ་ལ་འོག་ནས།

^༢ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༩ ཞེར་ཕྱིན་ཟ། མེང་གེ་བཟང་གོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩ ག་

ཅད་མི་འཐད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཛིག་ལྟ་མ་
རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
བཀག་ཟེན།

གཞན་ཡང་། ས་གཞན་གྱི་ལས་གྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། མེད་
ལེན་གཉིས་པོ་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། ས་གཞན་གྱི་ལས་གྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། རྟགས་གསལ་ཁས། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་
པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་འཆི་འཕོ་
ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་དཔྱལ་བར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་
འདོད་ཉོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་
སྟེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ན། འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་
གི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་ཤེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུབ་ཤེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་དཔྱལ་བར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་འཆི་འཕོ་
ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པར་ཐལ། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་དེ་སྤར་འདོད་
ཉོན་དང་མི་ལྡན་པ་ལས། ཕྱིས་འདོད་ཉོན་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཛོད་ལས།^༡ ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །དུག་དང་དུག་
དང་གཉིས་རྟེན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་བོ། །ཡང་ཁོ་
ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་དེའི་
རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱལ་བ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་ཉོན་གཞན་དོན་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྤྱར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་

^༡ བསྐྱེད་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༩ མཛོན་བ་ཀྱ། ཐོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༡༤ ༢༠

ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ས་
མཚུངས་ཏེ། དེ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེ་འབྱུང་གི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་
པ་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ། འཆི་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་
པ། སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་པ། སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
སར་གཏོགས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་གང་
ཡང་རུང་བ་ནས། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་དེ་སྐྱེ་ས་ཁོ་ནར་
གཏོགས་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་དེ་འཆི་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་ཏེ།
དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་
ཆེ་ན། མ་རིག་པ་དེ་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་
སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་
དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་དེ་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སར་གཏོགས་ཏེ། དེ་
འདོད་པའི་སར་ཡང་མ་གཏོགས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སར་ཡང་མ་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་
འཆི་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་དེ་
སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དུད་
འགྲོ་ནས་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་དེ་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀའི་
སར་གཏོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་

དེ་དྲུག་འགྲོའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཆི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་འདོད་ལྟའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་སར་གཏོགས་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདོད་ལྟའི་མ་རིག་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དྲུག་འགྲོའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་
ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་ཁ་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལས་གང་དུ་བསགས་
པའི་སར་གཏོགས། ལྷག་མ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སར་གཏོགས་
ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་
མ་ཐོབ་པར་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སྟོམ་པ་ཞིག་ཡོད་
པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་བཞིན་པའི་
འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་འདོད་ཉོན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་
རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ས་དགུ་གང་ནས་ས་དགུར་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་

ཅུ་ཙ་གཅིག་ལས། ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་
ཆེ་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཐམས་
ཅད་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ལྷག་
མ་གཞན་རྣམས་ས་མཚུངས་ཏེ། དེ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་
བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་
འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་
བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་
ལག་ལྷག་མ་གཞན་རྣམས་ས་མཚུངས་ཏེ། དེ་རྣམས་བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
ནས་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ལྷག་
མ་གཞན་རྣམས་ས་མཚུངས་ཏེ། དེ་རྣམས་སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་
སས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེས་བར་བ་རྣམས་རིགས་འགྲེལ། །དེའི་སྐྱབ་
བྱེད་ནི། ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ས་
གཞན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་

ཆོ་ན་མ་ལེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འདོད་པའི་ས་ས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་མ་ཐག་པའི་གཙོ་བོ་རྟེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་ན་མིང་ག་ཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྟེན་འདོད་པའི་ས་ས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྟེན་འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་ན་སྤང་ལེན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་ས་ས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གང་ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་ས་གཞན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་ན་སྤང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འདོད་པའི་ས་ས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་ན་སྤང་ལེན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁ་ཕྱེད་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་ས་ས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ་ན། མ་རིག་པ་འདོད་པའི་ས་ས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ་ན་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་ས་ས་བསྐྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲིང་དུ་གྱུར་

པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སས་བསྐྱས་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་
འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །འདོད་
པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ངན་སོང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་
དགོས་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་ངན་སོང་བའི་
རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་
ངན་སོང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་
ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་མི་དགེ་
བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དེ་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་
སྟེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན། རང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འདོད་པའི་
མི་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན།
འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་

སས་བསྐྱས་ཀྱི་མི་དག་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་
མི་དག་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། བྱོང་གི་རྒྱུད་ལ་
འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོང་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་
ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེར་བསྟོན་གས་ཉོན་མོངས་
ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་མ་བྱུང་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་མེད་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་རང་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་
རྟགས་མ་བྱུང་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་
བསྐྱས་པའི་སེམས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

ན། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་
དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་རྟོན་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ། འདོད་
པའི་སས་བསྐྱུས་གང་ཞིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་རྟོན་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སས་བསྐྱུས་བས་བྲལ་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་དང་། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་གང་རུང་གང་ཞིག །དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སས་བསྐྱུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་
བསྐྱུས་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་དེའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྟོམ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་སྟོམ་
པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་གང་རུང་གང་ཞིག་ །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་གནས་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་འབྲེལ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ་ན། མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་དང་། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་གང་རུང་

གང་ཞིག ། བྱི་མ་རྣམས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་མ་
ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་
སྟོང་ལ་གནས་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་ཉེན་མོངས་མེད་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་རྗེས་
སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་དགོས་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་བསྟོམ་
དགོས་པའི་བྱིར། དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་
སྒྲ། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་
བསྐྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་དེའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་
གཞི་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སྟོམ་པ་
མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་བེར་ན།
དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་

༡ ག་༤༡ན་༥'སྒོམ་བ་ལ། བ་༤༤ན་༣'སྒོམ་བ་ལ།

པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། རྟགས་ཟུབ་ཁས། འདོད་ན། བཀག་ཟིན།

དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་ལ་སྒྲིན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་
རྣམ་སྒྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་གནས་བཞིན་པའི་བྱེ་རོལ་བ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་གནས་
བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གསོག་བཞིན་པའི་བྱེ་རོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེར་སྟེ་བའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཅམ་ཡང་
མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་
བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་
པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་བསྐྱས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རྟེ། དེས་བསྐྱས་པའི་ཁིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ན། འདོད་པའི་
སས་བསྐྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་

འདོད་ཆགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་བྱལ་སྟེ། དེས་བསྐྱས་པའི་ཤིན་
སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

རང་རེས་གོང་དུ་ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་སྲིད་ཅེར་སྟེ་བ་
དེའི་ཚེ། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་སྲིད་ཅེའི་སས་
བསྐྱས་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། དེའི་ཚེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་
སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་
ན། དེའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་
ན་སྟེ། གཞན་ཡང་། ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་སྲིད་ཅེར་སྟེ་བའི་
ཚེ། སྟེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
རྒྱད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་མིག་གི་སྟེ་མཆེད་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་མིག་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། འདོད་ན་སྟེ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཅ་བར་མ་བྱལ་སྟེ། སྲིད་ཅེའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་། མིང་གཟུགས་ཅི་
རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྟེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་། སྟེ་
མཆེད་དུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་

མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་
དེ་ལ་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་
ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བའི་བར་དུག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་ཁམས་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་
བྱུང་། འདོད་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཆོས་
ཅན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་
གཉིས་པར་སྐྱེས་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྩ་
བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྒོང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

¹ བསྐྱུར་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ² མཛོན་པ་ཀྱ། མོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༥༩ ²

འདོད་ན། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་
ན། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་སོ། །

དགྲ་པ་ཇི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྲལས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་སེད་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་མི་མ་ཐུན་དུ་
སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་བྱུང་བ་ནས། ཆོར་
བ་ལས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་བྱུང་བ་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་
ལུགས་མ་ཐུན་དང་། ག་ཤི་བྱུང་། ག་ཤི་དེ་གང་ལས་བྱུང་ན། དེ་སྤྱི་བ་
ལས་བྱུང་ཞེས་པ་ནས། སྲིད་པ་དེ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཆོར་བའི་རྟེན་
གྱིས་བྱུང་བ་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ནི་ལུགས་སྤྲལ་དུ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བུང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྷགས་འབྲུང་
དང་། ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་དེག་པ་འགགས་པས་འདྲ་
བྱེད་འགག་པ་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ནི་ལྷགས་མ་ཐུན་དང་། ཆ་ལི་འགགས་
སོ། །ཆ་ལི་གང་འགགས་པས་འགགས་ན། རྒྱུ་བ་འགགས་པས་འགགས་
སོ། །སྒྲུམ་པ་སོགས་སུ་བསྒྲོམ་པ་ནི། ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ལྷགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། ལྷགས་
དང་མི་མ་ཐུན་པ་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷགས་དང་
མ་ཐུན་པ་དང་། ལྷགས་དང་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། རྣམ་པར་བུང་བའི་
ལྷགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། ལྷགས་དང་མི་མ་ཐུན་པས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་ལྷགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། ལྷགས་དང་མི་མ་ཐུན་
པ་བསྟན་པར་བསྟོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པའི་པན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་
མ་ཐུན་དང་། ལྷགས་མི་མ་ཐུན་པར་བསྒྲོམས་པ་ཆོས་ཅན། པན་ཡོན་ཁྱད་
པར་ཅན་དང་ལྡན་ཉེ། འཁོར་བར་འཇུག་ལྷོག་ལ་མཁས་ཤིང་། དེ་ལ་
འདོར་ལེན་བྱས་པས་པན་བདེ་མ་ལུས་པའི་འབྲུང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་པན་ཡོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་
པས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྷོག་ལ་མཁས་པར་ཡང་འགྱུར་ཉེ། ཆ་ལི་བྱང་། དེ་
གང་ལས་བྱུང་ན་རྒྱུ་བ་ལས་བྱུང་ཞེས་སོགས་དང་། ཆ་ལི་འགགས། དེ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ སེམས་ཅམ་ལྟེ་ འགགས་པ་སོགས་མེད། ཀྱན་བརྟུས། ༡༥༠ ༡༡

གང་འགགས་པས་འགགས་ན་སྐྱེ་བ་འགགས་པས་འགགས་སོ། །ཞེས་
སོགས་སུ་བསྐྱེམས་པས། སྤྱག་བདེན་དང་སྤྱག་བདེན་འགགས་པའི་
འགོག་བདེན་ལ་མཁས་པར་འགྱུར། མ་རིག་པའི་སྐྱེ་གྱིས་འདྲ་བྱེད་བྱུང་
བ་སོགས་དང་། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདྲ་བྱེད་འགགས་པ་སོགས་སུ་
བསྐྱེམས་པས། ཀུན་འབྱུང་དང་། ལམ་བདེན་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུ་བ་སྟེ། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་
ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་མཐར་སྤྱག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྟོང་པའི་དཀའ་བའི་གནད། །
ལུང་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་མ་རྟོར་བར། །
གསལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དེའི་བཞེད་སྟོལ། །
བརྒྱད་འཛིན་དང་བཅས་བསྐྱེལ་བརྒྱུར་དར་རྒྱས་ཤོག །

པར་བྱང་སྒྲིབ་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདྲི།
པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་པག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་ནང་བསྟན་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་
དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྒྲོན་ཆིག་ཏུ། རྒྱ་ཀྱའི་
དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲུལ་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འདིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།
དགེའོ།

མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གིས་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བརྒྱུད་
མ་ཁྱུ་མྱིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ཚོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་མཐུན་འཇུག་
ཆ་ཚང་དང་དབར་ཐུན་གནང་མཁན་བཅས།
མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་ཕྱག་མཆོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

བྱུ་མྱིག་འགན་ཁུར་བ།
མེར་བྱེས་སྟེ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུ་ཁག་བྱག་དང་ཞིབ་བརྒྱུད་གནང་མཁན།
ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་འཛིན་གྱ།
དབུ་མ་གསར་རྒྱུ་ལོང་ལོག་ཤར་ཕྱིན་འཛིན་གྱ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བརྒྱུད་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་བྱུ་དག་གནང་མཁན།
མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆེན་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་མྱིག་མཁན།
ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་སྟེ་རམས་འཛིན་གྱ།

ཡིག་ཆར་བྱངས་བའི་མདོ་བརྒྱན་བཅོམ་གྱི་ཡུང་འཛོལ་མཁན་དང་དེབ་མྱིག་པ།
ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གི་འདུལ་རྒྱུ་དང་འདུལ་གསར་ལོག་མའི་
འཛིན་གྱ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཡུང་འཛོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་བྱས།
ཕྱི་ལོ་ (2012) ནས་ (2015 /08 07/) བར་ལོ་རྩི་བཞིའི་རིང་།

འབྲེམ་ཆེལ་བྱེད་མཁན་དང་དབར་ཐུན་བདག་དབང་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་།
ཕྱི་ལོ་ (2015) ལོར་རྒྱ་གཞུང་ཚོག་དཔེ་བརྒྱུད་མའི་བར་གཞི་ཚོག་མཁན་བཞིགས།